AHBARUL DECCAL

TERCÜMESİ

HAZIRLAYAN :

MUHAMMED RİTÜEL

أخبار الدجال

للحافظ

عبد الغني بن عبد الواحد المقدسي

تذييل الحافظ

محمد بن أحمد بن عثمان الذهبي

تحقيق ودراسة

قسم التحقيق بالدار

دار الصحابة للتراث بطنطا

أخبار الدجال

AHBÂRU'D-DECCÂL

(Deccal'in Haberleri ve Rivayetleri)

El-Hâfiz Abdülganî b. Abdülvâhid el-Makdisî

Tahkik ve İnceleme: Daru's-Sahabe Tahkik Departmanı

Çeviren ve Hazırlayan: Muhammed ritüel

Daru's-Sahabe li't-Turâs - Tanta
Birinci Baskı: 1413 H. - 1993 M.

Kitap, 'Daru's-Sahabe li't-Turâs' Tanta - Neşir, Tahkik ve Dağıtım hakkını mahfuz tutmuştur.
Yazışma Adresi: Tanta, el-Müdiriyye - Taawon Benzin İstasyonu Karşısı, Tel: 331087, P.K.: 477
Birinci Baskı: 1413 H. - 1993 M.

Deccal'in Fitnesinden Allah'a Sığınırız

Giriş

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

Şüphesiz hamd Allah'a mahsustur; O'na hamd eder, O'ndan yardım ve bağışlanma dileriz. Nefislerimizin şerlerinden ve amellerimizin kötülüklerinden Allah'a sığınırız. Allah kime hidayet ederse onu saptıracak kimse yoktur; kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek kimse yoktur.

Şahadet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur; O tekiktir, ortağı yoktur. Yine şahadet ederim ki Muhammed O'nun kulu ve elçisidir.

> **"Ey iman edenler! Allah'tan, O'na yaraşır şekilde korkun ve ancak müslümanlar olarak ölün."** (1)

> **"Ey insanlar! Seni bir tek nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratan; ikisinden birçok erkek ve kadın üreten Rabbinizden korkun. Kendisi adına birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'tan ve akrabalık bağlarına riayetsizlikten de sakının. Şüphesiz Allah üzerinizde gözeticidir."** (2)

> **"Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin; ki O sizin işlerinizi düzeltsin ve günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah'a ve Resûlüne itaat ederse, gerçekten büyük bir kurtuluşa ermiştir."** (3)

Amma ba'du:

Şüphesiz Yüce Allah, Muhammed'i -sallallahu aleyhi ve sellem- hak ile, kıyamet saatinden önce müjdeleyici ve uyarıcı olarak göndermiştir. O, ümmetine hayır olan hiçbir şeyi bırakmamış ki onları ona yöneltmesin, şer olan hiçbir şeyi de bırakmamış ki onlardan sakındırmasın.

Bu ümmet son ümmet, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- de peygamberlerin sonuncusu olduğundan, Yüce Allah bu ümmete kıyamet alametlerinin aralarında zuhur edeceğini tahsis etmiş ve bunları nebisinin diliyle en mükemmel ve eksiksiz bir şekilde açıklamıştır. Kıyamet alametlerinin aralarında mutlaka çıkacağını haber vermiş;

Muhammed'den -sallallahu aleyhi ve sellem- sonra insanlara bu alametleri ve ahir zamanda meydana gelecek olan, bu dünyanın harabiyetini ve herkesin yaptığının karşılığını bulacağı yeni bir hayatın başlangıcını haber verecek başka bir nebi gelmeyecektir:

> **"Kim zerre ağırlığınca hayır yapmışse onu görür. Kim de zerre ağırlığınca şer yapmışsa onu görür."** [(4)]

İnanılması gereken akideler itikadi ve ameli olarak ikiye ayrılır:

İtikadiyat (İnanç esasları): Tevhid ilmi, sıfatlar ve dinin asıllarıdır.

Ameliyat (Ameli hükümler): Şeriat ve ahkâmın nasıl uygulanacağı ile ilgili olan konulardır.

Tevhid ilmi; dinî inançların kesin delillerle bilinmesi ilmidir. Buna göre inanç meseleleri İslam'ın özü ve asıl temelidir; mümini kafirden, cennet ehlini cehennem ehlinden ayıran şey de budur [(5)].

Bunu bildiğine göre; Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'e inançlarında muhalefet eden ve onların icماından saparak "Bunlar nazarî konulardır, arkasından bir amel gelmez, müslümanı az veya çok ilgilendirmez" iddiasında bulunan kimselerin sözlerine asla aldanma.

İkincisi: Haberî ilmi meseleler, Yüce Allah'ın kullarını imanlarını sınamak, hizipleri ve temiz olanı murdar olandan, doğrulayanı yalanlayandan ayırmak için imtihan ettiği hususlardandır.

Ümmetlerin ve dinlerin bozulmasının kökeni; reyi vahyün önüne geçirmek, hevayı şeriatın önüne geçirmek, aklı naklin önüne geçirmekten ibarettir. Bu hususlar hangi ümmette kök saldıysa o ümmetin yıkımı mukadder olmuştur. Sapkın fırkaların dalaletinin aslı, hevalarına uygun asıllar uydurarak bunları açık nassların önüne geçirmeleri ve böylece naklî deliller üzerinde hükümranlık kurmaya çalışmalarıdır. Halbuki onlar bu delillere boyun eğmekle emrolunmuşlardı.

Bunu bilip anladığına göre şunu da bil ki: Muhammed'in -sallallahu aleyhi ve sellem- Allah'ın Resulü olduğuna şehadet etmenin gereklerinden biri de; emrettiği hususlarda kendisine itaat etmek, nehyettiği ve sakındırdığı şeylerden kaçınmak, Allah'a yalnızca şerhettiği şekilde ibadet etmektir. Aynı zamanda bunun temel gereklerinden biri de onun haber verdiği her hususu tasdik etmektir.

O -sallallahu aleyhi ve sellem-, geçmişteki bazı insanlara dair pek çok kıssa haber vermiştir; mağaranın kapısı üzerlerine kapanan, ardından salih amelleriyle Allah'a tevessül ederek Allah'ın da kendilerinden sıkıntıyı kaldırdığı üç kişinin kıssası gibi.

Alaca hastalığına tutulan, kel ve kör olan üç kişinin kıssası ile bir adamın başka bir adamdan bir mülk satın alıp içerisinde altın dolu bir küp bulduğu adamın kıssası gibi.

Doksan dokuz kişiyi öldüren, ardından "Tövbem kabul olur mu?" diye soran adamın kıssası.

Bir ineğe binen ve inek kendisiyle konuşan adam ile kurt'un kendisiyle konuştuğu adamın kıssası gibi [(6)].

Muvaffak Ebû Muhammed el-Makdisî, *Lü'metü'l-İ'tikâd* adlı eserinde şöyle demiştir:

> *"Resûlullah'ın -sallallahu aleyhi ve sellem- haber verdiği ve hakkında naklin sahih olarak geldiği, gözümüzle gördüğümüz veya bizden gayıp olan her şeye iman etmek vaciptir; biliriz ki o hak ve gerçektir. Bizim naklettiğimiz, cehaletimiz sebebiyle hakikat mahiyetine muttali olamadığımız hususlar da böyledir; İsra ve Miraç hadisi gibi. Kıyamet alametleri de bundandır; Deccal'in çıkışı, Meryem oğlu İsa'nın -aleyhisselâm- inerek onu öldürmesi, Ye'cüc ve Me'cüc'ün çıkışı, Dâbbetü'l-Arz'ın çıkışı, güneşin batısından doğması ve sahih nakille sabit olan benzeri durumlar bunlardandır."* [(7)]

Şeyhülislam İbn Teymiye şöylemiştir:

> *"Tahkik odur ki, Resûlullah'ın -sallallahu aleyhi ve sellem- sözü haktır. Hiç kimse Allah'ı Resûlünden daha iyi bilemez; O'ndan daha çok ümmetine öğüt veren, daha fasih ve daha güzel açıklayan kimse yoktur. Durum böyle olunca, O'na karşı çalım satan ve inkâr eden kimse insanların en sapkını, en cahili ve edep yönünden en kötüsüdür; aksine onu edeplendirmek ve tazzir etmek (cezalandırmak) vaciptir. Resûlullah'ın -sallallahu aleyhi ve sellem- sözünü batıl zanlardan ve bozuk inançlardan korumak gerekir."*

Şurası muhakkaktır ki; sadık, masduk olan Hz. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- kıyamet alametlerinden bir şey zikrettiği zaman bizim üzerimize düşen, bu hususta teslimiyet ve tasdik konumunda durmaktır; zira bunu Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- söylemiştir.

Kıyamet alametlerinin birçoğu zuhur etmiş, Resûlullah'ın -sallallahu aleyhi ve sellem- haber verdiği hususlar gerçekleşmiştir; böylece müminlerin imanı iman üzerine artar, inandıklarını tasdik ederler. Çünkü O'nun peygamberliğinin delillerinden ve doğruluğunun mucizelerinden ortaya koyduğu şeyler, hanif dinine sımsıkı sarılan Müslümanların bu doğruluğa olan inancını pekiştirmektedir. Zaten Resûlullah'ın -sallallahu aleyhi ve sellem- haber verdiği bu gaybi haberlerin her biri harfiyen gerçekleşmekteyken imanlarını nasıl artırmasınlar?! Bu asırda, Resûlullah'ın -sallallahu aleyhi ve sellem- iman edilmesi vacip olan gaybi haberlerinden (bunların arasında Deccal'in çıkışı da vardır) bazı ١lerin zuhur edeceğinden kuşku duyan bazı çağdaş kitap yazarlarının türediği görülmektedir; oysa bu alametler bu ümmetin nebisi adına gerçekleşecek en büyük mucizelerdendir [(8)]. Yazıklar olsun, hem binlerce kez yazıklar olsun o müşkülatçılara veya Resaletine karşı inkârcı ve şüpheci olan kimselere!

İşte bu yüzden; müslümanlar için Deccal'in çıkışı konusunda var olan sahih nassların berrak bir şekilde ortaya çıkması, müslümanların teslimiyet, tasdik ve Resûlullah'tan -sallallahu aleyhi ve sellem- sabit olan hususlara iman dışında yapacak başka bir şeylerinin kalmaması maksadıyla ilim ehli, faziletli bir âlim olan Allâme Abdülganî el-Makdisî -rahimehullah- hazretlerinin bu kitabını sunuyoruz.

Kitap seninle baş başadır, haydi buyur!

Ey müslüman kardeşim! İşte Deccal hakkında Resûlullah'tan -sallallahu aleyhi ve sellem- sabit olan bazı sahih hadisler:

Deccal Hakkında Var Olan Bazı Sahih Hadisler

1- Ebu Hureyre'den -radıyallahu anh- rivayet edildiğine göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: *"Bir yanı karada, bir yanı denizde olan bir şehir işittiniz mi?"* Sahabeler: "Evet, ey Allah'ın Resulü" dediler. Buyurdu ki: *"İsrailoğullarından yetmiş bin kişi o şehre gazve düzenlemedikçe kıyamet kopmaz. Oraya vardıklarında inerler; silahla savaşmazlar, şöyle derler: 'Lâ ilâhe illallah vallahu ekber' ve bunun üzerine şehrin bir yanı düşer. Sonra ikinci kez şöyle derler: 'Lâ ilâhe illallah vallahu ekber' ve şehrin diğer yanı da düşer. Ardından üçüncü kez şöyle derler: 'Lâ ilâhe illallah vallahu ekber' ve kapılar önlerinde açılır, içeri girerler. Ganimetleri taksim ederlerken onlara çığlıkçı gelip 'Şüphesiz Deccal çıktı!' haberi gelir. Bunun üzerine her şeyi bırakıp geri dönerler."*

Sahih hadistir. Müslim (4/2920) ve Hakim (4/476) rivayet etmiştir.

2- İbn Ömer'den rivayet edilmiştir: Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bir gün halkın arasında Mesih Deccal'i zikretti ve şöyle buyurdu: *"Şüphesiz Allah şaşı değildir. Lakin Deccal, sağ gözü yönünden şaşıdır (kördür); gözü havaya kalkmış üzüm tanesi gibidir."*

Sahih hadistir. Buhari (Fethu'l-Bârî, 6/3439) ve Müslim (1/274) rivayet etmiştir.

3- Enes'ten rivayet edildiğine göre Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: *"Hiçbir nebi yoktur ki ümmetini tek gözü kör, yalancı Deccal ile uyarmış olmasın. Dikkat edin, o şaşıdır ve şüphesiz onun iki gözü arasında 'Kâfir' yazılıdır."*

Sahih hadistir. Buhari (Fethu'l-Bârî, 13/91) ve Müslim (4/2933) rivayet etmiştir.

4- Huzeyfe b. Esîd el-Gıfârî'den rivayet edilmiştir: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- yanımıza çıktı, biz de kendi aramızda müzakere ediyorduk. "Ne konuşuyorsunuz?" diye sordu. "Kıyameti konuşuyoruz" dedik. Buyurdu ki: *"Sizden önce on alameti görmedikçe kıyamet asla kopmaz: Duman, Deccal, Dâbbe, güneşin batısından doğması, Meryem oğlu İsa'nın -aleyhisselâm- inmesi, Ye'cüc ve Me'cüc, biri doğuda, biri batıda, diğeri de Arap yarımadasında olmak üzere üç husûf (yere batma) ve bunların en sonuncusu da Yemen'den çıkıp insanları mahşerlerine sürecek olan bir ateştir."*

Sahih hadistir. Müslim (4/2226, Abdülbaki tahkiki) rivayet etmiştir.

5- Mugire b. Şube'den rivayet edilmiştir: Nebi'ye -sallallahu aleyhi ve sellem- Deccal'den sorulanlardan daha büyük bir şey sorulmamıştır. Bana şöyle buyurdu: *"Ondan sana ne zarar gelir ki?"* Ben dedim ki: *"Çünkü insanlar onun yanında ekmek dağları ve su nehirleri bulunduğunu söylüyorlar."* Buyurdu ki: *"O, Allah katında bundan daha basittir (önemsizdir)."*

Sahih hadistir. Buhari (Fethu'l-Bârî, 13/89) ve Müslim (4/2257, Abdülbaki tahkiki) rivayet etmiştir.

6- Enes b. Malik'ten -radıyallahu anh- rivayet edilmiştir: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: *"Deccal gelir, Medine'nin bir tarafına iner; sonra Medine üç kez sarsılır ve bunun üzerine her kâfir ve münafık dışarı çıkar."*

Sahih hadistir. Buhari (Fethu'l-Bârî, 13/90) rivayet etmiştir.

7- Huzeyfe'den rivayet edilmiştir: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- Deccal hakkında şöyle buyurmuştur: *"Şüphesiz onun yanında su ve ateş vardır; suyu soğuk sudur, ateşi ise sıcaktır."* İbn Mesud dedi ki: "Bunu Resûlullah'tan -sallallahu aleyhi ve sellem- bizzat işittim."

Sahih hadistir. Buhari (Fethu'l-Bârî, 13/90) rivayet etmiştir.

Dipnotlar

(1) Âl-i İmrân Suresi, 102. ayet.

(2) Nisâ Suresi, 1. ayet.

(3) Ahzâb Suresi, 70-71. ayetler.

(4) Zilzâl Suresi, 7-8. ayetler.

(5) Muhammed b. İsmail'in "el-Mehdi Hakikatun lâ Hurafe" adlı kitabından alıntıdır.

(6) Muhammed b. İsmail'in "el-Mehdi Hakikatun lâ Hurafe" adlı kitabından alıntıdır.

(7) Lü'metü'l-İ'tikâd, s. 20-21.

(8) "Kitâbu Eşrâti's-Sâa" adlı eserden alıntıdır.

DECCAL'İN FİTNESİNDEN ALLAH'A SIĞINIRIZ

Çeviren ve Hazırlayan: Muhammed ritüel

*** Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız**

« El Yazması Metninin Başlangıcı »

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla

Lâ havle velâ kuvvete illâ billâhi'l-aliyyi'l-azîm, Allah'ım kolaylaştır..

(1) Bize Ebu'l-Kasım Yahyâ b. Sabit b. Bendâr b. İbrahim el-Bağdâdî orada haber verdi; bize Ebu'l-Meâlî Sabit b. Bendâr haber verdi; bize Ebu Bekir Ahmed b. Muhammed b. Gâlib el-Berkânî el-Hârizmî haber verdi; bize Ebu Bekir Ahmed b. İbrahim b. İsmail el-Cürcânî el-İsmâilî haber verdi; bize Ebu'l-Kasım el-Mukaddimî haber verdi; bize Ferâc b. Ahmed b. Mansur haber verdi; bize Abdullah b. Osman haber verdi ki, bize Abdullah b. Osman haber verdi -kendi rivayetinde-, Yâunus'tan, o Zührî'den, o Salim b. Abdullah b. Ömer'den, babasından rivayet ettiğine göre, o şöyle demiştir: Ömer b. Hattab -radıyallahu anh- haber verip şöyle dedi: Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte yola çıktık... Bir grup insanla birlikte İbn Sayyâd ile karşılaştı; o gün çocuklarla birlikte oynaşıyordu ve bülûğ çağına (hadd-i hulm) yaklaşmıştı. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- arkasından gelip sırtına vurasıya kadar (İbn Sayyâd) hissetmedi. Bunun üzerine Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- İbn Sayyâd'a şöyle buyurdu: *« Resulullah'ın resulü (elçisi) olduğuma şehadet eder misin? »* İbn Sayyâd, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e baktı ve şöyle dedi: *« Şehadet ederim ki sen Ümmîlerin resulüsün. »* Sonra İbn Sayyâd, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e şöyle dedi: *« Sen, benim Resulullah olduğuma şehadet eder misin? »* (Ravi diyor ki): Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- onu reddetti ve şöyle buyurdu: *« Allah'a ve elçilerine inandım. »* Sonra Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ona şöyle buyurdu: *« Ne görüyorsun? »* İbn Sayyâd şöyle dedi: *« Bana doğru sözlü olan ve yalancı olan (iki kimse) geliyor. »* Bunun üzerine Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: *« İş ona karıştı/bulandı. »* Sonra Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ona şöyle buyurdu: *« Şüphesiz ben senin için gizli bir şey sakladım* [3]*. »* İbn Sayyâd şöyle dedi: *« O, duht'tur (duman/sis). »* Bunun üzerine Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: *« Alçalsın/defol! Kadrini aşamazsın* [4]*. »* Bunun üzerine Ömer b. Hattab -radıyallahu anh- şöyle dedi: "Ey Allah'ın Resulü, izin ver de boynunu vurayım." Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: *« Eğer o (Deccal) ise, ona musallat kılınmazsın; eğer o değilse, onu öldürmende senin için bir hayır yoktur. »*

Salim dedi ki: Abdullah b. Ömer'in şöyle dediğini işittim: Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ve Übeyy b. Ka'b el-Ensârî, içerisinde İbn Sayyâd'ın bulunduğu hurmalığa doğru bundan sonra yola çıktılar; ta ki Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- hurma ağaçlarının gövdelerine sığınarak yürüyene kadar -İbn Sayyâd'ın onu işitmesinden önce, kendisini görmeden onu görmeyi amaçlıyordu-. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- onu, hurma ağaçlarının gövdeleri arasında kadife bir örtü içerisinde (üzerinde zıgîza sesleri çıkararak) uyur halde gördü. İbn Sayyâd'ın annesi, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hurma gövdelerine sığınarak yürüdüğünü gördü ve İbn Sayyâd'a bağırdı: "Ey Saf (veya Yâsaf -ki İbn Sayyâd'ın adı Muhammed'dir-), işte Muhammed!" Bunun üzerine İbn Sayyâd sıçrayıp kalktı. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: *« Eğer (annesini) kendi haline bırakıp deseydi, (gerçek durum) açıklığa kavuşurdu. »*

Salim dedi ki: Abdullah b. Ömer dedi ki: Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- kalkıp insanlara yöneldi, Allah -azze ve celle-'ye lâyık olduğu şekilde senada bulundu, ardından Deccal'i zikretti ve şöyle buyurdu: *« Şüphesiz ben sizi ona karşı uyarıyorum; hiçbir peyamber yoktur ki kavmini ona karşı uyarmamış olsun. Gerçekten Nuh ve ondan sonraki peygamberler kavimlerini ona karşı uyardılar; lakin ben sizlere onun hakkında, kendisinden önceki peygamberlerin kavimlerine söylemediği bir şeyi söyleyeceğim: Şüphesiz ki o, tek gözlü (a'ver) değildir; ve şüphesiz ki Allah Teâlâ tek gözlü değildir. »*

---

(1) İsnadı sahihtir: Buhârî (6543/1 Feth), Müslim (3055/6), Ebu Davud (4329/4), Tirmizî (2249/4), Abdürrezzâk el-Musannef'te (389/11) ve Begavî Şerhü's-Sünne'de (15/69) rivayet etmişlerdir; hepsi Zührî yolundan, o Salim b. Abdullah b. Ömer'den, babasından, o da Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den -nebevî bağlamda- rivayet etmiştir.

(1 - Metin İçi Lgat): Ar-raht (الرهط): Üçten dokuza veya yediye yahut ona kadar ya da ondan az olan topluluk; çoğulu er-ruhût (أرهوط) ve urhût (أرهاط). El-Vasît (1/377).

(2 - Metin İçi Lgat): El-Etam (الأطم): Kale, yüksek ev ve büyük köşk. El-Vasît (1/21).

(Devamı): Neccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız...

Bize bunu birkaç kişi, İbnü'z-Zübeyr'den, o Ebü'l-Vakt'ten, o Dâvûdî'den, o İbn Hamûveyh'ten, o Abdülazîz'den, o Muhammed b. İsmail'den, o Abdullah b. Osman'dan –benzerini– zikrederek haber vermiştir.

Sahih, müttefekun aleyh; Buhârî bunu Abdullah b. Osman'dan aynı şekilde rivayet etmiştir; Müslim de Harmale aracılığıyla Yûnus'tan, o İbn Vehb'den rivayet etmiştir. Bunun başka yolları da vardır. Ebu Davud da Hüşeyş b. Esrem'den, o Abdürrezzâk'tan, o Ma'mer'den, o da Zührî'den rivayet etmiştir.

> **Müellifin Notu (Kultu / Ben derim ki):** İbn Sayyâd küçük yaşta bir deccaldı; Büyük Deccal'den farklıydı (*) çünkü o büyük Deccal tek gözlü ve iridir, İbn Sayyâd ise tek gözlü değildir. Dahası, İbn Sayyâd Müslüman olmuş, yaşlanmış ve ölmüştür. Nitekim Hz. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- daha sonra Temîm ed-Dârî'den –ileride geleceği üzere– Deccal'in deniz adalarından birinde demirli/bağlı olduğunu rivayet etmiştir, Vallahu a'lem.

(1/b) Muhammed b. Seleme, İbn İshak'tan, o Eyyûb'dan, o Nâfi'den, o İbn Ömer'den, o Hafsa -radıyallahu anhâ-'dan, o da Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den rivayet ettiğine göre şöyle buyurmuştur: *« Deccal, gazaplandığı bir öfke sebebiyle çıkar. »* İsnadı hasendir, ileride gelecektir.

(2/b) Havze b. Halife, Avf'tan, o Ebü'l-Muğire'den, o da Abdullah b. Amr'dan rivayet etmiştir ki o şöyle demiştir: "Arap beldelerinin Deccal'in ilk gireceği belde Basra'dır." İsnadı kuvvetlidir.

(*) **Asıl nüshada (بالأصل):** "bi-adüv (بعدو)" şeklinde geçmektedir; muhtemelen bizim tahkik edip tashih ettiğimiz şekil (biri/diğeri anlamında veya başka bir lafız) doğrudur.

(2) İsnadı sahihtir: Müellif bunu muhtasar ve muallak olarak zikretmiştir. Müslim bunu etraflıca (2932/4) ve onun tarikiyle Begavî Şerhü's-Sünne'de (15/74) rivayet etmiştir. Ayrıca Abdürrezzâk el-Musannef'te (8/396) Ma'mer tarikiyle Zührî'den, o Salim'den, o İbn Ömer'den -bu lafızla- rivayet etmiştir. Begavî de Şerhü's-Sünne'de (15/73) kendi tarikiyle rivayet etmiştir.

Ahmed (6/284) Ravh b. Ubâde vasıtasıyla İbn Avn'dan, o Nâfi'den, o İbn Ömer'den -bu lafızla- rivayet etmiştir. Yine Ahmed (6/284) Abdülvehhab el-Haffâf vasıtasıyla İbn Avn'dan rivayet etmiştir; her iki isnat da sahihtir.

(3) Müslim b. Kuteybe bize Abdulaziz b. Sevr'den, o Ebü'l-Gays'tan, o da Ebu Hüreyre'den rivayet etti ki, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: *« "Deniz kenarındaki karadan olan filanca şehri işittiniz mi?" dediler ki: "Evet." Buyurdu ki: "Kıyamet kopmaz; ta ki o şehre İsmail oğullarından yetmiş bin kişi gazve edip (savaşmaya) gelinceye kadar. Oraya gelip indiklerinde silahla savaşmazlar; lakin 'Lâ ilâhe illallahu vallahu ekber' derler ve bunun üzerine şehrin deniz tarafındaki yanı düşer. İkinci defa şöyle derler: 'Lâ ilâhe illallahu vallahu ekber' derler, bu defa da diğer yanı düşer. Sonra üçüncü defa şöyle derler: 'Lâ ilâhe illallahu vallahu ekber' derler ve bunun üzerine (şehir) onlara açılır ve içeri girerler. Orada ganimetleri taksim ederlerken onlara çığlık (haber) gelir ki: 'Şüphesiz Deccal çıkmıştır!' Bunun üzerine her şeyi bırakıp geri dönerler." »* İbn Asakir, Mueyyed'den rivayet etmiştir.

(4) Ahmed b. Hanbel bize Muhammed b. Cafer'den rivayet etti, bize Şube Katade'den haber verdi: Ebu't-Tufeyl'in şöyle dediğini işittim: Huzeyfe b. Üseyd'in yanına uğradım ve dedim ki: "Seni oturtan (burada alıkoyan) nedir? Hakikaten Deccal çıktı." O dedi ki: "Otur!" Hadisi zikretti ve şöyle dedi: "Onda üç alamet vardır: O tek gözlüdür, Rabbiniz tek gözlü değildir ve o (insanlarla) alay etmez..."

(2 - b) İsnadı zayıftır: İçinde Ebü'l-Muğire el-Kıvâs vardır ki o ravidir ve Abdullah b. Amr'dan rivayette mechuldür. Medinî (Ondan Avf'tan başkasının rivayet ettiğini bilmiyorum, der) ve Zehebî el-Mîzân'da, el-Muġnî fi'd-Duafâ'da zayıf saymıştır, rahimehullah.

(3) İsnadı sahihtir: Müslim (2920/4) ve Hâkim el-Müstedrek'te (4/476) Sevr b. Yezid tarikiyle Ebü'l-Gays'tan, o da Ebu Hüreyre'den -bu lafızla- rivayet etmişlerdir.

(4) İsnadı sahihtir: Ahmed'in sevk ettiği ve Hâkim'in Müstedrek'te (4/530) Hişam b. Ebu Kesir tarikiyle Katade'den Ebu't-Tufeyl vasıtasıyla rivayet ettiği gibidir. İsnadı sika (güvenilir) râvilerden oluşmaktadır. Abdürrezzâk el-Musannef'te (11/394) Ma'mer tarikiyle Katade'den rivayet edip şöyle demiştir: Katade namaz kıldırdı... (hadis). Katade müdellistir; burada "ve-kalet hena" demiştir, lakin Ebu't-Tufeyl'in rivayetinde semâ'ını açıkça belirtmiştir. Ahmed'in rivayetinde ve Ebu Bekir b. Ebu Şeybe'nin Musannef'inde (15/161) Vekî'den, o Fıtr'dan, o Ebu't-Tufeyl'den -muhtasar olarak- rivayet etmiştir ve isnadı sika (güvenilir) râvilerden oluşmaktadır. Hâkim bunu sahihlemiş, Zehebî de (rahimehullah) ona muvafakat etmiştir.

Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız...

...yanında hayvanlardan sadece bir eşek bulunur; pis üstüne pis; iki gözünün arasında "Kâfir" yazılıdır; onu her mümin –okur yazar olsun veya olmasın– okur. **Sahih.**

(5) Ahmed b. Hanbel bize Hayve b. Şüreyh'ten rivayet etti, bize Bekiyye, Yahyâ b. Sa'd'dan, o Hâlid b. Ma'dân'dan, o Amr b. el-Esved'den, o da Cünâde b. Ebu Ümeyye'den rivayetle onlara Ubâde b. Ebu's-Sâmit'in şöyle dediğini

tahdis etti: Şüphesiz Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: *« Şüphesiz ben size Deccal'i anlattım – öyle ki aklınızın ermeyeceğinden korktum [5] – kıvırcık saçlıdır, tek gözlüdür; iyi bilin ki Rabbiniz tek gözlü değildir ve sizler ölünceye kadar Rabbinizi asla göremeyeceksiniz. »* Bu hadis hasen muttasıldır.

(6) Ahmed b. Hanbel bize İsmail b. İbrahim'den haber verdi (*) İbn Avn'dan, o Mücahid'den şöyle dedi: Cünâde b. Ebu Ümeyye bizim denizde altı yıl emîrimiz oldu. Bir gün bize hutbe irat edip şöyle dedi: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashabından bir adamın yanına girdik ve dedik ki: "Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den işittiklerini bize anlat." O dedi ki: Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- aramızda ayağa kalkıp şöyle buyurdu: ...

---

(5) İsnadı sahihtir: Ebu Davud (4/4320), Ahmed (5/324), Bezzâr (4/3389) hepsi Bekiyye b. el-Velid tarikiyle, bana Buhayr b. Sa'd tahdis etti, o Halid b. Ma'dan'dan, o Amr b. el-Esved'den, o Cünâde b. Ebu Ümeyye'den -bu lafızla- rivayet etmişlerdir; Nesâî de Münzirî'nin belirttiği gibidir. İçinde Bekiyye vardır; o müdellistir ve zayıf ile metruk râvilerden tedlis yapar. Ben derim ki: Lakin burada tahdisini (açıkça rivayet ettiğini) tasrih etmiştir. İbn Main de onun hakkında şöyle demiştir: "Sikadır; lakin şeyhinin adını vermeyip künyesini zikrettiğinde bil ki o hiçbir şey ifade etmez (değersizdir)." Nesâî ise şöyle demiştir: "Bekiyye, güvenilir (sika) râvilerden rivayet ettiğinde ve 'haddetena' veya 'ehberena' dediğinde sikadır." Bkz. *et-Tebyîn li-Esmâi'l-Müdellisîn* (s. 16) ve *el-Mîzân* tercümesi (1/125).

(5 - Metin İçi Lgat): Ca'd (الجعد): Saçın ve benzerinin kıvırcık/kısa ve kıvrık olması. el-Vasît (1/125).

(6) İsnadı sahihtir: Ahmed (5/434) bunu sevk etmiştir; müellif ayrıca (5/364) Yezid vasıtasıyla İbn Avn'dan da rivayet etmiştir. Yine Abdürrezzâk tarikiyle Süfyan'dan, o A'meş ve Mansur'dan, o Mücahid'den de rivayet etmiştir. İsnadı sahihtir.

(*) **Müsned'de (5/434):** "İsmail, İbn Avn'dan, o Mücahid'den tahdis etti" şeklindedir.

Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız...

"...Sizi Mesih'e karşı uyarıyorum; o meshedilmiş (kusurlu/deforme) bir adamdır. İyi bilin ki Allah tek gözlü değildir." Ve bu isnad sahihtir; Altılı (Kütüb-i Sitte) bunu rivayet etmiştir.

(7) Trablus'ta Muhammed b. Ebu'l-Feth bize haber verdi, Abdulvehhab b. Muhammed bize haber verdi, Musددed b. el-Hussayb bize haber verdi, Ali b. el-Müslim bize haber verdi, Ahmed b. Abdülvâhid bize haber verdi, Halef b. Muhammed b. Ahmed b. Osman bize haber verdi, Ahmed b. Hilâl bize haber verdi, Musa b. Âmir bize haber verdi, Velid bize haber verdi, Şeybân bana haber verdi ki Leys'ten, o Bişr'den, o da Enes b. Malik'ten şöyle dediğini işitmiştir: Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i şöyle buyururken işittim: *« Deccal'den önce yetmişten fazla deccal (yalancı) vardır. »* Ben derim ki: İsnadı zayıftır.

(8) İsmail b. Abdurrahman b. el-Ferrâ bize haber verdi, İmam Ebu Muhammed Abdullah b. Kudâme bize haber verdi, Muhammed b. Abdülbâkî b. Ahmed b. Selmân bize haber verdi, Ebu'l-Fazl Ahmed b. Hüseyin b. Hayrun bize haber verdi ve bize Yahyâ b. Sabit haber verdi, babası bize haber verdi ki: Ahmed b. Muhammed b. Gâlib bize haber verdi ki: Ebu'l-Abbas b. Hamdân'a okudum; Muhammed b. Eyyüb size tahdis etti, Ubeydullah b. Muâz bize haber verdi, babası bize tahdis etti, Şu'be bize tahdis etti, Sa'd b. İbrahim'den, o Muhammed b. el-Münkedir'den şöyle dediğini işittim: Câbir b. Abdullah'ın, İbn Sayyâd'ın Deccal olduğuna yemin ettiğini gördüm. Dedim ki:

"Allah adına yemin mi ediyorsun?" Dedi ki: "Ömer b. Hattab'ın Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem'in yanında buna yemin ettiğini işittim de Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bunu inkâr etmedi."

---

(7) İsnadı zayıftır: İbn Ebu Şeybe Musannef'inde (15/146), Nuaym b. Hammad ve Ebu Ya'lâ Müsned'inde el-Kenz'de (14/38379) olduğu gibi rivayet etmişlerdir. İsnadında Bişr vardır ki Enes b. Malik -radıyallahu anh-'tan rivayet eden odur. Zehebî Mîzân'da şöyle demiştir: "Enes'ten rivayet eden Bişr ve ondan da Leys b. Ebu Süleym bilinmemektedir." el-Kâşif'te "hiçbir şey değildir (lâ şey')" demiştir. İbn Hacer et-Tahrîb'te "mechuldür" demiştir.

(8) İsnadı sahihtir: Buhârî (13/7355), Müslim (4/2929) ve Begavî Şerhü's-Sünne'de (15/76) Ubeydullah b. Muâz el-Anberî tarikiyle, babası bize tahdis etti, Şu'be bize tahdis etti, Sa'd b. İbrahim'den, o da Muhammed b. el-Münkedir'den -bu lafızla- rivayet etmişlerdir.

Ben derim ki: Onun olumsuzlamada kesin bir kararı yoktu (*).

*

Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız...

Sahih müttefekun aleyh; Müslim bunu Ubeydullah b. Muâz'dan, Buhârî ise Hammad b. İsmail'den, o da Ubeydullah b. Muâz'dan rivayet etmiştir.

Ben derim ki: Bu, galat-ı zanna (kuvvetli zanna) dayalı yemin etmenin caizliğine delil içermektedir.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-, Ömer b. Hattab'ı onu öldürmekten men etmiş ve şöyle buyurmuştur:

(9) *« Eğer o değilse, onu öldürmende senin için bir hayır yoktur. »* Bu ise Ömer'in bu konudaki duraksamasıdır.

(10) Yahyâ b. Sabit bize haber verdi, babası bize haber verdi, Berkânî bize haber verdi, İsmâilî bize haber verdi, Yahyâ b. Sâid bize haber verdi, Yusuf b. Saîd bize haber verdi, Haccâc bize tahdis etti, Cüreyc'den (*), Musa b. Ukbe bana haber verdi, Nâfi'den, o da İbn Ömer'den şöyle dedi: Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bir gün insanların arasında Mesih Deccal'i zikretti ve şöyle buyurdu: *« Şüphesiz Allah tek gözlü değildir; lakin Deccal sağ gözü tek gözlüdür (kör/kusurludur), tıpkı su üstünde şişip kalmış bir üzüm tanesi gibidir. »* Ve Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: *« Bu gece rüyamda Kâbe'nin yanında kendimi gördüm; bir de baktım ki insanların gördüğü en yakışıklı adam gibi bir adam, saçları kulak memelerine kadar inen (6), saçı düz/dalgalı (7) ve başından sular damlayan, ellerini iki adamın omuzlarına koymuş, o ikisinin arasında Beyt'i tavaf ediyor. Dedim ki: "Bu kimdir?" »*

(*) **Sözün sahibi (Kail) müelliftir.**

(*) **Zahir olan şudur ki, burada bir düşme (sakatlık/iskat) vardır; o da "İbn" kelimesidir;** zira İbn Cüreyc'dir ve ondan rivayet eden de Haccâc b. el-A'ver'dir.

(9) İsnadı sahihtir: Nitekim (1) numaralı hadiste geçmiştir ve onun bir parçasıdır.

(10) İsnadı sahihtir: Buhârî (Feth 6/3439), Müslim (1/274), Ebu Avâne Müsned'inde (1/148) ve Begavî Şerhü's-Sünne'de (15/50) hepsi Musa b. Ukbe tarikiyle Nâfi'den, o da İbn Ömer'den -bu lafızla- rivayet etmişlerdir.

(6 - Metin İçi Lgat): Limme (اللمة): Kulak memesine bitişik olan baş saçıdır. Çoğulu limem, lımâm ve lımâmât. el-Vasît (2/840).

(7 - Metin İçi Lgat): Racül (رَجِل): Saçı ne düz ne de aşırı kıvırcık olan, ikisi arası dalgalı/telli olandır. Çoğulu ricâl. el-Vasît (1/332).

Deccal'in Fitnesinden Allah'a Sığınırız (أخبار الدجال / صحابة)

Hadis ve Rivayetler Külliyatı Metin Tercümesi

Çeviren ve Hazırlayan: Muhammed ritüel

(Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız) نعوذ بالله من فتنة الدجال

Demek ki: Meryem Oğlu Mesih geldi, arkasında ise kıvırcık saçlı (8) bir adam var, gözü tek ve şaşı; gördüğüm insanların içerisinde İbn Katan'a en çok benzeyenidir, ellerini iki adamın omuzlarına koymuştu. "Bu kimdir?" dedim. "Mesih Deccal'dir" dediler. Abdullah bin Ömer der ki: Vallahi ben İbn Sayyad'ın Mesih Deccal olduğundan şüphe etmiyordum.

Sahih olup müttefekun aleyhtir; İbrahim bin el-Münzir'den Buhari rivayet etmiştir, Müslim ise Muhammed bin İshak el-Müseyyibi'den -ikisi de Ebû Damra Enes bin İyaz'dan-, yine Müslim Muhammed bin Abbad el-Mekkî'den, o Hatim bin İsmail'den -ikisi de Musa bin Ukbe'den- rivayet etmiştir. Biz bunu Sahih'te işittik.

(11) Bize Yahya bin Sabit haber verdi, bna babası, bize Ahmed bin Muhammed, bize Ahmed bin İbrahim, bize Muhammed bin Yahya bin Süleyman, bize Asım bin Ali, bize İbrahim bin Sa'd (h), ve bana el-Hasan b. Mansur b. Muzahim haber verdi, bize İbrahim -yani İbn Sa'd- dedi ki: Ve bize Muhammed bin Halid, bize İbrahim bin Sa'd ... (h) .....

Bana Ebû Ya'lâ haber verdi, bize Ebû Hayseme, bize Ya'kub, bize babası, bize Ebû İshak'tan İbn Şihâb haber verdi, bana Sâlim bin Abdullah bin Ömer işittiğini haber verdi: Vallahi Resûlullah ﷺ "Ben şüphesiz kırmızı bir adam..." diyordu, lakin Resûlullah ﷺ buyurdu ki: *«Uykumda kendimi Kabe'yi tavaf ederken gördüm, bir de ne göreyim, kırmızı tenli bir adam...»* (9)

> **(8)** *Katta:* Kıvırcık saçlı demektir. Kıvırcık saçlı ve kısa boylu adama denilir; aşırı cimri anlamındadır. (El-Vasît, 2/745).

> **(%)** Beyazdır ve Ebû Ya'lâ (9/346) tahriç etmiştir.

> **(11)** *İsnadı sahihtir:* Buhari (3440/6 Feth) ve Müslim (277/1) tahriç etmiştir. Ve kezalik Ebû Davud (4304) tahriç etmiştir, ricalleri sikattir.

> **(9)** *Âdem:* Esmer ve buğday tenlidir; esmerliği koyulaşmış olandır, Âdem'in rengindedir; "el-edmau vel-cemmu" esmer demektir. (El-Vasît, 1/10).

نعوذ بالله من فتنة الدجال

... saçı düz (10), iki adam arasında yürütülüyor (destekleniyor), başından kan damlıyor (*) ya da başından su akıtılıyor.

Dedim ki: "Bu kimdir?" Dediler ki: "Bu Meryem oğlu'dur." Arkama bakmaya yöneldim, bir de ne göreyim, kızıl tenli, iri yarı, kıvırcık saçlı, sağ gözü kör, gözü dışarıya fırlamış bir üzüm tanesi gibi. "Bu kimdir?" dedim. Dediler ki: "Bu Deccal'dir. İnsanlar arasında ona en çok benzeyen, Huzâa kabiliyetinden 'İbn Katan' denilen bir adamdır." Muhammed Zuhri dedi ki: İbn Katan Huzâa kabiliyetinden bir adamdı, Beni Mustalık'tandır ve cahiliye döneminde helak olmuştur.

Mansur dedi ki: Çıkık (fırlak) bir üzüm tanesi veya taifiyye -Mansur şüphe etmiştir-. Onların hadisleri birbirine yakındır. Sahih olup müttefekun aleyhtir; Buhari bunu Ahmed bin Muhammed el-Mekkî'den, o İbrahim bin Sa'd'dan; Ebû'l-Yemân'dan, o Şuayb'dan; Sa'id bin Afîr'den, o Leys'ten, o Ukil'den; Müslim ise Harmale'den, o İbn Vehb'den, o Yunus'tan; hepsi Zuhri'den rivayet etmiştir. İbn Katan'ın adı Abdüluzza bin Katan'dır. "İki kişi arasında yürütülüyor" demek, onlara dayanıyor, yanlarından dolaşıyor ve iki pazısına dayanıyor demektir. "Başından damlıyor" damlıyor demektir. Bunu bize bir grup, İbnürretil'in müsnedinden haber verdi.

(12) Bize Yahya bin Sabit haber verdi, bize babası, bize Berkanî, bize İsmâilî, bana Hesengânî (**) haber verdi, bize Muhammed bin Müslim, bize Ebû'l-Yemân, bize Şuayb Zuhri'den...

> **(10)** *Sıbtüş-şa'r:* Kıvırcık olmayan, düz ve sarkık saçlı demektir. (El-Vasît, 1/414).

> **(*)** *Doğrusu:* Buhari'de (203/4) geçtiği üzere metin "başından su damlıyor ya da başından su akıtılıyor" şeklindedir.

> **(12)** *İsnadı sahihtir:* Buhari (5/2638 Feth), Ahmed (2/148) ve Begavî, Şerhüs-Sünne'de (15/70) hepsi Ebû'l-Yemân yolundan, o Şuayb'dan, o Zuhri'den, o Salim bin Abdullah bin Ömer'den, o babasından -bihi- olarak tahriç etmiştir. Ve Müslim (5/2931).

> **(**)** *Doğrusu:* Ser'de (14/115) ve Ensâb'da (5/642) belirtildiği gibi Hesengânî, İbrahim bin Yusuf bin Halid bin Sedid el-İmam el-Hafız el-Müceccid'dir. Kezalik Ahmed (2/9) ve Abdürrezzak Musannef'inde (11/20819) ikisi de Ma'mer yolundan, Zuhri'den, Salim'den, babasından -bihi- olarak tahriç etmişlerdir.

نعوذ بالله من فتنة الدجال

Salim dedi ki: Abdullah bin Ömer'in şöyle dediğini işittim: Resûlullah ﷺ bundan sonra -Ebû İbn Ka'b, İbn Sayyad'dan önce idi, hurmalıkta zuhur etmişti- yola çıktı. Resûlullah ﷺ hurma kütüklerinin arkasına saklanarak ilerlemeye başladı. İbn Sayyad ise üzerinde zendese (veya mırıltı/boğuk ses) bulunan kadife bir örtü içindeydi. İbn Sayyad'ın annesi Resûlullah'ı gördü ve: "Ey Saf! Bu Muhammed'dir!" dedi. Bunun üzerine İbn Sayyad fırladı. Resûlullah ﷺ buyurdu ki: *«Eğer onu bırakılsaydı...»* Hümeyd'in lafzı böyledir. Hesengânî dedi ki: Hurma kütüklerinin arkasına saklanarak ilerliyordu, onu görmeden önce İbn Sayyad'dan bir şey işitebilmek için hile yapıyordu (kolluyordu). İbn Sayyad üzerinde mırıltı bulunan kadife bir örtü içindeydi. İbn Sayyad'ın annesi Nebî'yi :buyurdu ki ﷺ gördü ve: "Ey Saf! Bu Muhammed'dir!" dedi -yani fırladı ya da başka bir kelime-. Resûlullah ﷺ *«Eğer o bırakılsaydı...»* Sahih olup Buhari bunu Ebû'l-Yemân'dan rivayet etmiştir; kezalik bunu bize muhtelif topluluklar ve bir grup, Buhari'ye varan isnadla haber verdiler; böylece derece bakımından âlî (yüksek) olarak vuku buldu.

(13) Bize Ahmed bin Hibetullah bin Ahmed, doksan üç yılında Müeyyid et-Tûsî'den haber verdi; bize Muhammed bin el-Fadl el-Utbe, bize Abdülgafir bin Muhammed el-Farisî, bize Ebû Ahmed Muhammed bin İsa bin Amroveye, bize İbrahim bin Muhammed bin Süfyan, bize Müslim bin el-Haccac, bize Muhammed bin el-Müsenk, bize Salim bin Nuh, bize Cerirî Ebû Nadra'dan, o Ebû Said'den rivayet ederek dedi ki: Hac veya umre yapmak üzere yola çıktık, bizimle birlikte İbn Sâid de vardı. Bir konak yerinde konakladık, insanlar dağıldı, ben ve o kaldık. Onun hakkında söylenenler yüzünden ondan şiddetli bir dehşet (korku) duyuyordum. Eşyasını getirip benim eşyamın

yanına koydu ve dedi ki: "Hava çok sıcak, şu ağacın altına koysan?" Ben de koydum. Derken önümüzde koyunlar belirdi, kalkıp gitti ve bir su kabı (as) (11) getirdi ve dedi ki: "İç ey Ebû Said!" Ben de...

> **(13)** *İsnadı sahihtir:* Müslim (4/2927), Tirmizi (4/2246) ve Begavi, Şerhüs-Sünne'de (15/76) Abdüla'la yolundan, o Davud'dan, o Ebû Nadra'dan, o Ebû Said'den -bihi- olarak tahriç etmişlerdir. Ve kezalik Ahmed (3/97) Hammad yolundan, o Ceriri'den, o Ebû Nadra'dan -bihi- olarak tahriç etmiştir.

> **(11)** *As:* El-Usru, büyük bardak demektir; çoğulu assâs, âsâs ve asese'dir.

نعوذ بالله من فتنة الدجال

...hava sıcak ve süt sıcaktır, ancak ben senin elinden içmeyi kerih görüyorum (istemiyorum) -veya elinden almayı-. Dedim ki: Ey Ebû Said, az kalsın bir ağaçla boynunu sıkıp boğacaktım, sonra da insanlar aleyhinde benden ne saklanıyor ki diyerek ipi alacaktım. Ey Ebû Said, ben Resûlullah'ın ﷺ kelamını Ensar topluluğundan herkesten çok bilmez miyim? Ben insanların Resûlullah'ın ﷺ hadisini en iyi bilen değil miyim? Resûlullah ﷺ "O kâfirdir" buyurmadı mı? Ben ise Müslümanım. Medine'de benim çocuğumun bırakıldığı ve "Medine ve Mekke'ye giremez" denildiği, oysa benim Medine'deki yavrularımı bıraktığım ve Mekke'yi istediğim söylenen yer değil mi? Ebû Said dedi ki: Neredeyse onu mazur görecektim, ta ki sonradan şöyle diyene kadar: "Ama vallahi ben onun doğum yerini biliyorum, nerede olduğunu da şimdi biliyorum." Ben de ona: "Yazıklar olsun sana, günün geri kalan kısmında!" dedim.

(14) Cerir ve Ebû Muaviye, A'meş'ten, o Ebû Vâil'den, o Abdullah'tan rivayet etti: Resûlullah ﷺ ile birlikte çocukların arasında yürüyorduk. İbn Sâid de çocukların arasındaydı. Çocuklar kaçıştı, İbn Sâid oturdu. Resûlullah ﷺ bundan hoşlanmadı ve ona: *«Toprağın kurusun, benim Allah'ın Resûlü olduğuma şehadet eder misin?»* buyurdu. O: "Hayır, benim Allah'ın Resûlü olduğuma şehadet eder misin?" dedi. Ömer: "Ya Resûlallah, beni bırak onu öldüreyim" dedi. Buyurdu ki: *«Eğer o o değilse, onu öldürmeye gücün yetmez; eğer o o ise, onu öldürmeye yol bulamazsın.»* Olay bize bu şekilde ulaştı.

(15) Bize Settuna el-Ehl, bize Behâüddin el-Makdisî, bize Abdülhak, bize Ebû Sad b. Haşîş, bize İbn Şâzân, bize İbnü's-Simak, bize Hanbel, bize Şüreyh b. en-Numan, bize Hammad el-Cerirî'den, o Ebû Nadra'dan, o Ebû Said'den rivayetle dedi ki: Hac yapmıştık, bir ağacın altında konakladık; derken İbn Sâid yanımıza geldi ve yanındakine oturdu. Dedim ki: "Vallahi sen insanların arasından buraya neye atıldın/musallat edildin?" Ey Ebû Said, insanlar Deccal'in bende olduğunu söylüyorlar; meğer Resûlullah'ın ﷺ şöyle dediğini işitmedin mi: *«Şüphesiz...»*

> **(14)** *İsnadı sahihtir:* Müslim (4/2924) ve Ahmed (1/457) ikisi de A'meş yolundan, o Şakık bin Seleme'den, o İbn Mesud'dan -bihi- tahriç etmiştir.

> **(15)** *İsnadı sahihtir:* 13 numaralı hadis ile geçmiştir.

...Deccal'in çocuğu olmaz, o Medine'ye de Mekke'ye de girmez?" Dedim ki: "Evet." Dedi ki: "Doğrusu benim çocuklarım oldu ve ben Medine'den çıktım, Mekke'yi istiyorum." Ebû Said dedi ki: Neredeyse ona acıdım/ yumuşadım, bunun üzerine o şöyle dedi: "Vallahi onun yerini en iyi bilen benim." Ben de ona: "Yazıklar olsun sana günün geri kalanında!" dedim.

(16) Abdürrezzak bize Ma'mer'den, o Ebû Nasr'dan, o Salim'den, o İbn Ömer'den rivayetle dedi ki: Bir gün İbn Sayyad ile karşılaştım, yanında Yahudi bir adam vardı. Bir de ne göreyim, gözü kör edilmiş (sakatlanmış), gözü deve gözü gibi dışarı fırlamıştı. Bunu gördüğümde dedim ki: "Allah adına sana yemin verdiriyorum, gözün ne zaman kör edildi?" Gözünü sıvazladı ve: "Bilmiyorum, Rahman hakkı için" dedi. "Yalan söyledin, başındaki gözünün nerede olduğunu bilmiyorsun" dedim. Bunun üzerine üç defa hıkırdadı (burun soluması çıkardı) (12). Dedim ki: "Defol, haddini aşamayacaksın!" "Evet, ömrüme yatsın ki haddimi aşamam" dedi. Ben bunu Hafsa'ya zikrettim de şöyle dedi: "Bu adamdan sakının, zira bizim bildiğimize göre Deccal öfkeleneceği bir öfkeyle ortaya çıkacaktır."

İsnadı sahihtir, her ikisi de (Buhari ve Müslim) tahriç etmiştir.

(17) Bize Abdullah bin Muhammed, bize Abdülkadir bin Muhammed, bize Hasan bin Ali, bize Ahmed bin Cafer, bize Abdullah, babası -rahmetullahi aleyh- bana tahdis etti, bize Şüreyh, Gaffar ve Yunus dediler ki: Bize Hammad bin Seleme, Eyyüb'den ve Ubeydullah'tan, Nafi'den, o İbn Ömer'den rivayet etti ki; o, İbn Sâid'i Medine sokaklarında görmüş, İbn Ömer ona sövmüş ve üzerine yürümüştü. İbn Sâid öyle bir şişti ki yolu kapattı. Bunun üzerine İbn Ömer yanında bulunan bir sopa ile onu kırıncaya kadar dövdü. Hafsa ona: "Derdin ve işin nedir onunla? Seni ona ne musallat ediyor? Resûlullah'ın ﷺ *«Şüphesiz Deccal ancak bir insanın gazaplandığı bir öfkeyle ortaya çıkar»* buyurduğunu işitmedin mi?" dedi. Yunus kendi hadisinde: "Seni ona ne musallat ediyor?" dedi. Bize bir grup icazet yoluyla bildirdiler, dediler ki: Hanbel bize, İbnü'l-Husayn'a nakletti. İkisi (Buhari ve Müslim) tahriç etmiştir.

> **(16)** *İsnadı sahihtir ve 2 numaralı hadis ile geçmiştir.*

> **(12)** *Nahara:* Nahara - nahran ve nehiran: Burun deliklerinden ses çıkarmak demektir. (El-Vasît, 2/908).

> **(17)** *İsnadı sahihtir:* 2 numaralı hadis ile geçmiştir.

نعوذ بالله من فتنة الدجال

(18) Bize Muhammed bin Abdülbâkî haber verdi, bize Ebû'l-Fadl Ahmed bin el-Hasan bin Hayrûn, bize Ebû Amr Osman bin Muhammed bin Yusuf el-Allaf, bize Muhammed bin Abdullah bin İbrahim eş-Şâfiî, bize İshak -ki İbnü'l-Hasandır-, bize Affan, bize Hammad, Eyyüb ve Ubeydullah'tan, Nafi'den, Ömer'in (yani Abdullah bin Ömer'in) şöyle dediğini rivayet etti: Medine sokaklarından bir sokakta İbn Sâid'i gördü; ona sövdü ve üzerine yürüdü, öyle şişti ki yolu kapattı. Yanındaki bir sopa ile kırıncaya kadar onu dövdü. Bunun üzerine Hafsa ona:

"Derdin nedir onunla? Seni ona ne musallat ediyor? Resûlullah'ın ﷺ *«Şüphesiz Deccal ancak gazaplandığı bir öfke anında çıkar»* buyurduğunu işitmedin mi?" dedi. Bize bunu Ahmed bin Salame, Abdülgani'den haber verdi.

(19) Ahmed bin Ali el-Ebar tarihindeki zikrine göre dedi ki: Bize Ahmed bin Mus'ab el-Mervezî, bize Hafs, Mücâlid'den, o Şa'bî'den dedi ki: Deccal'in künyesi Ebû Yusuf'tur. Vaki' dedi ki:

> **(18)** *İsnadı sahihtir:* 2 numaralı hadis ile geçmiştir.

> **(19)** *İsnadı zayıftır:* Vaki' dedi ki: Cafer bunu Mücâlid'den işitmemiştir, cünâde bunu Mücâlid'den işitmiştir [bize Cünâde, Mücâlid'den]. Nüshada böyledir, doğrusu [bize Cünâde, Mücâlid'den, o Şa'bî'den] şeklindedir. Hadiste iki kusur (illet) vardır: *Birincisi:* Mücâlid'in zayıflığıdır. O Mücâlid bin Said'dir; Ahmed, Nesâî, Dârakutnî, Buhari ve Yahya bin Said el-Kattân -rahmetullahi aleyhim- onu zayıf saymışlardır. İbn Main'in, Zehebî'nin Mizânü'l-İ'tidâl'inde (4/438) ve Muğnî fi'd-Duafâ'sında belirttiği gibi onunla hüccet getirilmez. *İkincisi:* Cünâde bin Seleme el-Âmirî'nin zayıflığıdır. O Cünâde bin Seleme bin Halid bin Semüre es-Suvânî'dir. Ebû Zur'a onu zayıf saymış, Ebû Hatim ise: "Onun terk edilmesine ne kadar da yakındır!" demiş, sonra şöyle eklemiştir: Musa bin Ukbe'nin hadislerini ele alıp onları Ubeydullah bin Ömer'den rivayet etmiştir. Bu da onunla ilgili "hadis hırsızlığı" suçlamasıdır. Bu durum Zehebî'nin rahmetullahi aleyh Mizân'ında (1/424) ve Duafâ'sında böyledir.

نعوذ بالله من فتنة الدجال

Cafer bunu Mücâlid'den işitmedi, Cünâde bunu Mücâlid'den işitti [bize Cünâde, Mücâlid'den, o Şa'bî'den] (*).

(20) Katade dedi ki: Ebû Tufeyl Amir bin Vâsile'den, o Huzeyfe bin Esid'den işittiğini söyledi: Deccal hakkında buyurdu ki: *«Bineceklerden sadece eşek ona musahhar kılınacaktır (boyun eğdirilecektir), o pislik üstüne pisliktir.»*

İsnadı sahihtir.

(21) Müslim, Ebû Said'in hadisinden; İbn Sâid'in Nebî'ye ﷺ cenzenin toprağını sorması (**) üzerine buyurdu ki: *«Mekke'de (13) bembeyaz halis misktir.»*

(22) Bize Abdullah bin Muhammed haber verdi, bize Abdülkadir bin Muhammed, bize el-Hüseyin bin Ali, bize Ahmed bin Cafer, bize Abdullah, babası -rahmetullahi aleyh- bana tahdis etti, bize Revh bin Ubade, bize İbn Avn, Nafi'den, o İbn Ömer'den rivayetle dedi ki: İbn Sâid ile iki kez karşılaştım; bir defasında onunla karşılaştım, yanında bazı ashabı da vardı. Onların bazılarına seslendim: "Allah adına size yemin verdiriyorum, bir şey hakkında yemin ederseniz bana doğruyu söylersiniz?" Dediler ki:

> **(*)** Metindeki hata tashih edilmiş olup doğrusu (Cünâde, Mücâlid'den, o Şa'bî'den) şeklindedir, en iyisini Allah bilir.

> **(20)** *İsnadı sahihtir:* Müellif bunu burada muallak olarak zikretmiştir, daha önce (4 numarada) muttasıl olarak geçmiştir.

> **(21)** *İsnadı sahihtir:* Müslim (4/2928) ve Ahmed (3/43) Hammad bin Seleme yolundan, o Cerirî'den, o Ebû Nadra'dan, o Ebû Said'den -bihi- olarak tahriç etmiştir, Tirmizi de Fethu'r-Rabbânî'de zikrettiği gibidir.

> **(**)** Bu hadisin manası: İbn Sâid'in Nebî'ye ﷺ soru sormuş olduğu şeklinde değildir, aksine Nebî ﷺ İbn Sâid'e soru sormuştur. Aslında soru soran İbn Sâid değil, Nebî'dir ﷺ.

> **(13)** *Mekke'de:* İbnü'l-Esîr, en-Nihâye fi Garîbi'l-Hadis ve'l-Esər'de (2/114) şöyle der: *ed-Dermek:* İnce un demektir; ed-dermek ve ed-dermeke manada birdir.

> **(22)** *İsnadı sahihtir:* 2 numarada geçti.

نعوذ بالله من فتنة الدجال

Evet, dedik ki: "Söyle." Dediler ki: "Yalan söyledin, vallahi bazılarınız bana başkasının bana tahdis ettiğini anlattı: O gün sizin en az malı olanınız ve en çok çocuğu olanınız odur, halbuki o ölmemiştir ta ki sizin en çok malı olanınız ve en çok çocuğu olanınız oluncaya kadar; o yine böyledir." Konuştuk, sonra ondan ayrıldım. Onu başka bir defa tekrar karşılaştım ve hali değişmişti. Dedim ki: "Gözün ne oldu, ne görüyorum?" Dedi ki: "Bilmiyorum." Dedim ki: "Bilmiyorsun, halbuki o senin başındadır?" Dedi ki: "Benden ne istiyorsun ey İbn Ömer? Eğer Allah azze ve celleye dilerse senin asandan bu yaratılışı yaratabilir." Öyle şiddetli bir eşek anırması sesi çıkardı ki benzerini asla işitmemiştim. Ashabımdan bir kısmı korktu, ben ise arkadaşımın bana vurduğu sopa ile kırılıncaya kadar ona vurduğumu sandım. Vallahi ne hissettim ne de fark ettim, kız kardeşi Hafsa'nın yanına girdi ve ona haber verip dedi ki: "Ne istiyorsun ondan, Resûlullah'ın ﷺ -yani Nebî'nin- *«İnsanların aleyhine ilk göndereceği şey, gazaplandığı öfkedir»* buyurduğunu bilmiyor musun?"

Bu, Müsned'imde mevcuttur; Müslim bunu Abdul, Revh'den, o Hişam b. Hassan'dan, o Eyyüb'den, o Nafi'den rivayet etmiştir.

Ebû Musa ez-Zümen'den, o Hüseyin b. Hasan'dan, o İbn Avn'dan:

(23) Ebû Davud Sünen'inde bize Hudbe tahdis etti, bize Hammam, Katade'den, o Abdurrahman bin Âdem'den, o Ebû Hureyre'den, Nebî'nin ﷺ şöyle buyurduğunu rivayet etti: *«Benimle aramda hiçbir peygamber yoktur ve o muhakkak inicidir. Onu gördüğünzde tanıyın; o orta boylu (14), rengi kırmızı ile beyaz arası (15) iki Mısır kumaşı içinde...»*

> **(23)** *İsnadı zayıftır:* Ahmed (2/228 Fethu Rabbânî), Ebû Davud (4/4323) ve Hakim, el-Müstedrek'te (2/595) ve İbn Hibban (8/6775 İhsan) tahriç etmiştir; hepsi Hammam yolundan, o Katade'den, o Abdurrahman bin Âdem'den, o Ebû Hureyre radiyallahu anh'den Nebî ﷺ -bihi- ile rivayet etmişlerdir. İsnadı sahihtir, ricalleri sikattir, lakin Katade'nin Abdurrahman bin Âdem'den rivayetinde "anane" (isnaadda 'an' kelimesini kullanması) vardır.

> **(14)** *Merbu':* Boyu orta olan, ne uzun ne kısa (el-Vasît, 1/325).

> **(15)** *Mümesseratîn:* İbnü'l-Esîr en-Nihâye fi Garîbi'l-Hadis ve'l-Esər'de (4/336) şöyle der: *el-Mümessere* elbiselerdendir; içinde hafif bir sarılık bulunan kumaştır.

DECCAL'İN FİTNİYESİ VE HABERLERİ

Hadis ve Rivayetler Külliyatı Metin Tercümesi

Çeviren ve Hazırlayan: Muhammed ritüel

**** Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız***

...başından su damlar, eğer ona su değmemişse, insanlarla İslam için savaşır, haçı kırar, domuzu öldürür, cizyeyi kaldırır ve Allah kendi zamanında bütün dinleri İslam'dan başka yok eder. Deccal yeryüzünde kırk yıl kalır, sonra vefat eder ve Müslümanlar onun cenaze namazını kılarlar."

Bunu Ebu Davud et-Tayalisi, Hişam'dan, o Katade'den güçlü bir senetle rivayet etmiştir; bundan sonra da gelecektir.

(24) Bize Abdullah bin Muhammed haber verdi, bize Abdulkadir bin Muhammed haber verdi, bize Hüseyin bin Ali haber verdi, bize Ahmed bin Cafer haber verdi, bize Abdullah bin Ahmed bin Hanbel –Allah rahmet eylesin– babamın bana bizzat söylediğini tahdis etti: Bize Yezid tahdis etti, bize Hammad bin Seleme, Ali bin Zeyd'den, o Abdurrahman bin Ebu Bakra'den, o babasından, o Resulullah'tan ﷺ şöyle buyurduğunu rivayet etti:

«Deccal'in anne ve babası otuz yıl çocuk sahibi olmazlar. Sonra kendileri için tek gözlü, hiçbir şeye yaramayan, faydası çok az, gözleri uyuyan ama kalbi uyumayan bir erkek çocuk doğar.»

Sonra Resulullah ﷺ onun anne ve babasının vasfını belirterek şöyle buyurdu: *«Babası uzun boylu, vücut etleri düzensiz, burnu uzun, sanki burnu bir kuş gagası gibidir; annesi ise kıymetli ve heybetli, memeleri çok büyük ve sarkan bir kadındır (16).»*

Raviler dedi ki: Yahudilerden yeni doğan bir erkek çocuğunMedine'de dünyaya geldiği bize ulaştı. Bunun üzerine ben ve Zübeyr bin el-Avvam yola çıktık, ta ki anne ve babasının yanına girene kadar. Onların yanında Resulullah'ın ﷺ vasıflandırdığı özellikleri gördük. Bir de ne görelim; o çocuk güneşte, kadife bir örtü içinde yüzükoyun yatıyordu (17), garip bir mırıltısı vardı. Anne ve babasına sorduk, bize şöyle dediler: "Otuz yıl boyunca çocuk sahibi olmadık..."

Dipnotlar:

(24) İsnadı zayıftır. Ahmed (40/5), (49/5) ve İbn Ebu Şeybe el-Musannef'te (139/15) ve Tirmizi'de (2284/4) hepsi Hammad bin Seleme yoluyla Ali bin Zeyd'den, o Abdurrahman bin Ebu Bakra'dan, o babasından, o

Resulullah'tan ﷺ zikretmiştir. İsnadında Ali bin Zeyd zayıftır ve isnadı zayıftır, çünkü Ali bin Zeyd bin Cud'an hakkında ittifakla zayıf olduğu söylenmiştir. İbn Uyeyne onu zayıf saymış, Ahmed "Zayıftır" demiştir. Yahya (bin Main) onun güçlü olmadığını söylemiştir. Yahya bin Said'den de "O hiçbir şey değildir" dediği rivayet edilmiştir. Buhari ve Ebu Hatim "Onunla hüccet getirilmez (delil alınmaz)" demişlerdir. Mizân'da da böyledir (127/3).

(16) Fırdâhiyye (فرضاخية): İbn el-Esir en-Nihaye fi Ğaribi'l-Hadis ve'l-Eser'de (433/3) şöyle der: "Fırdâhiyye, memeleri çok büyük olan demektir, elif harfi mübalağa içindir."

(17) Müncedil (المسجد/المندل): Yeryüzüne yüzükoyun düşmüş, serilmiş kimse. Lisanü'l-Arab (104/11).

** Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız*

"...otuz yıl bize çocuk doğmadı, sonra bizim için tek gözlü bir oğlan doğdu, faydasız ve yararı çok azdı. Oraya vardığımızda dedik ki: 'Sizdeki bu hal nedir?' Onlar: 'İşittiğiniz gibi' dediler. Dedik ki: 'İşittiniz mi?' Dediler ki: 'Evet, onun gözleri uyur ama kalbi uyumaz.' Bir de baktık ki o İbn Sayyad'dır."

Bunu (Tirmizi) -T- Muaviye bin Muaviye el-Cümehi'den rivayet etmiş, Hammad bin Seleme'den o tahdis etmiş ve şöyle demiştir: "Hasan, 'Biz onu Hammad'ın hadisi dışında tanımıyoruz' dedi." Ahmed bin Meni' de Yezid bin Harun'dan rivayet etmiştir. Dedim ki: "Bize Müsned'de icazetle gerçekleşti."

(25) Bize yüce bir senetle Sitte el-Ehl el-Ba'bekiyye haber verdi, bize el-Baha Abdulrahman haber verdi, bize Ebu'l-Hüseyin el-Yusufi haber verdi, bize İbn Haşiş haber verdi, bize İbn Şazan haber verdi, bize İbn es-Simak haber verdi, bize Hanbel tahdis etti, bize Müslim bin İbrahim tahdis etti, bize Hammad bin Seleme tahdis etti, bize Ali bin Zeyd, Abdurrahman bin Ebu Bakra'dan, o babasından, o Resulullah'tan ﷺ şöyle buyurduğunu tahdis etti:

«Deccal'in anne ve babası otuz yıl çocuk sahibi olmazlar. Sonra kendileri için tek gözlü, hiçbir şeye yaramayan, faydası az, gözleri uyuyan ama kalbi uyumayan bir erkek çocuk doğar. Sonra anne ve babasının vasfını belirterek şöyle buyurdu: Babası uzun boylu, vücut etleri düzensiz, burnu uzun, sanki burnu bir kuş gagası gibidir; annesi ise memeleri sarkan iri ve heybetli bir kadındır.»

(26) Bize Ebu Musa haber verdi, bize Ebu Ali el-Haddad beş yüz beş yılında tahdis etti, bize Ebu Nuaym el-Hafız üç yüz yirmi üç yılında tahdis etti.

Bize Hibeullah bin Muhammed bin Abdulواحد bin el-Mübarek ve el-Hasan b. el-Hüseyin eş-Şeybani Bağdat'ta tahdis ettiler, bize Ebu Ali b. el-Mezheb tahdis etti, ikisi dediler ki: Bize Ebu Bekir b. Malik el-Katii tahdis etti, bize Abdullah b. Ahmed b. Hanbel tahdis etti, babamın bana bizzat söylediğini tahdis etti...

Dipnotlar:

(25) Daha önce geçti (24 numaralı hadis).

(26) İsnadı zayıftır, ancak inşallah sahihtir. Ebu'z-Zübeyr'in Zübeyr'den an'encesi (cihet-i rivayeti) vardır, fakat Buhari'nin tahriç ettiği ve Müslim'in (10/6543), Müslim'in (95/4), Ebu Davud'un (4/4329), Tirmizi'nin (4/2449) ve Abdurrezzak'ın (11/389) tahriç ettiği ve Ma'mer'in Zühri'den rivayetine şahitlik eden bir rivayet de vardır. Zaten daha önce (1 numaralı hadis ile) geçmiştir, müracaat edilsin.

** Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız*

Muhammed bin Sabık tahdis etti, bize İbrahim bin Tuhman, Ebu'z-Zübeyr'den, o Cabir bin Abdullah'tan şöyle dediğini rivayet etti:

Yahudilerden Medine'li bir kadın gözleri oyulmuş (18) kaşsız bir erkek çocuk doğurdu. Resulullah ﷺ bunun Deccal olmasından korktu ve (o çocuğun yanına) gitti. Onu örtünün altında buldu, (çocuk) mırıldanıyordu (19). Annesi onu fark edince, Resulullah'ın ﷺ gelmesinden korktu ve "Ey Ebü'l-Kasım, işte bu Abdullah çıkageldi" dedi. Bunun üzerine Resulullah ﷺ şöyle buyurdu: *«Allah belanı versin! Onu kendi haline bıraksaydın ya (20)!»*

Sonra buyurdu: *«Ey İbn Sayyad, ne görüyorsun?»*

O da şöyle dedi: "Bir hak görüyorum, bir de batıl görüyorum. Su üzerinde bir arş görüyorum."

Bunun üzerine Resulullah ﷺ şöyle buyurdu: *«Benim Resulullah olduğuma şehadet ediyor musun?»*

O da: "Ben senin Resulullah olduğuna şehadet ediyorum" dedi. Sonra Resulullah ﷺ ona: *«Allah'a ve resullerine inandım»* dedi ve ayrıldı, onu kendi haline bıraktı.

Sonra Resulullah ﷺ bir kez daha geldi. Annesi onu gördüğü mahalde fark edip dedi ki: "Ey Ebü'l-Kasım, işte bu Abdullah çıkageldi!" Resulullah ﷺ şöyle buyurdu: *«Malı kopsun! Onu kendi haline bıraksaydın ya!»* Resulullah ﷺ onun konuşmasından bir şeyler işitmek istiyordu. Çocuğun bilip bilmediğini, kendisinin olup olmadığını anlamak için sordu: *«Ey İbn Sayyad, ne görüyorsun?»*

O da: "Bir hak görüyorum, bir batıl görüyorum ve bir arş görüyorum" dedi. Resulullah ﷺ: *«Benim Allah'ın Resulü olduğuma şehadet ediyor musun?»* dedi. O: "Ben senin Allah'ın Resulü olduğuna şehadet ediyorum; şehadet eder misin ki ben Allah'ın Resulüyüm?" dedi. Resulullah ﷺ şöyle buyurdu: *«Allah'a ve resullerine inandım»* dedi, elbiseye büründü, sonra ayrıldı, onu üçüncü veya dördüncü defasında bıraktı.

Yanında Ebubekir, Ömer bin Hattab ve Muhacirler ile Ensar'dan bir grup vardı –Allah hepsinden razı olsun–. Hızlıca yürüdü (21). Resulullah ﷺ bizim önümüzde yürüyordu, konuşmasından bir şey işitiriz ümidiyle. Annesi onu geçerek evine yöneldi ve dedi ki: "Ey Ebü'l-Kasım, işte bu Abdullah çıkageldi!"

Bunun üzerine Resulullah ﷺ şöyle buyurdu: *«Allah belanı versin! Onu kendi haline bıraksaydın ya!»* Ve ekledi: *«Ey İbn Sayyad, ne görüyorsun?»*

O ise: "Bir hak görüyorum, bir batıl görüyorum, su üzerinde bir arş görüyorum" dedi.

Dipnotlar:

(18) Memsuhâtü'l-ayn (ممسوحة عينه): Gözü ve kaşı olmayan demektir. el-Vasit (868/2).

(19) Miheme (همهمة): Erkeğin, kimsenin anlamayacağı şekilde gizli ve alçak sesle konuşmasıdır. el-Vasit (996/2).

(20) Leyyin (لبيّن): Açık, fasih dilli. Kastedilen mana açıklıktır (li-vuduh). el-Vasit (80/1).

(21) Naa (نأى): Uzaklaştı, ondan uzaklaştı, o uzaklaştı. el-Vasit (895/2).

**** Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız***

«Benim Allah'ın Resulü olduğuma şehadet ediyor musun?» O da: "Senin Allah'ın Resulü olduğuna şehadet ediyorum" dedi. Bunun üzerine Resulullah ﷺ: *«Allah'a ve resullerine inandım»* dedi, elbiseye büründü. Sonra: *«Ey İbn Sayyad, biz senin için bir şey sakladık, o nedir?»* dedi. O da: "O Duh, Duh'dur (Duman)" dedi. Bunun üzerine Resulullah ﷺ: *«Sus, defol! Sen kendi kadrini asla aşamazsın!»* buyurdu.

Bunun üzerine Ömer: "Ey Allah'ın Resulü, bana izin ver de boynunu vurayım!" dedi. Resulullah ﷺ ise şöyle buyurdu: *«Eğer o sahipsiz (veya senin sandığın) kişi ise, onu öldürmeye asla gücün yetmez; o, Meryem oğlu İsa'nın sahibidir. Eğer o değilse, ehl-i ahitten bir adamı öldürmen sana helal değildir.»* Ve buyurdu ki: *«Resulullah ﷺ Deccal olduğundan şüphelenmekten vazgeçmedi.»*

Bu, İmam Ahmed'in Müsned'inde yer alan sahih bir hadistir.

(27) Ebu Muaviye, el-A'meş'ten, o Hayseme'den, o Abdullah bin Amr'dan şöyle dediğini rivayet etmiştir:

Dipnotlar:

(27) İsnadı zayıftır. المصنف (El-Musannef) yazarı –Allah rahmet eylesin– bunu muallak olarak zikretmiştir. Bezzar da bunu mufassal olarak (134/4) Talut bin Abbad'dan, o Hammad bin Seleme'den, o Ali bin Zeyd'den, o Abdurrahman bin Ebu Bakra'dan, o babasından, o Abdurrahman bin Amr'dan mevkuf olarak rivayet etmiştir. "İsnadında Ali bin Zeyd dışında sika (güvenilir) raviler vardır ve o hasenü'l-hadistir." Bunu Heysemî Mecmau'z-Zevâid'de (319/7) böyle demiştir. Lakin durum böyle değildir; aksine Ali bin Zeyd bin Ced'an hadis ilminde zayıftır. Buhari ve Ebu Hatim onunla delil getirilmez demişler ve şöyle demişlerdir: "Yaşlılığında ihtilat geçirmiştir." İbn Huzeyme, İmamü'l-Eimme şöyle demiştir: "Kötü hıfzı sebebiyle onunla ihticac etmem (delil almam)." Ahmed bin Hanbel zayıf olduğunu söylemiştir. Yahya da "O güçlü değildir" demiş, başka bir yerde ise "O hiçbir şey değildir" demiştir. İbn Uyeyne onu zayıf saymış, Hammad bin Zeyd de "Ali bin Zeyd ravilerin isnadlarını karıştırırdı" demiştir. el-Ğallas da şöyle demiştir: "El-Kattan Ali bin Zeyd'in hadisinden sakınırdı." İşte imamların müttefik olduğu bu sözler, onun zayıf olduğuna delalet eder. Mizânü'l-İ'tidâl'de (128/3) ve el-MuGni lehu (2/447) eserinde de böyledir. Bunu İbn Ebu Şeybe Musannef'inde (15/157) tahriç etmiştir ve içerisinde Ebu Halid vardır; o, meçhul olan oğlundan rivayet etmemiştir, başka bir gayri meçhuldür ve bu da Mizanü'l-İ'tidal'de zayıftır (520/4). Hatib el-Bağdadi el-Muttefik ve'l-Mufteran'da ve İbn Asakir Tarih'inde el-Kenz'de (14/585) ve (14/610) zikretmiştir; ancak müellif bunu muallak olarak zikretmiştir ve içerisindeki A'meş sika bir hafızdır, mürsel yapmadığı müddetçe.

**** Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız***

...Rumlar gelir (22), İslam'ın ehli de onlardan yardım ister ve müminlerden kimse geri kalmaz. Onlarla savaşırlar, Rumlar mekanlarını bilirler ve sonra onların yanına varırlar. Aralarında bu durumdayken açık bir nida onlara ulaşır: "Haberiniz olsun, Deccal arkanızda, çoluk çocuğunuzun arasına halef oldu!" Bunun üzerine ellerindekini bırakırlar ve geri dönerler, benzeri şekildedir. Mevkuf bir rivayettir.

(28) Abdulrahman bin Şerik, babasından, o İbn İshak'tan, o Ezheri'den, o Abdulrahman bin...

Dipnotlar:

(22) Tecyîş (تجييش): Orduların toplanması ve hareket etmesi. el-Vasit (1/150).

(28) İsnadı zayıf, metni ise sahih şahitlere dayanmaktadır. Müellif –Allah rahmet eylesin– bunu muallak olarak getirmiştir, isnadı zayıftır ve içerisinde iki illet vardır: 1- Abdulrahman bin Şerik hadiste zayıftır, Ebu Hatim "Vahi'l-hadis" demiş, İbn Hibban ise "Bazen hata eder" demiştir. 2- İbn İshak el-Mağazi sahibi müdlistir ve an'ence ile rivayet etmiştir. Ahmed (420/3) ve Süfyan, Leys, Evzai, Ma'mer ve Zübeyr, Mamer'den, o Abdulrahman bin Zeyd'den, o Mecma' bin Cariye'den, o babasından mef'ul olarak rivayet etmişlerdir. Tirmizi (2244/4), Taberani el-Kebir'de (19/443), İbn Hibban (1901. Muvard) Leys yoluyla Ezheri'den, yine Abdulrezzak (11/20835) Ma'mer'den, o Ezheri'den, o Ubeydullah bin Abdullah bin Te'lebe el-Ensari'den, o Ezheri'den rivayet etmiştir. Mecma' bin Cariye hakkında ise tartışma vardır. el-Müzi –Allah rahmet eylesin– Tehzibu'l-Kemal kitabında onun adının Ubeydullah bin Ubeydullah bin Te'lebe mi yoksa Ubeydullah bin Te'lebe mi olduğu konusunda ihtilaf bulunduğunu belirtmiştir. Birincisi ise; el-Müzi tercümesinde Allah azze ve celle'nin "Bilmediğiniz şeyi Allah'a karşı söylemeyin" ayetini hatırlatmış, Buharî onu tarihinde zikretmemiştir ve İbn Ebu Hatim de zikretmemiştir. "Bil ki, meçhul sayılması cehaletini gerektirir..." [Detaylı teknik cerh ve tadil müzakeresi devam etmektedir...] Ve nihayetinde Müslim'in en-Nivas bin Sem'an'dan rivayetine muhalefet etmemiştir, zira o çocuk ona yetişip onu öldürecektir.

**** Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız***

Yezid bin Cariye, Mecma' bin Cariye'den, o Nebi ﷺ'in sahabelerinden işittiğini rivayet etmiştir: *«Deccal, Lud kapısının altında on sekiz zira' mesafede öldürülür (*). Lud, Remle'dedir.»*

İbn Şerik metrukü'l-hadistir.

(29) İsa el-Hayyat, Muhammed bin Yahya bin Habban'dan: Ebı Said el-Hudri'yi şöyle derken işittim: Deccal ile birlikte Tayyibe (Medine) denilen bir kadın vardır (*); hiçbir köy yoktur ki önce oraya varılmasın, o ise şöyle der: *"Bu Deccal üzerinize girdi, sakının."*

(30) Bize Abdullah bin Muhammed el-Mübarek bin Ali haber verdi, bize Abdulkadir bin Muhammed haber verdi (h), Bize Abdulhak, bize amcam tahdis etti, bize Hüseyin bin Ali tahdis etti, bize Ahmed

bin Cafer, bize Abdullah bin Muhammed tahdis etti, bize Yahya et-Teymi, Ebu Nadra'dan, o Ebu Said'den rivayet etti ve dedi ki: İbn Sayyad ile karşılaştım ve bana dedi ki: "İnsanların ne söylediğini zannediyorum –veya sanıyorum ki ey Muhammed'in ashabı– Resulullah'ın ﷺ 'O bir yahudidir' –veya 'O bir müslümandır, o tek gözlüdür, o sağlıklıdır, ne Mekke'ye ne Medine'ye gelmez? Ben hacettim, şimdi Medine'deyim, çocuk sahibi değil miyim? Çocuğum da oldu' dediğini işitmediniz mi?"

Dipnotlar:

(*) Doğrusu "Lübye"dir. el-Kenz'de de böyledir (14/602).

(29) Çok zayıftır. Müellif bunu yine bu isnatla muallak olarak zikretmiştir, İsa el-Hayyat hadiste çok zayıftır, onu Ebu Davud, Nesei ve Darukutni terk etmiştir. el-Ğhlas başka bir yerde şöyle demiştir: "Metrukü'l-hadistir, çok zayıftır." Nesei: "Güvenilir değildir, hadisi yazılmaz" demiştir. el-Bigo'i "Zayıf hadistir" demiş, Ebu Hatim ise: "Kuvvetli değildir, hadisinde muztariblik vardır" demiştir. Tehzibu'l-Tehzib'de (22/4) ve İbn Adiy el-Kamil'de "İsa bin el-Hayyat... Hadislerine metin olarak kimse tabi olmamıştır, isnad yoktur" denmiştir. Bunu Nuaym bin Hammad el-Fiten'de rivayet etmiştir (14/602).

(30) İsnadı zayıftır. Daha önce 13 numaralı hadis ile tahrif edilmiştir.

**** Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız***

...başından su damlar, eğer ona su değmemişse... [Buhari ve Müslim'de bize denk gelmiştir.]

(32) Bize Muhammed bin Abdulbaki bin Ahmed bin Selman haber verdi, bize Ebu'l-Fadıl Ahmed bin el-Hüseyin bin Hayrun tahdis etti, bize Ebu Ali el-Hüseyin bin Ahmed bin İbrahim, bize Ebu Sehl Ahmed bin Muhammed bin Abdullah bin Ebu'l-Kasım tahdis etti, bize Ebu'l-Abbas Ahmed bin Muhammed bin İsa tahdis etti, bize Ebu Nuaym tahdis etti, bize Şeyban tahdis etti, Yahya bin Ebu Kesir'den, o Ebu Seleme'den, o Ebu Hureyre'den şöyle dediğini rivayet etti: Resulullah ﷺ şöyle buyurdu: *«Size Deccal hakkında, hiçbir peygamberin kendi kavmine anlatmadığı bir hadisi anlatayım mıdır? Şüphesiz o tek gözlüdür ve o, cennet ve cehennem misaliyle gelir; cennet dediği şey cehennemdir. Ben sizi, Nuh'un kavmini uyardığı gibi uyarıyorum.»*

Dedim ki: Bize Ebu'l-Meali el-Ebrkuhi haber verdi, bize İbn Sabur haber verdi, bize Abdulaziz bin Adem, bize Rızkullah et-Tamimi haber verdi. Sahih ve müttefekun aleyhtir; Buhari bunu Ebu Nuaym'dan, Müslim ise Muhammed bin Rafi'den imla yoluyla, bize el-Hasan bin Ahmed bin Ömer bin Hafs el-Hammami el-Mukri'den, o Ebu Sehl el-Kattan'dan, o (Muhammed bin Ahmed) b. İsa en-Mervazi'den tahdis etti, her ikisi de Şeyban'dan rivayet etmiştir; o da Ebu Muaviye eş-Şeybani el-Kufi'dir.

(33) Ebu Cafer el-Muvazini'den okudum: Bana el-Baha Abdulrahman haber verdi, bana Ebu Nasr bin...

Dipnotlar:

(32) Önceki 31 numaralı hadis ile sebq etmiştir, müellif burada Ebu Nuaym'a isnat etmiştir ve isnadı sahihtir.

(33) İsnadı zayıftır, ancak kendisi sahihtir. Abdülhamid bin Humeyd (30) ve Ahmed Müsned'inde (7/1) ve el-Mervezi Müsnedü Ebu Bekir (99) ve Tirmizi (2237/4) ve İbn Mace (4072/2) ve Hakim (527/4) ve Hatib Tarih'inde (84/10) hepsi Ubade bin Es-Samit'denna Said bin Ebu Urube'den, o Ebu't-Tiyah'tan, o el-Muğire bin Subey'den, o Amr bin Hureys'den maktu' ve merfu' olarak rivayet etmişlerdir. Müellif bunu Abdulhamid bin Humeyd yoluyla sevk etmiştir ve bu isnat zayıftır, illetleri şunlardır: 1- Müdellis olması ve an'ence ile rivayet etmesi. 2- Ahir ömründe ihtilat geçirmesi...

AHBÂRU'D-DECCÂL

Deccal İle İlgili Hadisler, İsnad İncelemeleri ve Tahriçler

Çeviren ve Hazırlayan: Muhammed ritüel

*** Deccal'in Fitnesinden Allah'a Sığınırız ***

[33]

Bize Yûsuf bildirdi, dedi ki: Bize Abû Alî b. Neshân haber verdi, dedi ki: Bize Abû Alî b. Şâzân haber verdi, dedi ki: Bize Osmân b. Ahmet haber verdi, dedi ki: Bize el-Hasan b. Sellâm haber verdi, dedi ki: Bize Ubeydullah b. Mûsâ anlattı, dedi ki: Bize el-Hasan b. Dînâr, Abû't-Teyyâh'tan aktardı, el-Muğîre bana Amr b. Hureys'ten naklen anlattı, dedi ki:

Ebû Bekir eş-Sıddîk'ın (r.a.) vefat ettiği hastalığında yanında bulunuyordum. Bir ara baygınlık geçirdi, sonra kendine geldi ve şöyle dedi: *"Vallahi sizin hakkınızda hiçbir hayrı/iyiliği esirgemem"*[23] —yani Ömer'i kastederek —. Sonra şöyle devam etti: *"Size Resûlullah'tan (s.a.v.) işittiğim bir hadisi nakledeceğim. Şöyle buyuruyordu:* **«Şüphesiz ki Deccal, Horasan denilen doğu bölgesinden çıkacaktır.»**

(23) Âlûkum (آلوكم): "Âle – yeûlu – evlen ve mâlen" kökündendir; eksiltmek, kusur etmek anlamına gelir. *"Lâ âlûkum"*: Size nispetle hayrı eksiltmem, hakkınızda elinden gelen iyiliği yapmaktan geri durmam demektir. (el-Mu'cemü'l-Vasît, 1/33).

[34]

Bize Ahmet b. İshak haber verdi, dedi ki: Bize Muhammed b. Ebi'l-Feth ve Abdurrahman b. Saylâ haber verip dediler ki: Bize Abû'l-Vakt haber verdi, dedi ki: Bize Abû'l-Hasan haber verdi, dedi ki: Bize İbn Hamûveyh haber verdi, dedi ki: Bize İbrâhim b. Huzeym haber verdi, dedi ki: Bize Abdu b. Humeyd haber verdi, dedi ki: Bize Ravh b. Ubâde anlattı, dedi ki: Bize Saîd b. Abî Arûbe, (*) Abû't-Teyyâh'tan, o el-Muğîre'den —ki o İbn Subey'dir—, o da Amr b. Hureys'ten, o da Ebû Bekir eş-Sıddîk'tan (r.a.) naklen Resûlullah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu bildirdi:

«Şüphesiz Deccal, doğuda Horasan denilen bir karadan/araziden çıkacaktır. Yüzleri örs vurulmuş (deri kaplı) kalkanlar gibi birtakım topluluklar ona tabi olacaktır.»[24]

Bu hadis sahih-garib bir hadistir. Temîm ed-Dârî hadisine muhaliftir.

(34) Tahriç ve İsnad İncelemesi: İsnadı zayıftır, ancak hadis (şevâhidiyle) inşallah sahihtir. Abd b. Humeyd *el-Müntehab*'da (30); Ahmed b. Hanbel *Müsned*'inde (1/7); el-Mervezî *Müsned-i Ebî Bekir es-Sıddîk*'ta (99); Tirmizî (4/2237); İbn Mâce (2/4072); Hâkim (4/527) ve Hatîb el-Bağdâdî *Târîhu Bağdâd*'da (10/84) hepsi Ravh b. Ubâde -> Saîd b. Abî Arûbe -> Abû't-Teyyâh -> Muğîre b. Subey' -> Amr b. Hureys -> Ebû Bekir kanalıyla rivayet etmişlerdir.
Müellif bu hadisi Abd b. Humeyd yoluyla sevk etmiştir. Hadis bu isnadla zayıftır. İlleti Saîd b. Abî Arûbe'dir ve onda iki husus bulunmaktadır:
1. Birincisi: Müdellis olmasıdır. el-Bezzâr'ın onun hakkında söylediği ve İbn Hacer'in *en-Nukatü'z-Zırâf*'ta (5/302) aktardığı şu husus bunu güçlendirmektedir: *"Saîd bunu Abû't-Teyyâh'tan işitmemiştir. Anlaşılan o ki bunu Abdullah b. Şevzeb'den işitmiş veya ona ulaşmış, o da Abû't-Teyyâh'tan nakletmiştir. Sonra bunu senediyle Abdullah b. Şevzeb'e bağlayarak rivayet etmiştir."*
2. İkincisi: Ömrünün sonlarında ihtilata uğramış (hafızası bozulmuş) olmasıdır. Lakin Ebû Dâvûd şöyle demiştir: *"Ravh b. Ubâde'nin*

ondan semâı, hezimetten (isyan/bozgundan) önceden idi." Hezimet H. 145 yılında vuku bulmuştur. İmam el-Irâkî'nin *et-Takyîd ve'l-İyżâḥ*'ta tahkik ettiği üzere maruf olan husus, İbn Abî Arûbe'nin hezimetten sonra ihtilata uğradığıdır.
Ancak Yezîd b. Zurey'in şu sözü bu tahkiki zorlaştırmaktadır: *"İbn Abî Arûbe'de olumsuzluk/değişim hissettiğimiz ilk gün, Süleyman et-Teymî'nin öldüğü gündü. Cenazesinden dönmüştük, 'Nereden geliyorsunuz?' dedi. 'Süleyman et-Teymî'nin cenazesinden' dedik. 'Süleyman et-Teymî de kimmiş?' dedi..."* İbn Hacer *et-Tehzîb*'de et-Teymî'nin H. 143 yılında öldüğünü belirtir. Nitekim İbn Maîn de: *"Kim ondan 142 yılından önce işitmişse semâı sahihtir; bundan sonra işitenlerin semâı ise bir şey ifade etmez"* demiştir.
Derim ki: Ebû Dâvûd'un "Ravh b. Ubâde'nin İbn Abî Arûbe'den semâı hezimetten önceydi" sözünün hangi yıla tekabül ettiği bilinmemektedir. Zira 142 ile 145 yılları arasında Ravh'ın semâı için yeterli olan 3 yıllık bir süre vardır. Bununla birlikte ne bunun 142'den önce olduğunu ne de sonra olduğunu kesin olarak söyleyemeyiz; bu sebeple tevakkuf etmek (duraksamak) gerekir.
Fakat Saîd için bir mütâbi' (destekleyici rivayet) buldum ki o da Abdullah b. Şevzeb'in rivayetidir. Bu rivayet el-Mervezî'nin *Müsned-i Ebî Bekir*'inde (100, 101) ve Hâkim'in *el-Müstedrek*'inde (4/527) yer almaktadır. Abdullah b. Şevzeb sikadır, imamdır; imamlar onun sika olduğu hususunda icma etmiştir. (Bkz: Sıbt İbnü'l-Acemî, *Nihâyetü'l-İbtihâc*, s. 139; el-Irâkî, *et-Takyîd ve'l-İyżâḥ*, s. 448). İbn Hazm hariç hiçbir alimin onun hakkındaki kelamının etkisi yoktur; İbn Hazm Tirmizî'den önce onun meçhul olduğunu söylemiştir ki İbn Hazm'ın İbn Şevzeb hakkındaki bu sözünün kendisi de meçhuldür/geçersizdir.

(*) Asıl metinde: "Sana haber verdi" (أخبرك) şeklindedir. Doğrusu müellifin kendi tarikiyle hadisi sevk ettiği gibi "Saîd b. Ebi Arûbe" şeklindedir.

(24) el-Mecânnü'l-Mutraka (المجان المطرقة): es-Sindî, *Sünen-i İbn Mâce Şerhi*'nde (2/506) şöyle der: *"el-Mecân"* (mîm'in fethası ve nûn'un şeddesiyle) kalkan demektir. *"el-Mutraka"* ise kat kat derilendirilmiş, kalınlaştırılmış anlamındadır. Kalkanın üzerine tabaka şeklinde katlanan deriye 'tırâk' denir. Onların yüzleri yayvanlığı ve yuvarlaklığı bakımından kalkana, etli ve kalın olması bakımından da deri kaplı kalkan katlarına benzetilmiştir.

[35]

Bize Muhammed b. Abdilbâkî haber verdi, dedi ki: Bize Abû'l-Fazl Ahmed b. el-Huseyn b. Khayrûn anlattı, dedi ki: Bize Abû Alî el-Huseyn b. Ahmed b. İbrâhîm b. Şâzân anlattı, dedi ki: Bize Abdullah b. Ca'fer en-Nahvî anlattı, dedi ki: Bize Ya'kûb b. Süfyân anlattı, dedi ki: Bize Muhammed b. Abdillâh el-Huzâî anlattı, dedi ki: Bize Hammâd b. Seleme, Khâlid el-Hazzâ'dan, o Abdullah b. Şekîk'ten, o Abdullah b. Serâka'dan, o da Ebû Ubeyde b. el-Cerrâh'tan (r.a.) naklen anlattı. Ebû Ubeyde dedi ki: Resûlullah'ı (s.a.v.) şöyle buyururken işittim:

«Nûh'tan sonra gelen hiçbir peygamber yoktur ki ümmetini Deccal ile uyarmış olmasın. Ben de sizi onunla uyarıyorum.»

Ebû Ubeyde dedi ki: Resûlullah (s.a.v.) bize onu vasfetti ve şöyle buyurdu: **«Beni gören ve sözümü işitenlerin bir kısmı ona yetişecektir.»** Sahabiler: "Ey Allah'ın Resûlü! O gün kalplerimiz nasıl olacak, bugünkü gibi mi?" diye sordular. Buyurdu ki: **«Yahut daha da hayırlı.»**

Bunu Affân da Hammâd'dan rivayet etmiştir ve rivayetinde *"Evet, onu açığa çıkaracağım"* ziyadesi bulunmaktadır.

(35) Tahriç ve İsnad İncelemesi: İsnadı sahihtir. Müellif bunu Ebû Ubeyde'ye (r.a.) ulaşan kendi isnadıyla sevk etmiştir. Ricalinin tamamı sikadır:
1. Muhammed b. Abdilbâkî: Irak'ın muhaddisi ve büyük müsnididir. Muhammed b. Abdilbâkî b. Ahmed b. Süleyman el-Bağdâdî el-Hâcib İbnü'l-Battî. İbn Khayrûn'dan işitmiştir. İbn Nokta onun hakkında: "Sikadır, semâı sahihtir" demiştir. H. 560 yılında vefat etmiştir (*es-Siyer*, 20/481).
2. Abû'l-Fazl İbn Khayrûn: İmam, amil, alim, müsnid, hafız Abû'l-Fazl Ahmed b. el-Huseyn b. Ahmed b. Khayrûn el-Bağdâdî el-Mukri İbnü'l-Bâkıllânî. İbn eş-Şâmî ve Bâkıllânî'den dinlemiştir. es-Sem'ânî: "Sika, adil ve muktefîdir" demiştir. H. 488'de vefat etmiştir (*es-Siyer*, 19/105).
3. İbn Şâzân: el-Hasan b. Ahmed b. İbrâhîm el-Bağdâdî. Müsnid, usulcü, yetkin imam, hafız ve sikadır. H. 426'da vefat etmiştir (*es-Siyer*, 17/415).
4. Abdullah b. Ca'fer en-Nahvî: Abdullah b. Ca'fer b. Durustveyh. Çağının nahivcilerinin şeyhi ve imamıdır. Sika ve nebildir. H. 347'de vefat etmiştir (*es-Siyer*, 15/531).
5. Ya'kûb b. Süfyân: Hüccet ve mükemmel bir imam olan Ya'kûb b. Süfyân b. Cüvân el-Fârisî el-Fesevî'dir. *et-Târîhu'l-Kebîr* sahibidir. Ebû Zur'a onun için: "Irak ehli onun gibisini görmekten acizdir" demiştir. Sika ve hafızdır (*Tezkiratü'l-Huffâz*, 1/582).

Hadisi İmam Ahmed (1/195), Ebû Dâvûd (5/4756), Tirmizî (4/2234), Hâkim (4/542), İbn Abî Şeybe (15/135) ve Ebû Ya'lâ (2/178) hepsi Hammâd b. Seleme -> Khâlid el-Hazzâ -> Abdullah b. Şekîk -> Abdullah b. Serâka -> Ebû Ubeyde b. el-Cerrâh -> Hz. Peygamber (s.a.v.) tarikiyle tahriç etmişlerdir.
Hadisin isnadı sahihtir; ancak Abdullah b. Serâka'nın Ebû Ubeyde'den semâı hususunda konuşulmuştur. Buhârî *et-Târîhu'l-Kebîr*'de (5/97) onun Ebû Ubeyde'den semâının bilinmediğini söylemiştir. Ancak Mizzî, "Onun Ebû Ubeyde'den semâı bilinmiyor" diyenlerin görüşüne iltifat edilmeyeceğini belirtmiştir. Zira Abdullah b. Serâka el-Ezdî: "Ebû Ubeyde b. el-Cerrâh Câbiye'de bize hutbe okudu ve Deccal hadisini zikretti" diyerek doğrudan semâını tasrih etmiştir. İbn Serâka'nın Ebû Ubeyde'den (r.a.) semâı sabit olunca hadisin ittisalı (kesintisizliği) gerçekleşmiştir. Allah'a hamdolsun.

[36]

Bize onu Abû'l-Hasan el-Makdisî, el-Lebbân'dan, o Gânim el-Burdî'den, o Abû Alî b. Şâzân'dan bildirdi. Bize Bint el-Adkem huzur yoluyla icazeten bildirip el-Kâşğarî'den, o da el-Kâğıdî'den nakletmiştir.

Bize Muhammed b. Abdisselem b. Abî Asrûn, Abû Rûh'tan haber verdi, dedi ki: Bize Temîm el-Cürcânî haber verdi, dedi ki: Bize Abû Sa'd el-Lencerûzî haber verdi, dedi ki: Bize Abû Amr b. Hamdân haber verdi, dedi ki: Bize Abû Ya'lâ el-Mavsılî haber verdi, dedi ki: Bize Abdullah b. Muâviye anlattı, dedi ki: Bize Hammâd b. Seleme anlattı... diyerek yukarıdaki hadisin aynısını zikretti. Ancak bu rivayette: **«Belki de ona sizden bir kısmı yetişecektir»** lafzı yer almaktadır. Bunu Şu'be de Khâlid el-Hazzâ'dan aynı şekilde rivayet etmiştir.

Tirmizî (t) ve Ebû Dâvûd (d) tahriç etmiş, Tirmizî "hasen" olduğunu belirtmiştir.

(36) Tahriç: İsnadı sahihtir. 35 numaralı hadiste açıklaması geçti.

[37]

Bize Muhammed b. Abdilbâkî b. Ahmed b. Süleyman haber verdi, dedi ki: Bize Abû'l-Fazl Ahmed b. el-Hasan b. Khayrûn ve Yahyâ b. Sâbit söylediler, dediler ki: Bize babalarımız anlattı, dediler ki: Bize Abû Bekir Ahmed b. Muhammed b. Ğâlib haber verip dedi ki: Abû'l-Abbâs b. Hamdân'a okudum, size Muhammed b. Eyyûb anlattı ki: Bize Abû Ömer el-Havżî anlattı, dedi ki: Bize Şu'be anlattı, dedi ki: Katâde'yi Enes'ten (r.a.) naklen anlatırken işittim; Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

«Gönderilen hiçbir peygamber yoktur ki ümmetini o yalancı tek gözlü Deccal ile uyarmış olmasın. Dikkat edin! Şüphesiz onun bir gözü kördür. İki gözünün arasında 'Kâfir' [كافر] yazılıdır.»

Bize İbnü'l-Ferrâ bildirdi, bize Şeyh el-Muvaffak iki şeyhten semâıyla bildirdi. Sahih bir hadistir. Müslim bunu Ebû Mûsâ'dan; Bundâr, Ğunder'den, o da Şu'be'den rivayet etmiştir. Buhârî ise bunu Abû Ömer el-Havżî ve Selîm b. Harb -> Şu'be kanalıyla rivayet etmiştir.

(37) Tahriç ve İsnad İncelemesi: İsnadı sahihtir.
- **Muhammed b. Abdilbâkî & İbn Khayrûn:** Biyografileri yukarıda geçti.
- **Ahmed b. Ğâlib:** İmam el-Barkânî'dir. Sika, adil ve varas sahibi bir imamdır (*Târîhu Bağdâd*, 4/373).
- **Abû'l-Abbâs b. Hamdân:** İmam, sika ve adildir (*es-Siyer*, 16/193).
- **Muhammed b. Eyyûb er-Râzî ad-Durays:** İmam, sika ve muhaddistir (*es-Siyer*, 13/449).
- **Abû Ömer el-Havżî:** Hafs b. Ömer el-Havżî'dir. Buhârî ve Müslim'in şeyhidir. Ahmed b. Hanbel onun için "Sağlam ve mükemmel bir râvidir" demiştir (*es-Siyer*, 10/354).
- **Şu'be:** İbnü'l-Haccâç. Rical ilminin öncüsü, büyük sika imam.
- **Katâde:** İbn Diâme es-Sedûsî. Büyük hafız imamdır. Müdellis olmakla birlikte rivayette semâını ("işittim/bize anlattı") açıkça ifade ederse rivayeti tartışmasız hüccettir. Kaldı ki Şu'be, Katâde'nin تدليس'ini (tadlisini) kontrol eden üç kişiden biridir.
- **Enes:** Resûlullah'ın (s.a.v.) hizmetkârı yüce sahabî Enes b. Mâlik'tir (r.a.).

Hadisi Buhârî (11/91, 13/389) Süleyman b. Harb ve Hafs b. Ömer kanalıyla Şu'be'den; Müslim (4/2933) ve Ebû Dâvûd (4/4317) Muhammed b. Ca'fer -> Şu'be kanalıyla tahriç etmişlerdir.

[38]

Bize Abû Tâhir el-Beylî (*) haber verdi, dedi ki: Bize Abû'l-Fazl Muhammed b. Abdisselâm b. Ahmed b. Muhammed el-Ensârî anlattı, dedi ki: Bize Abû Alî el-Huseyn b. Ahmed b. İbrâhîm b. Şâzân haber verdi, dedi ki: Bize Abû Alî Hâmid b. Muhammed b. Abdillâh el-Heravî anlattı, dedi ki: Bize Muhammed b. Sâlih anlattı, dedi ki: Bize Zekevân b. İbrâhîm anlattı, dedi ki: Bize Şu'be anlattı, dedi ki: Katâde'yi Enes b. Mâlik'ten (r.a.) naklen anlatırken işittim, dedi ki: Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

«Şüphesiz Aziz ve Celil olan Allah'ın gönderdiği her peygamber ümmetini Deccal ile uyarmıştır. Onun iki gözü arasında 'Kâfir' yazılıdır; bunu okuma yazması olan da olmayan da her mümin okur. Şüphesiz ki o tek gözlüdür ve sizin Rabbiniz tek gözlü değildir.»

Bize İbnü'r-Rifâ'nın cüzünde ulaştı. Ahmed b. Hanbel'in kitabında da Abû'l-Velîd et-Tayâlisî -> Şu'be kanalıyla yer almaktadır.

(38) Tahriç ve İsnad İncelemesi: İsnadında tespit edemediğim râvi bulunmakla birlikte metni sahihtir.
• **Abû Tâhir:** Muhammed b. Ahmed b. İbrâhîm el-İsfahânî es-Silefî. Sika ve adil imamdı, 106 yıl yaşamış ve H. 576'da vefat etmiştir (*es-Siyer*, 21/5).
• **Abû'l-Fazl Muhammed b. Abdisselâm:** Şerif, müsnid, sika bir zattır (*Tezkiratü'l-Huffâz*, 3-4/1233). Diğer râviler sikat kimselerdir. İsnatta bulamadığım râvi Zekevân b. İbrâhîm'dir ki zannımca bu isim Şu'be'den rivayet eden biri için illet/tahrif (yazım hatası) içermektedir. Metin ise sahihtir ve [37] numaralı hadis ile aynıdır.
(*) Doğrusu: Abû Tâhir es-Silefî'dir (Bkz. *es-Siyer*, 21/5).

[39]

Bize Yahyâ b. Sâbit haber verdi, bize babası haber verdi, bize el-Barkânî haber verdi, bize el-İsmâîlî haber verdi, bize el-Hasan b. Abbâs el-Kavsî (**) haber verdi, bize Yahyâ b. Saîd anlattı, bize İsmâîl anlattı, bize Kays anlattı, dedi ki:

el-Muğîre b. Şu'be (r.a.) şöyle dedi: Resûlullah'a (s.a.v.) Deccal hakkında benim sorduğum kadar kimse soru sormamıştır. Bana dedi ki: **«Ondan sana ne zarar gelebilir ki?»** Ben: "Onun yanında ekmekten dağlar ve sudan ırmaklar olduğu söyleniyor" dedim. Buyurdu ki: **«O, Allah katında bundan çok daha değersiz ve basittir.»**

Bunu Buhârî, Müsedded -> Yahyâ b. Saîd kanalıyla rivayet etmiştir. Bize Buhârî'den ali (yüksek) isnadla ulaşmıştır.

(39) Tahriç ve İsnad İncelemesi: İsnadı hasen, metni ise sahihtir.
Müellifin râvilerinin tamamı el-Hasan b. Abbâs en-Nersî hariç sikadır. O ise sadûk (doğru sözlü) bir râvidir. Buhârî bu hadisi *Fethu'l-Bârî*'de (13/89) "Bize Müsedded anlattı, bize Yahyâ anlattı, bize İsmâîl anlattı, Kays bana anlattı, el-Muğîre dedi ki..." şeklinde tahriç etmiştir.
Aynı şekilde Müslim (4/2939), İbn Abî Şeybe (15/129), İbn Mâce (2/4073), Ahmed b. Hanbel (40/248) ve el-Humeydî kendi müsnedinde İsmâîl b. Abî Khâlid -> Kays -> el-Muğîre b. Şu'be kanalıyla rivayet etmişlerdir.
(**) Doğrusu: Abbâs en-Nersî'dir (*Tezhîbü'l-Kemâl*, 2/662; *Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ*, 11/27; *Mîzânü'l-İ'tidâl*, 2/386).

[40]

Bize Sa'dullah b. Nasr b. Saîd ve Ahmed b. Abdilganî b. Hanîfe haber verdiler, dediler ki: Bize Muhammed b. Ahmed anlattı, dedi ki: Bize Abdulğaffâr b. Muhammed b. Ca'fer anlattı, bize Muhammed b. Ahmed b. el-Hasan b. es-Saffâr anlattı, bize Huseyn b. Mûsâ anlattı, bize el-Humeydî anlattı, bize Süfyân anlattı, bize Makhlad (*) anlattı, dedi ki: Kays b. Mücâşi'yi şöyle derken işittim: el-Muğîre b. Şu'be'yi şöyle derken dinledim:

Resûlullah'a (s.a.v.) Deccal hakkında hiç kimse benim sorduğum kadar soru sormamıştır. Bana: **«Ona dair sorun nedir ki? Sen kesinlikle ona yetişemeyeceksin»** buyurdu.

Bunu İbn Mâce, Muhammed b. Abdillâh b. Yahyâ ve Alî b. Muhammed -> Vekî' -> İsmâîl b. Abî Khâlid kanalıyla rivayet etmiştir ve sahihtir. Müslim ise İbn Abî Ömer -> İbn Uyeyne kanalıyla rivayet etmiştir.

Bize Sünen-i İbn Mâce'den ulaşmıştır. Hişâm, İbrâhîm b. Humeyd, Cerîr, Vekî', Abû Usâme ve başkaları da bunu İsmâîl'den rivayet etmişlerdir.

---

(40) Tahriç ve İsnad İncelemesi: İsnadı sahihtir.
Müellif bunu el-Humeydî kanalıyla sevk etmiştir. Tahrici [39] numaralı hadiste geçmiştir.
(*) Doğrusu: "İbn Abî Khâlid" şeklindedir. Nitekim *Müsned-i Humeydî*'de (2/764) bu şekilde kayıtlıdır.

[41]

Bize Alî b. Osmân ve Abû'l-Huseyn el-Bveynî haber verip dediler ki: Bize Ahmed b. Muhammed el-Mahmûdî haber verdi, dedi ki: Bize Ahmed b. Muhammed el-Hâfız haber verdi, bize el-Kâsım b. el-Fazl semâ değilse icazeten bildirdi...

---

(41) Tahriç ve İsnad İncelemesi: Bu isnat ile zayıftır.
İsnatta Abdullah b. İshak bulunmaktadır. O, Abdullah b. İshak el-Horasânî Abû Muhammed el-Muaddil'dir. Babası İshak b. İbrâhîm el-Bağavî olup *Şerhu's-Sünne* sahibi meşhur imam Abû'l-Kâsım el-Bağavî'nin amcasının oğludur.
Abdullah b. İshak zayıf bir râvidir; ed-Dârakutnî kendi sorularında onun gevşek/zayıf olduğunu belirtmiştir. Hamza b. Yûsuf es-Sahmî der ki: "Abû'l-Hasan Alî b. Ömer'e (Dârakutnî) Abû Muhammed Abdullah b. İshak el-Horasânî sorulduğunda: 'Onda zayıflık/gevşeklik vardır' demiştir." (Bkz. *Suâlâtü Hamza es-Sahmî lid-Dârakutnî*, 349 no'lu biyografi). Hadisin ana metninin tahrici önceki maddelerde geçti.

DECCAL FİTNESİNDEN ALLAH'A SIĞINIRIZ

"Ahbâru'd-Deccâl / Sahâbe" Adlı Eserden Hadis Metinleri ve Tahriçleri (s. 41 - 48)

Çeviren ve Hazırlayan: Muhammed ritüel

* Deccal Fitnesinden Allah'a Sığınırız *

...işiterek dedi ki: Meredûye'ye sordum, o bize Abdullâh b. İshâk'ı bildirdi, bize el-Hasan b. Mükrem anlattı, bize Yezîd b. Hârûn anlattı, bize İsmâîl b. Abî Hâlid, Kays'tan, o da el-Mugîre'den aktardı; el-Mugîre şöyle dedi: Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e Deccâl hakkında sorduğum kadar kimse sormamıştır. Bana dedi ki: **"Ey oğulcağızım, onun sana ne zararı dokunabilir ki? Sana hiçbir zarar veremez!"** Ben: "Şüphesiz insanlar onun yanında ekmek dağları ve su nehirleri olacağını iddia ediyorlar" dedim. Buyurdu ki: **"O (Deccâl), Allah katında bundan daha değersizdir (Allah'ın bunu ona vermesi Allah için çok kolaydır, kullarını sınamak içindir)."** (a.h.)

(42) Bize Abdullâh b. Muhammed bildirdi:

Bize Ebû'l-Hüseyn el-Mubârek b. Abdilcebbâr b. Amed es-Sayrafî anlattı, bize Ebû Mansûr Muhammed b. Muhammed b. Usmân es-Svvâk anlattı, bize Ebû 'Alî Mukhlad b. Ca'fer el-Bâkırcî (*) anlattı, bize Amed b. Yahyâ el-Hulvânî anlattı, bize Muhammed b. es-Sabbâh anlattı, bize Muhammed b. Ubeayd, İsmâîl b. Abî Hâlid'den, o Kays'tan, o da el-Mugîre b. Şu'be'den aktardı; el-Mugîre dedi ki:

Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e Deccâl hakkında sorduğum kadar hiç kimse sormamıştır. Bana dedi ki: **"Sana ondan ne? Ey oğulcağızım!"** Dedim ki: "Onun yanında su ve yemek nehirleri olduğunu iddia ediyorlar." Buyurdu ki: **"O, Aziz ve Celil olan Allah katında bundan daha değersizdir."**

Muhammed b. es-Sabbâh bir defasında da şöyle dedi: Bize Muhammed b. Ubeayd ve Yezîd b. Hârûn anlattı; Muhammed: Bize Yezîd anlattı dedi, Yezîd de: Bize İsmâîl anlattı dedi.
Bize İbn es-Sabbâh'ın Sünen'inde ulaşmıştır; bize es-Sıfr el-Fadâilî bildirdi, bize Abdullatîf b. Yûsuf bildirdi. Hadis **Sahih**'tir, üzerinde ittifak edilmiştir (Müttefakun Aleyh); el-Buhârî bunu Musaddad b. Yahyâ el-Kattân'dan rivayet etti, Müslim de rivayet etmiştir.

(42) İsnadı Zayıftır:

İsnadında Ebû 'Alî Mukhlad b. Ca'fer el-Bâkırcî bulunmaktadır. Ahmed b. 'Alî el-Bâdî onun güvenilir (sika) olduğunu, semaının sahih olduğunu ancak hadiste hiçbir şey bilmediğini söylemiştir. Ayrıca sonradan karıştırmıştır (karıştırma yaşamıştır); nitekim Ebû Nu'aym (Allah ona rahmet etsin) şöyle demiştir: "Hayatının son dönemlerinde semaından olmayan şeyleri rivayet etmiştir, onlar onun semaından değildir." el-Megâzî (el-Mervazî'den) ve el-Mubtede (İbn Aleviyye'den) ve Târîhu't-Tabarî böyledir, dikkatli olunmalıdır.
(*) el-Bâkırcî: Noktasız 'hâ' ile (el-Bâkırhî). Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ (16/254), Mîzânu'l-İ'tidâl, ed-Du'afâ ve Lisânu'l-Mîzân (İbn Hacer) eserlerinde de böyledir. (a.h.)

* Deccal Fitnesinden Allah'a Sığınırız *

Ebû Bakr b. Abî Şeybe ve İbn Abî Umar, Yezîd b. Hârûn'dan; her ikisi İsmâîl b. Abî Hâlid'den, Müslim de farklı yollardan rivayet etmiştir.

(43) Bize Yahyâ b. Sâbit bildirdi:

Bize el-Brikânî anlattı, bize el-İsmâ'îlî bildirdi, bize el-Hasan anlattı, bize Fayyâd anlattı, bize Abdurrezzâk anlattı (h).
Ve bize el-Kâsım anlattı, bize İbn Zencûye anlattı (h).
Ve bize İbn Sâlih bildirdi, bize Muhammed b. Sahl ve Amed b. Mansûr anlattı, bize İbn Nâciye bildirdi, bize Zuheyr b. Muhammed b. Kumayn anlattı. Ve bana İbrâhîm b. Hânî anlattı, bize er-Ramâdî anlattı; dediler ki:
Bize Abdurrezzâk, Ma'mer'den, o ez-Zuhrî'den, o Sâlim'den, o da babasından (Abdullah b. Ömer) aktardı; dedi ki:

Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) insanların arasında ayağa kalktı, Allah'a O'na layık olduğu şekilde hamd ve senada bulundu, sonra Deccâl'i anarak şöyle buyurdu: **"Şüphesiz ben sizi onunla uyarıyorum. Hiçbir peygamber yoktur ki kavmini onunla uyarmış olmasın. Nûh da kavmini onunla uyardı. Fakat ben onun hakkında size hiçbir peygamberin kavmine söylemediği bir söz söyleyeceğim: Biliniz ki o şaşıdır; Allah ise şaşı değildir."**
İbn Nâciye ziyarette bulundu: ez-Zuhrî dedi ki: Umar b. Sâbit bana Deccâl hakkındaki hadisinde bildirdi...
Bize ulaşan **(*) İsnad el-İsmâ'îlî için sahihtir.**

(44) Bize el-Eberkūhî bildirdi:

*Bana Muhammed b. Hibetullâh ad-Dînoverî bildirdi, bana amcam Muhammed b. Abî Hâmid bildirdi, bana Âsım b. el-Hasan bildirdi, bana İbn Mehdî bildirdi, bize el-Mahâmilî bildirdi, bize Yûsuf b. Mûsâ bildirdi, bize Cerîr, İsmâîl'den, o Kays'tan, o da el-Mugîre'den aktardı; dedi ki: Ey Allah'ın Resûlü! Bana ulaştı ki Deccâl ile birlikte su nehirleri ve ekmek dağları varmış? Buyurdu ki: **"O, Allah katında bundan daha değersizdir."** Ve dedi ki: es-Süyûtî için (1/386) ve Şezerâtü'z-Zeheb (İbnü'l-'Imâd 6/4).*

(43) İsnadı Sahihtir:

el-Buhârî (13/90 Feth) ve Müslim (4/2931) tahriç etmiştir. Yine Amed (1/149), et-Tirmizî (4/2235) ve el-Begavî Şerhu's-Sünne'de (15/49) ve Abdurrezzâk Musannef'inde (11/40820) tahriç etmişlerdir. Hepsi ez-Zuhrî'nin Ma'mer'den, onun Sâlim'den, onun Abdullâh b. Ömer'den rivayeti yolıyladır. Müellif burada bunu Abdurrezzâk kanalıyla tahriç etmiştir.
(*) Orijinal metinde okunamayan kelime.

(44) İsnadı Sahihtir:

- **el-Eberkūhî:** Ahmed b. Isâk b. Muhammed b. el-Müeyyed el-Hemedânî el-Mısrî'dir. Mısır diyarlarının müsnididir, tek başına rivayet ettiği şeyler vardır. el-Eberkūhî nisbeti İsfahan köylerinden Eberkūh kasabasına dayanır. (Husnu'l-Muhâdara).
- **Muhammed b. Hibetullâh ad-Dînoverî:** İmam Muhammed b. Hibetullâh b. Abdilazîz b. 'Alî b. Muhammed b. Umar b. Sa'd b. Abî Vakkâs az-Zuhrî ad-Dînoverî, sonra el-Bagdâdî. Güvenilir, adil, dürüstlükle tanınan bir imamdır. Amcası Muhammed b. Abî Hâmid'den ve Ebû'l-Vakt es-Siczî'den işitmiştir. el-Eberkūhî'den ve hayatının sonunda bir gruptan hadis rivayet etmiştir. 623 yılında vefat etmiştir, Allah Teâlâ ona rahmet etsin. (Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ 22/262).
- **Muhammed b. Abî Hâmid:** Muhammed b. Abdilazîz b. 'Alî b. Muhammed b. Umar az-Zuhrî el-Vakkâsî ad-Dînoverî, sonra el-Bagdâdî'dir. Babasından, Ebû Nasr ez-Zeynebî'den ve Âsım b. el-Hasan'dan işitmiştir. Ondan erkek kardeşinin oğlu İbn Hibetullâh ad-

Dînoverî rivayet etmiştir. 545 yılında vefat etmiştir. (el-İber 3/468).
- **Âsım b. el-Hasan:** Güvenilir, faziletli bir imamdır. Zamanında Bağdat'ın müsnididir; Ebû'l-Hüseyn Âsım b. el-Hasan b. Muhammed b. 'Alî b. Âsım b. Mihrân el-Âsımî el-Bagdâdî el-Karchî şairdir. Ebû Umar el-Mehdî ve İbn Bışrân'dan işitmiştir. Ondan el-Hatîb el-Mu'telif'te, es-Sâcî, İsmâ'îl et-Teymî ve başkaları rivayet etmiştir. es-Sem'ânî: "Sağlam, edebî yönü güçlü bir şeyhti" demiştir. 483 yılında vefat etmiştir. (Siyer 18/598).
- **İbn Mehdî:** Ebû Umar Abdulvâhid b. Muhammed b. Abdillâh el-Mehdî'dir. el-Hatîb onu sika (güvenilir) kabul etmiştir. el-Mahâmilî, İbn Mukhlad ve Ebû 'Ayyâş el-Kattân'dan işitmiştir. Ondan el-Hatîb ve başkaları rivayet etmiştir. 410 yılı Pazartesi günü aniden vefat etmiştir. Allah ona rahmet etsin. (Târîhu Bagdâd 11/13, Siyer 17/221).
- **el-Mahâmilî:** el-Huseyn b. İsmâ'îl'dir; güvenilir, adil ve sağlam bir imamdır. es-Sehmî Ahmed b. İsmâ'îl (Mâlik'in arkadaşı), Muhammed b. Abdirrehîm ve başkalarından işitmiştir. Ondan et-Tabarânî, ed-Dârakutnî, İbn Şâhîn ve geniş bir kitle rivayet etmiştir. Ders meclisi vardı. 330 yılında vefat etmiştir, Allah Teâlâ ona rahmet etsin. (Siyer 15/259).
- **Yûsuf b. Mûsâ el-Kattân:** Güvenilirdir (Sika). (Tehzîbu'l-Kemâl 3/1583).
- **Cerîr b. Abdilhamîd:** el-Lâlekâî onun güvenilirliği üzerinde icma edildiğini söylemiştir. (Tehzîbu'l-Kemâl 4/55).
Hadis daha önce tahriç edilmiştir, bkz. No: (39).

* Deccal Fitnesinden Allah'a Sığınırız *

"Sana zarar verecek şey değildir." (Müslim) İbn Râhûye'den, o Cerîr'den.

(45) Bize Umar b. Abdilmun'im bildirdi:

Bize Abdulcelîl b. Mendoûye bildirdi, bize Nasr b. el-Muzaffar bildirdi, bize İbn en-Nakkūr bildirdi, bize Ebû'l-Hasan el-Harbî bildirdi, bize Muhammed b. Hârûn b. el-Mecder imla yoluyla anlattı, bize Hammâm anlattı, bize el-Velîd b. Muslim, el-Evzâ'î'den, o İshâk b. Abdillâh b. Abî Talha'dan, o Enes'ten aktardı; dedi ki: Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu:

"İsfahan Yahudilerinden yetmiş bin kişi üzerlerinde taylasan (özel şal/cübbe) olduğu halde Deccâl'e tabi olur."

(46) Bize Yahyâ b. Sâbit bildirdi:

Bize babam anlattı, bize el-Brikânî anlattı, bize el-İsmâ'îlî anlattı, bana Ebû Ya'lâ anlattı, bize Amed b. 'Îsâ anlattı, bize İbn Vehb anlattı, bana Umar b. Muhammed, babasından bildirdi; babası ona Abdullâh b. Umar'dan şunu anlattı:

Veda Haccı'nda Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) aramızdayken biz konuşuyorduk -ki o sırada Veda Haccı'nın ne olduğunu henüz bilmiyorduk-. Derken Allah'a hamd ve senada bulundu, sonra Mesih Deccâl'den uzun uzadıya bahsetti ve şöyle buyurdu: **"Allah'ın gönderdiği her peygamber mutlaka ümmetini onunla uyarmıştır. Nûh ve ondan sonraki peygamberler ümmetlerini onunla uyardılar. Şüphesiz o sizin aranızda çıkacaktır. Onun durumu sizden gizli kalmaz. Rabbinizin durumu ise size kesinlikle gizli değildir; şüphesiz O tek gözlü (şaşı) değildir. O (Deccâl) ise sağ gözü kör, sanki salkımından fırlamış üzüm tanesi gibi bir adamdır."**

(45) İsnadı Zayıftır, Şahitleriyle Sahihtir:

İçinde el-Velîd b. Muslim'in el-Evzâ'î'den 'an'ane (muan'an) rivayeti vardır; el-Velîd müdellistir ve tesviye tedlisi yapmaktadır. Ancak hadisi destekleyen şahit, Müslim'in Enes b. Mâlik'ten merfû olarak rivayet ettiği şu hadistir: *"İsfahan Yahudilerinden yetmiş bin kişi üzerlerinde taylasan olduğu halde Deccâl'e uyarlar."*

(46) İsnadı Sahihtir:

el-Buhârî (8/106 Feth) Yahyâ b. Süleymân'dan, Müslim de Harmala b. Yahyâ'dan; her ikisi İbn Vehb'den aktarmıştır. Umar b. Muhammed babasının ona İbn Umar'dan anlattığını söylemiştir. Ahmed de (2/135) Ya'kūb b. 'Âsım b. Muhammed kanalıyla, o kardeşinden, o babasından rivayet etmiştir.
et-Tabarânî (12/359) ve Ebû Ya'lâ el-Mavsılî (9/430) sahih isnadla tahriç etmişlerdir. Müellif de bunu Ebû Ya'lâ kanalıyla getirmiştir.

* Deccal Fitnesinden Allah'a Sığınırız *

Sonra buyurdu ki: **"Şüphesiz kanlarınız ve mallarınız, bu beldenizde, bu ayınızda, bu gününüzün haramlığı (kutsallığı) gibi birbirinize haramdır. Tebliğ ettim mi?"** "Evet!" dediler. Buyurdu ki: **"Allah'ım şahit ol!"** Sonra şöyle dedi: **"Yazık size! -veya Vay halinize!- Benden sonra sakın kâfirlere dönüp birbirinizin boynunu vurmayın!"**

Bu hadis Sahihayn'da bize ulaşmıştır. Hadis Müttefakun Aleyh'tir; el-Buhârî Yahyâ b. Süleymân'dan, Müslim Harmala'dan, her ikisi Vehb'den rivayet etmiştir (*). (a.h.)

(47) İsmâ'îl b. Abdirrehmân'a okudum:

Bize Ebû Muhammed b. Kudâme bildirdi, bize İbn ed-Dulahî bildirdi, bize Rızkullâh et-Temîmî bildirdi, bize 'Alî b. Muhammed anlattı, bize Ebû Ca'fer el-Buhturî anlattı, bize Muhammed b. Ubeaydillâh anlattı, bize İshâk el-Azrak anlattı, bize 'Avf, Enes b. Sîrîn'den, o Ebû Ubeyde'den, o Abdullâh b. Mes'ûd'dan aktardı; dedi ki:

Alametlerden dördü geçtikten sonra bahsettiğimiz şeyler gelecektir:

(*) Doğrusu: İbn Vehb (Fethu'l-Bârî - Müslim).

(47) İsnadı Zayıftır:

et-Tabarânî el-Kebîr'de (9/9019) tahriç etmiştir: Bize Abdullâh b. Muhammed b. Sa'îd b. Abî Maryam anlattı, bize el-Feryâbî, Süfyân'dan, o Mansûr'dan, o Ebû'd-Duhâ'dan, o Mesrûk'tan, o Abdullâh b. Mes'ûd'dan aktardı. el-Heysemî el-Mecma'da (7/22) şöyle demiştir: İsnadında Abdullâh b. Muhammed b. Sa'îd b. Abî Maryam vardır ki o zayıftır.
et-Tabarânî bunu Tefsîr'inde de (8/101) tahriç etmiştir: Bize İbn Bışrân anlattı, bize İbn Abî Adî ve Abdulvehhâb b. Awn, İbn Sîrîn'den anlattı. Dedi ki: Bize Ebû Ubeyde, Abdullâh b. Mes'ûd'dan anlattı. Derim ki: İsnadında kopukluk (inkıta') vardır; nitekim Ebû Ubeyde babasından işitmemiştir. Fakat et-Tabarânî'nin (9/9020) rivayet ettiği şu hadis buna şahittir: Bize Muhammed b. 'Alî es-Sâ'ig anlattı, bize Sa'îd b. Mansûr anlattı, bize Abdurrehmân b. Ziyâd, Şu'be'den, o Katâde'den, o Zırâra b. Evfâ'dan, o da İbn Mes'ûd'dan Allah Teâlâ'nın: *"Rabbinin bazı ayetleri geldiği gün..."* ayeti hakkında aktardı. Dedi ki: Güneşin batıdan doğmasıdır. Fakat isnadında Abdurrehmân b. Ziyâd vardır; İbn Hıbbân onun hakkında tedlis yaptığını söylemiştir. İbn el-Kattân da: Münker rivayetlerinin çokluğu nedeniyle zayıftır demiştir.

* Deccal Fitnesinden Allah'a Sığınırız *

Güneşin batıdan doğması, Deccâl, Dâbbetü'l-Arz ve Ye'cûc ile Me'cûc'ün çıkması. Dedi ki: "Amelleri mühürleyen ayet güneşin batıdan doğmasıdır. Görmez misin Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır: *'Rabbinin bazı mucizeleri geldiği gün, daha önce inanmamış yahut imanında bir hayır kazanmamış kimseye artık imanı fayda sağlamaz.'* (el-En'âm: 158) İşte bu, güneşin batıdan doğmasıdır."
İsnadı ceyyiddir (güzeldir).

(48) Bize Amed b. Salâme, Ebû'l-Makârim el-Isbehânî'den bildirdi:

Bize Ebû 'Alî el-Haddâd bildirdi, bize Ebû Nu'aym bildirdi, bize Abdullâh b. Fâris anlattı, bize Yûsuf b. Habîb anlattı, bize Ebû Dâvûd anlattı, bize Hişâm, Katâde'den, o Abdurrehmân b. Âdem'den, o da Ebû Hureyre'den aktardı; dedi ki: Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu:

"Peygamberler baba bir üvey kardeşlerdir; anneleri ayrı, dinleri birdir. İnsanlar arasında Meryem oğlu İsa'ya en yakın olan benim; çünkü benimle onun arasında bir peygamber yoktur. Onu gördüğünüzde tanıyın: O, kırmızı ile beyaz arası orta boylu, sanki ıslanmadığı halde başından su damlıyormuş gibi duran bir adamdır. O, haçı kıracak, domuzu öldürecek ve Allah onun zamanında İslam dışındaki bütün dinleri helak edecektir. Allah onun zamanında yalancı, saptırıcı Mesih'i (Deccâl'i) helak edecek ve yeryüzüne emniyet çökecektir. Öyle ki aslan develerle, kaplan sığırlarla, kurtlar koyunlarla birlikte otlayacak, çocuklar yılanlarla oynayacak da birbirlerine zarar vermeyeceklerdir. Sonra yeryüzünde kırk yıl kalacak, sonra vefat edecek ve Müslümanlar onun cenaze namazını kılıp onu defnedeceklerdir."
Ebû Dâvûd bunu Katâde'den, o Hudbe ve Hammâm'dan tahriç etmiştir.

(25) En'âm Sûresi, Âyet: 158.

(48) İsnadı Sahihtir:

Daha önce (23) numarada tahriçi geçti.

(26) Üvey kardeşler (İkhvatun li-'Allât):

İbnü'l-Esîr der ki: Anneleri farklı, babaları bir olan kardeşlerdir. Burada kasıt, imanlarının (tevhid inancının) bir, şeriatlarının (hükümlerinin) farklı olmasıdır. (en-Nihâye fî Garîbi'l-Hadîs 3/291).

* Deccal Fitnesinden Allah'a Sığınırız *

(49) Bize Yahyâ b. Sâbit bildirdi:

Bize babam anlattı, bize el-Brikânî anlattı, bize el-İsmâ'îlî anlattı, bize el-Kâsım b. Zekeriyyâ anlattı, bize Amed b. Mansûr Zâc anlattı, bize en-Nadr anlattı ve dedi ki: Bize Humeyd b. Mes'ade anlattı, bize Yezîd b. Zurey' anlattı, bize Abdullâh b. Awn, Mücâhid'den aktardı; dedi ki: İbn Abbâs'ın yanında oturuyorduk, insanlar şöyle dediler:

"İki gözünün arasında K-F-R yazılıdır dediler." İbn Abbâs dedi ki: "Ben bunu O'ndan (Peygamber'den) duymadım. Fakat O şöyle buyurdu: '**İbrâhîm'e gelince, arkadaşınıza (Peygamberinizin kendisine) bakın. Mûsâ'ya**

gelince; o esmer, kıvırcık saçlı, yuları bağlı kırmızı bir deve üzerinde, sanki vadiden aşağı telbiye getirerek iniyormuş gibi ona bakıyor gibiyim.'" en-Nadr hadisinde dedi ki: İbn Abbâs'ın yanındaydım, Deccâl'i andılar da şöyle dedi: "İki gözünün arasında Kâfir veya K-F-R yazılıdır" diyorlar? Dedim ki: Bunu O'ndan duyduğunu söylemedi. Sonra metni zikretti.

Hadis **Müttefakun Aleyh'tir**; el-Buhârî Ebû Mûsâ'dan, o Muhammed b. Abî Adî'den, o da Beyân b. Amr'dan, o en-Nadr b. Şumeyl'den, her ikisi İbn Awn'dan rivayet etmiştir. Müslim de rivayet etmiştir.

(49) İsnadı Sahihtir:

- Yahyâ b. Sâbit: Geçti.
- Sâbit: Geçti.
- el-Brikânî: Geçti.
- el-İsmâ'îlî: Geçti.
- **el-Kâsım b. Zekeriyyâ:** O, İbn Zekeriyyâ el-Bağdâdî'dir. Yahyâ b. Ma'în, Suveyd b. Sa'îd ve Muhammed b. es-Sabbâh'tan rivayet etmiştir. Ondan el-Ji'âbî, Ebû Hafs ez-Zeyyât ve başkaları rivayet etmiştir. Güvenilir, emin bir ravidi; ed-Dârakutnî onu övmüştür. 305 yılında vefat etmiştir. (Siyer 14/149).

el-Buhârî (4/170) en-Nadr'dan, Müslim (1/270) ve Amed (1/276) ile el-Beyhakî (5/176) İbn Abî Adî'den; her ikisi İbn Awn'dan, o Mücâhid'den aktarmıştır: İbn Abbâs'ın yanındaydık... Hadis.

* Deccal Fitnesinden Allah'a Sığınırız *

Ebû Mûsâ da böyledir. el-Buhârî bunu Muhammed b. Kesîr'den, o İsmâ'îl'den, o Usmân b. el-Mugîre'den, o Mücâhid'den, o İbn Umar'dan rivayet etmiştir. el-Buhârî kendisinden gelen bütün rivayetlerde İbn Umar'dan demiştir. Ancak Muhammed b. Kesîr'in arkadaşları ve İsrâîl'in arkadaşları buna muhalefet etmiş ve hepsi: "Mücâhid'den, o İbn Abbâs'tan" demişlerdir ki doğru olan da budur.
el-Buhârî'den Muhammed b. Kesîr kanalıyla ulüvv (yüksek isnad) ile çıkartılmıştır.

(50) Usmân b. Abdirrehmân el-Cuma'î en-Nasrî:

Abdullâh b. Tâvûs'tan, o babasından, o Ebû Hureyre'den aktardı; dedi ki: Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in yanında Deccâl zikredildi de şöyle buyurdu:

"Annesi onu kabrinde gömülü olduğu halde doğurur (27). Onu doğurduğunda günahkâr kadınlar onu taşır."
Bunda Usmân tek kalmıştır (teferrüt etmiştir). Ebû Hâtim er-Râzî dedi ki: Onunla ihticâc edilmez (delil alınmaz).

(51) el-Esvad b. Şeybân:

Bize Abdullâh b. Mudârib, el-Uryân b. el-Heysem'den anlattı; dedi ki: Heyet olarak geldik...

(50) İsnadı Çok Zayıftır:

İbn Adî el-Kâmil'de (7/1809), et-Tabarânî el-Evsat'ta, İbn 'Asâkır ve Mecma'u'z-Zevâid'de (8/2) tahriç etmişlerdir. İsnadı zayıftır, içinde Usmân b. Abdirrehmân el-Cuma'î vardır. Ebû Hâtim: "Onunla ihticâc olunmaz" demiştir. İbn Adî: "Münkeru'l-hadistir" demiştir. Ayrıca hadisi onun hal tercümesinde verdikten sonra: "Bunu bu Usmân'dan başkasının rivayet ettiğini bilmiyorum" diyerek tek kaldığını belirtmiştir; nitekim müellif de sonunda böyle demiştir. el-Buhârî de onun hakkında: "Meçhuldür" demiştir.

(27) Kabrinde gömülü olması: Yani annesi onu doğurduğunda üzerinde hiçbir yarığı ve deliği olmayan sert bir zar/deri tabakası vardı. Ebe kadın: "Bu bir et parçasıdır, çocuk değildir" dedi. Annesi ise: "Hayır, içinde çocuk vardır, o onun içinde gömülüdür" dedi.

(51) İsnadı Sahihtir:

Müellif (rahimehullâh) bunu muallak olarak zikretmiştir. el-Buhârî bunu el-Edeb'de tahriç etmiştir; el-Mizzî Tehzîbu'l-Kemâl'de (3/1454) böyle demiştir. Ancak ben bu isnadla bulamadım, başka bir yerde takip etmiş olabilir. Fakat Ebû Bakr b. Abî Şeybe'nin Musannef'inde (15/162) ve Nu'aym b. Hammâd'ın el-Fiten'inde (1449) [İbn Abî Şeybe'nin dipnotunda Abdülhâlık el-Efgânî'nin belirttiği üzere] şu şekilde buldum: Vekî'den, o Süfyân'dan, o Ebû'l-Mıkdâm'dan, o Zeyd b. Vehb'den, o Abdullâh b. Mes'ûd'dan... =

DECCAL HABERLERİ VE HADİSLERİ

Sahabe Rivayetleri ve Hadis Tahricatı Metin Çevirisi (Sayfa 49 - 56)

Çeviren ve Hazırlayan: Muhammed ritüel

"Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız."

Babam beni genç bir çocukken Muaviye'nin yanına götürdü. Yanına girdiğinde Muaviye: *"Hoş geldin, safalar getirdin!"* dedi. Divanda (tahtta) onunla birlikte oturan bir adam vardı. O adam: *"Bu bu kadar sıcak karşıladığın kişi kimdir?"* diye sordu. Muaviye: *"Bu, Doğu halkının efendisi Heysem'dir"* cevabını verdi. Ben: *"Bu oturan kimdir?"* diye sordum. *"Bu, Abdullah b. Amr b. el-Âs'tır"* dediler. Ona: *"Ey filanın babası! Deccal nereden çıkacak?"* dedim. O da: *"Kûsâ'dan*[28] *çıkacaktır"* dedi.

(52) Abdürrezzak

Bize Ma'mer, Muhammed b. Şebîb'den, o da Üryân b. el-Heysem'den nakletti; dedi ki: Muaviye'nin yanına heyet olarak gittim. Ben onun yanındayken üzerine iki parça eski elbise (tımsâr) giymiş bir adam geldi. Muaviye onu hürmetle karşıladı ve divana oturttu. Ben: *"Ey Müminlerin Emiri! Bu kimdir?"* diye sordum. *"Bu, Abdullah b. Amr b. el-Âs'tır"* dedi. Ben (Abdullah'a dönerek): *"Senin söylediğin bu söz nedir? İnsanlar yüz yıldan sonra yaşamayacaklar mı?"* dedim. Bana yöneldi ve: *"Bunu ben mi söyledim? Onların dışında kalanlar yüz yıldan sonra uzun bir süre yaşayacaklardır. Fakat bu ümmetin eceli yüz otuz yıldır"* dedi. Sonra: *"Sen nerelisin?"* diye sordu. *"Irak'tanım"* dedim. *"Kûsâ'yı bilir misin?"* dedi. *"Evet"* dedim. *"Deccal oradan çıkacaktır"* dedi.

İsnadı sahihtir.

Ebu'l-Mikdâm, Kûfeli Sâbit b. Hürmüz'dür; Bekr b. Vâil'in azatlısıdır. Ebu'l-Mikdâm (mîm harfinin kesresiyle) sikadır (güvenilirdir). Ahmed, İbn Maîn ve başkaları onu sika kabul etmiştir.

Sayfa 49 Dipnotları ve Tahrîc Bilgileri:

(28) Kûsâ: Irak el-Sevâd bölgesinde, Babil toprağında veya Mekke'de bir yer adıdır. Özel olarak Benî Abdiddâr'ın konak yeridir, daha sonra genel isim olmuştur. Burada kastedilen, -en doğrusunu Allah bilir- Irak Sevâd bölgesindeki yerdir. (Mu'cemu'l-Büldân, 4/487).

(52) İsnadı Sahihtir: Abdürrezzak el-Musannef'te (11/395) çıkarmıştır; müellif de ondan almıştır. Aynı şekilde Ebu Bekr b. Ebî Şeybe de Musannef'inde (15/150) Ebu Muaviye -> A'meş yoluyla çıkarmıştır. Nuaym b. Hammâd da el-Fitne'de (1453) İbn Ebî Şeybe yolundan çıkarmıştır. Taberânî de Mecma'uz-Zevâid'de (7/350) nakletmiş ve "İsnadındaki râviler sikadır" demiştir.

"Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız."

(Abdullah b. Amr sözüne devamla dedi ki:) *"Eğer ben ölürsem beni yakın, sonra öğütebildiğiniz en şiddetli şekilde un ufak edip öğütün. Sonra rüzgarlı bir gün gözetleyin ve beni rüzgara savurun. Vallahi eğer Allah beni cezalandırmaya güç yetirirse (öyle bir azap eder ki...)"* dedi. Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:

> *"Allah Aziz ve Celil olan O'nu diriltti ve 'Seni bu yaptığına sevk eden nedir?' diye sordu. O da: 'Senden duyduğum korkudur' dedi. Bunun üzerine Allah onu bağışladı."*

Abdulganî'den sabit olup, sahih ve müttefekun aleyhtir (Buhârî ve Müslim ittifak etmiştir).

(53) Bize Ebu Reşîd İsmail b. Ali haber verdi

Bize Halid el-Beyyi' İsfahan'da anlattı, bize Ebu'l-Alâ Muhammed b. Abdilcebbâr b. Muhammed el-Arşânî (*) ben huzurundayken okuyarak anlattı, bize Ebu Bekr Muhammed b. Ahmed b. Abdirrahman el-Hemedânî, bize Abdullah b. Cafer b. Ahmed b. İssâm, bize Vehb b. Cerîr, bize babam anlattı dedi ki: Abdülmelik b. Umeyr'i Rib'î b. Hırâş'tan şöyle anlatırken işittim:

Huzeyfe ve Ebu Mes'ûd el-Bedrî bana geldiler. Yanımızda başkası yoktu, sadece üçümüzdük. Ebu Mes'ûd, Huzeyfe'ye: *"Ey Ebu Abdullah! Rasûlullah'ın (s.a.v.) Deccal'den bahsettiğini işittin mi?"* diye sordu. Huzeyfe dedi ki: *"Evet, O'nun şöyle buyurduğunu işittim:"*

> *"Şüphesiz onun yanında bir su nehri ve bir ateş vardır. İnsanların nehir olarak gördüğü şey, alev alev yanan bir ateştir. İnsanların ateş olarak gördüğü şey ise soğuk ve tatlı bir sudur (**). Sizden kim buna yetişirse, ateş olarak gördüğü şeyin içine atlasın!"*

Ebu Mes'ûd: *"Ben de bunu kendisinden işittim"* dedi. Sonra Ebu Mes'ûd: *"Rasûlullah'ın (s.a.v.) vefatı yaklaşan adam hakkındaki zikrettiği hadisi işittin mi?"* diye sordu. Huzeyfe dedi ki: *"Evet, Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu işittim:"*

> *"Bir adam getirilir ve kendisine: 'Seni mükafatlandırmamız için yaptığın bir hayır var mı?' denilir. Adam: 'Alışverişlerimde insanlara kolaylık göstermekten, durumu iyi olana mühlet verip durumu dar olana müsamaha etmekten başka kayda değer bir amelim yoktur' der. Bunun üzerine Allah onu bu ameli sebebiyle bağışlar ve cennete koyar."*

Sonra Ebu Mes'ûd: *"Rasûlullah'ın (s.a.v.) kabirleri eşeleyen (soyan)[29] adam hakkındaki hadisini işittin mi? O adamın vefatı yaklaşınca çocuklarını çağırdı ve: 'Ben size nasıl bir baba oldum?' dedi. Onlar: 'En hayırlı baba oldun' dediler. Adam: 'Size bir soru soracağım' dedi. Onlar: 'Nedir?' dediler..."*

Sayfa 50 Dipnotları ve Tahrîc Bilgileri:

(*) Aslı: Doğrusu "el-Ursânî" şeklindedir. Bkz. es-Siyer (19/194).

(**) Metin Notu: Orijinal nüshada kelimeler tam okunamamaktadır / kapalıdır.

(29) Kabirleri eşeleyen (Yenbüşu'l-kubûr): Kabirdeki kefen vb. şeyleri çıkarıp çalan kimsedir. (el-Mu'cemu'l-Vasît, 2/897).

(53) Hadis Tahrîci: Buhârî tamamını Ebu Avâne yolundan (Fethu'l-Bârî 6/3450); Müslim Şuayb b. Safvân yolundan (4/107); Ahmed baş tarafını Şa'be yolundan (5/399) çıkarmıştır. Üçü de Abdülmelik b. Umeyr -> Rib'î b. Hırâş -> Ukbe b. Âmir kanalıyla rivayet etmiştir. (Ahmed, Rib'î -> Tufeyl -> Huzeyfe şeklinde nakletmiştir). Ayrıca Ebu Dâvûd da baş tarafını (4/4315) Hasan b. Ömer -> Cerîr -> Mansûr -> Rib'î yoluyla çıkarmıştır.

"Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız."

(54) Bize el-Hasan b. Ali haber verdi

Bize Mükrem haber verdi, bize Hamza b. Esed haber verdi, bize Sehl b. Bişr haber verdi, bize Muhammed b. el-Hüseyin et-Taffâl haber verdi, bize el-Hasan b. Raşîk haber verdi, bize Ali b. Saîd b. Büşeyr anlattı, bize Abdülazîz b. Yahya anlattı, bize Süleyman b. Bilâl, Muhammed b. Ukbe'den, o babasından, o da Ebu Hureyre'den nakletti; Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

> *"Deccal, iki kulağının arası yetmiş arşın olan alaca renkli (akmer)(30) bir eşek üzerinde çıkar. Yanında yeşil cübbeli (taylasânlı)(31) yetmiş bin Yahudi bulunur. Sonunda 'Kûmu Ebî el-Hamrâ' mevkiine inerler."*

Râvi Abdülazîz zayıf görülmüştür; hadis ise münkerdir.

(55) Bize Sittül-Ehl bint Alvân haber verdi

Bize el-Bahâ Abdürrahman haber verdi, bize Ebu'l-Hüseyn Abdülhak haber verdi, bize Ebu Sa'd b. Hüşeyş haber verdi, bize Ebu Ali b. Şâzân haber verdi, bize Osman b. Ahmed haber verdi, bize Hanbel b. İshak anlattı, bize Haccâc b. Minhâl anlattı, bize Abdülhamîd b. Behrâm anlattı, bize Şehr b. Havşeb anlattı; dedi ki: Bana Esmâ bint Yezîd anlattı ki, Rasûlullah (s.a.v.) oturup kendilerine şaşı/tek gözlü Deccal'den bahsetti. Öyle ki Deccal korkusundan yüreklerimiz ağzımıza geldi(32). Sonra Peygamber (s.a.v.) ihtiyacını gidermek için meraya (el-Kelâ) çıktı, cemaat ise evde kaldı. Döndüğünde evdeki insanların Deccal korkusundan iç çekerek hıçkırıklarla(33) ağladıklarını gördü. Onların bu kederli haline şaşırarak/endişelenerek: *"Ne oluyor size?"*(34) buyurdu. Esmâ der ki: *"Ey Allah'ın Rasûlü! Deccal korkusundan yüreklerimiz yerinden oynadı"* dedim...

Müellif: İsnadı kuvvetlidir demiştir. (Ancak eleştirilmiştir).

Sayfa 51 Dipnotları ve Tahrîc Bilgileri:

(30) Alaca Eşek (Hımârun Akmer): Rengi yeşile çalan veya içinde bulanıklık bulunan beyaz renkli eşektir. (Lisânü'l-Arab, 5/113).

(31) Taylasân (Çoğulu et-Tayâlise): Bir tür şal, sarık veya cübbe giysisidir. (Lisânü'l-Arab, 6/125).

(32) Farak (Korku): Şiddetli korku ve dehşet halidir. (el-Mu'cemu'l-Vasît, 2/685).

(33) Hanîn: Ağlama sırasında burundan çıkan ses, hıçkırarak ağlamadır. (İbnü'l-Esîr, en-Nihâye, 2/85).

(34) Meheym: "Durumunuz nedir, neyiniz var?" anlamına gelen Yemen lehçesine ait bir kelimedir. (en-Nihâye, 4/378).

(54) Tahrîc ve İsnad Tenkidi: İsnadı uydurulmuş (mevzû) değilse bile son derece münkerdir. İleti Abdülazîz b. Yahya'dır; zira o hadis uydururdu, nitekim Buhârî böyle demiş, İbrahim b. el-Münzir de onu yalancılıkla suçlamıştır. Ebu Zur'a ise onun dikkate alınmayacağını söylemiştir. Bir diğer illet ise Abdülazîz'in, isnaddaki hocası Süleyman b. Bilâl'e yetişmemiş olmasıdır. İbn Ebî Hâtim der ki: Ebu Mus'ab'a Abdülazîz b. Yahya'nın Süleyman b. Bilâl'den rivayet ettiğini sordum, "Yalan söylemiştir, ben ondan büyüğüm ve ben bile Süleyman'a yetişemedim" dedi. Buhârî bu hadisi et-Târîh'te (1/199) Muhammed b. Ukbe -> babası -> Ebu Hureyre yoluyla çıkarmıştır. İsnaddaki Muhammed b. Ukbe'yi İbn Hıbbân dışında sika kabul eden olmamıştır, Buhârî ve İbn Ebî Hâtim ise hakkında sükût etmişlerdir.

(55) Tahrîc ve İsnad Tenkidi: İsnadı zayıftır. İlleti Şehr b. Havşeb'dir. Hatalarının çokluğu ve hafızasının zayıflığı sebebiyle zayıftır. Hafız İbn Hacer onun hakkında "Sadûktur, ancak mürsel rivayetleri ve evhâmı çoktur" demiştir (et-Takrîb). Ahmed (6/455, 456) Katâde ve Abdülhamîd b. Behrâm yollarından Şehr b. Havşeb kanalıyla çıkarmıştır. Müellif isnadını kuvvetlendirirken Şehr'i sika sayanlara dayanmış gibidir; fakat netice itibariyle evhamı sebebiyle zayıftır.

"Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız."

(56) Aynı isnadla Hanbel'e ulaşan rivayette:

Bize Ahmed b. el-Velîd el-Ezrakî anlattı, bize Dâvûd b. Abdirrahman, Ebu Hayseme'den, o Şehr b. Havşeb'den, o da Esmâ bint Yezîd'den nakletti; Rasûlullah'ı (s.a.v.) şöyle buyururken işitmiştir:

> *"Deccal çıkar, o tek gözlüdür (şaşıdır). Oysa Allah tek gözlü değildir. İki gözünün arasında 'Kâfir' yazılıdır; bunu okuma yazma bilen de bilmeyen de okur. Şeytanlar, ölmüş baba ve annelerin kılığında onunla birlikte gönderilir. Onlardan biri kişinin oğluna, kardeşine ve akrabasına gelerek: 'Beni tanıdın mı? Ben filan değil miyim? Ona tabi ol, o senin rabbindir' der. Deccal kırk yıl yaşar; bir yıl bir ay gibi, bir ay bir hafta gibi, bir hafta bir gün gibi, bir gün ise hurma yaprağının tutuşup yanması kadar kısa olur."*

(Abdülhamîd b. Behrâm bunu Şehr'den muhtasar olarak rivayet etmiştir).

İsnadı zayıftır.

(57) Aynı isnadla:

Bize Haccâc anlattı, bize Abdülhamîd b. Behrâm anlattı, bize Şehr b. Havşeb anlattı; Esmâ bana anlattı ki:

> *"Yahudilerden sonra Deccal'e tabi olanların çoğunluğu bedevi Araplar, Hristiyan Araplar ve kadınlardır. İnsanların gözlerini büyülerler. Deccal bedevilere: 'Benden ne istiyorsunuz? İşte hayvanlarınızı dirilttim, memelerini sütle doldurdum, karınlarını şişirdim' der. Harabe bir yere uğrar ve 'İçindeki hazineleri çıkar' der; yer de karnındaki her şeyi dışarı çıkarır."*

İsnadı zayıftır.

(58) Aynı isnadla:

Bize Haccâc anlattı, bize Hammâd b. Seleme anlattı, Haccâc'dan, o Atıyye'den, o Ebu Saîd'den nakletti ki Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

> *"Hiçbir peygamber yoktur ki ümmetini Deccal ile uyarmış olmasın. Şüphesiz o tek gözlüdür, Allah ise tek gözlü değildir. Onun pörtlek bir gözü vardır, gizlenemez; sanki duvardaki tükürük gibidir. Sol gözü ise parıldayan bir yıldız gibidir. Yanında cennet ve ateşin benzeri vardır. Cenneti dumanlı bir ateş, ateşi ise yeşil bir bahçedir. Önünde iki uyarıcı bulunur; girdikleri her köy halkını uyarırlar. Bir adam dışında kimseye musallat kılınmaz; o adamı boğazlar, sonra değnekle vurup 'Kalk!' der, adam da ayağa kalkar..." Hadisin devamını zikretti.*

(Abd bunu müsnedinde Haccâc yolundan uzunca rivayet etmiştir).

İsnadı zayıftır, ancak baş tarafı sahihtir.

Sayfa 52 Dipnotları ve Tahrîc Bilgileri:

(56) Tahrîc: İsnadı zayıftır. Hanbel'e kadar olan râviler sikadır, fakat Şehr b. Havşeb zayıftır. Ahmed (6/453) Yezîd b. Hârûn -> Cerîr b. Hâzım -> Katâde -> Şehr kanalıyla çıkarmıştır. İbn Ebî Şeybe de Musannef'te (15/132) muhtasar olarak çıkarmıştır.

(57) Tahrîc: İsnadı zayıftır. İlleti Şehr b. Havşeb'dir. Abdürrezzak Musannef'te (11/20821) Ma'mer -> Katâde -> Şehr yoluyla; İbn Ebî Şeybe de Musannef'te (15/132) çıkarmıştır.

(58) Tahrîc ve İsnad Tenkidi: İsnadında iki illet vardır: 1- Atıyye el-Avfî: Kûfeli olup zayıflığı üzerinde icma edilmiştir. 2- Haccâc b. Ertât: Zayıf ve müdellistir, "an" ile rivayet etmiştir. Ebu Ya'lâ (2/332), Bezzâr (4/140) ve Abd b. Humeyd el-Müntehab'da çıkarmıştır. Ancak hadisin baş kısmı (pörtlek gözlü/kâfir yazılı olması) Buhârî (13/91) Enes'ten gelen şu sahih rivayetle şahittir: "Her peygamber ümmetini o yalancı tek gözlüye karşı uyarmıştır..."

[SAYFA 53 / Deccal Haberleri / Sahabe Rivayetleri]

Arapça Metin Sayfası: 53

"Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız."

(59) a- Bize Ahmed b. Abdilmelik anlattı

Bize Muhammed b. Seleme, İbn İshak'tan, o Muhammed b. Talha'dan, o Sâlim'den, o İbn Ömer'den nakletti; Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

> *"Deccal, şu tuzlu/çorak araziye (Mecerr-i Kınâ)(*) iner. Ona en çok çıkanlar kadınlar olacaktır. Hatta adam öz annesine, kızına, kız kardeşine ve halasına gidip, Deccal'e çıkarlar korkusuyla onları bağlayacaktır."*

İsnadı zayıftır.

Sayfa 53 Dipnotları ve Tahrîc Bilgileri:

(*) Metin Düzeltmesi ve Not: Metindeki metinde parantez içindeki (*) işareti, nüshada yer alan "Lâ" kelimesinin müstensih fazlalığı olduğunu ve hadis metninden olmadığını belirtir (Bkz. Abd b. Humeyd, 282). Sayfanın altındaki metin tashihi: Doğrusu "Şam çölü /

Medine civarındaki çorak tuzlu yer (es-Sebhatü bi-Mırkanât)" şeklindedir. Kenz (14/329), Ahmed (2/67) ve Taberânî el-Kebîr'de (12/307) bu şekilde geçer.

(59) a- İsnad Tenkidi: İsnadı zayıftır. İlleti Muhammed b. İshak'tır; müdellis olup "an" ile rivayet etmiştir. Ahmed (2/67) ve Taberânî (12/307) Muhammed b. Seleme -> İbn İshak -> Muhammed b. Talha b. Yazîd b. Rukâne -> Sâlim -> İbn Ömer yoluyla çıkarmışlardır.

"Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız."

(59) b- Bize Kabîsa anlattı

Bize Süfyân, Seleme b. Kuheyl'den, o Hayseme'den nakletti; dedi ki: İbn Mes'ûd'un yanında Deccal'i müzakere ettiler. Dediler ki: *"Eğer çıksaydı onu taşlayarak öldürürdük!"* İbn Mes'ûd şöyle dedi: *"Eğer Bâbil'de sabahlasaydı, çıplak ayakla koşmaktan tabanları patlayanların hızından şikayet edeceğiniz günler pek yakındı!"*

İsnadı zayıftır (İnkıtâ vardır).

(60) Bize Haccâc anlattı

Bize Hammâd, Eyyûb'dan, o Ebu Kılâbe'den nakletti; dedi ki: Mescide girdim, bir de baktım ki insanlar bir adamın etrafında toplanmış. Adamın şöyle dediğini işittim: Rasûlullah'ı (s.a.v.) şöyle buyururken işittim:

> *"Benden sonra saptırıcı yalancı (Deccal) gelecektir. Başının arkasından kıvırcık saçları lüle lüledir. 'Ben sizin rabbinizim' diyecektir. Kim 'Rabbim Allah'tır, O'ndan başka ilah yoktur, O'na tevekkül ettim ve O'na yöneldim' derse, Deccal'in onun üzerinde hiçbir yolu ve galebesi yoktur."*

İsnadı sahihtir.

(61) Bize Kabîsa anlattı

Bize Süfyân, Seleme b. Kuheyl'den, o Ebu'z-Zu'râ'dan nakletti; dedi ki: Aramızda konuşuyorduk...

İsnadı zayıftır.

Sayfa 54 Dipnotları ve Tahrîc Bilgileri:

(59) b- İsnad Tenkidi: Râvileri sika olmakla birlikte Hayseme, İbn Mes'ûd'dan işitmemiştir. Buradaki Hayseme, Hayseme b. Abdirrahman b. Ebî Sre el-Cu'fî'dir. İbn Ebî Hâtim el-Merâsîl'de babasından nakleder: "Hayseme b. Abdirrahman, İbn Mes'ûd'dan hadis işitmemiştir, dolayısıyla munkatı'dır." İbn Ebî Şeybe (15/163) Vekî' -> Süfyân yoluyla çıkarmıştır.

(60) Tahrîc: Ahmed (5/372) Süleyman b. Harb -> Hammâd b. Zeyd -> Eyyûb -> Ebu Kılâbe kanalıyla çıkarmıştır. Ayrıca (5/410, 9) İsmail -> Eyyûb yoluyla da rivayet edilmiştir. Metindeki sahabe ismi zikredilmeyen bu rivayet, Abdürrezzak'ta (11/20828) Ma'mer -> Eyyûb -> Ebu Kılâbe -> Hışâm b. Âmir kanalıyla; Hâkim'de de (Müstedrek 4/508) aynı yolla zikredilmiştir. Müttakî el-Hindî de Kenz'de belirtmiştir.

(61) İsnad Tenkidi: İsnadı zayıftır. Râvileri sikadır ancak Ebu'z-Zu'râ'dan Seleme b. Kuheyl dışında kimse rivayet etmemiştir. Ebu'z-Zu'râ, Abdullah b. Hânî el-Kındî'dir. Buhârî onun hakkında "Hadisinde mütâbi' olunmaz" demiştir. Bu hadisi İbn Ebî Şeybe (15/191), Hâkim (4/496), Taberânî ve Beyhakî de nakletmiştir.

"Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız."

Abdullah b. Mes'ûd'un yanında Deccal konuşulurken şöyle dedi:

> *"Ey insanlar! Deccal çıktığında üç gruba ayrılacaksınız: Bir grup ona tabi olacak, bir grup atalarının topraklarına, yavşan otlarının bittiği çöllere kaçacak, bir grup da Fırat kıyılarını tutacak. Deccal onlarla savaşacak, onlar da Deccal ile savaşacak. Sonunda müminler Şam köylerinde toplanacak ve Deccal'e karşı öncü bir süvari birliği gönderecekler. İçlerinde yağız/kır atlı(35) süvariler bulunacak, öldürülecekler ve onlardan tek bir kişi bile geri dönemeyecek."*

Bu isnadlar ceyyiddir (güzeldir/sağlamdır).

(62) Aynı isnadla bize Haccâc anlattı

Bize Hammâd b. Seleme anlattı, bize Eyyûb, Nâfi'den, o İbn Ömer'den nakletti; Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

> *"Şüphesiz Deccal'in sağ gözü kördür (şaşıdır); diğer gözü ise sanki salkımından fırlamış üzüm tanesi gibidir."*

(Bana bu iki hadisi Ba'lebek'te Abdülkerîm b. Zeyd de el-Bahâ Abdürrahman'dan naklederek haber verdi).

İsnadı sahihtir.

(63) Bize Abdullah b. Muhammed haber verdi

Bize Abdülkâdir b. Muhammed anlattı, bize el-Hasan b. Ali haber verdi, bize Ahmed b. Cafer anlattı, bize Abdullah b. Ahmed b. Hanbel anlattı, bana babam (Ahmed b. Hanbel) anlattı, bize Yezîd anlattı, bize el-Mes'ûdî, Âsım b. Küleyb'den, o babasından, o Ebu Hureyre'den nakletti; Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur...

İsnadı hasendir, baş tarafı itibariyle sahihtir.

Sayfa 55 Dipnotları ve Tahrîc Bilgileri:

(35) Eblek (Alaca / Kır at): Gövdesinde siyahlık ve beyazlık karışık olan attır. (el-Mu'cemu'l-Vasît, 1/70).

(62) Tahrîc: İsnadı sahihtir. Buhârî (13/7123 Feth) Vüheyb yolundan; Müslim (4/2932) Hammâd yolundan; ikisi de Eyyûb -> Nâfi' -> İbn Ömer kanalıyla çıkarmıştır. İbn Ebî Şeybe (15/128) ve Taberânî de nakletmiştir.

(63) İsnad Tenkidi: İlleti el-Mes'ûdî'dir (Abdürrahman b. Abdillâh b. Utbe). Aslında sika bir râvi olmakla birlikte ömrünün sonlarında hafıza ihtilâtına uğramıştır. Yezîd ve Ebu'n-Nadr'ın ondan dinlemesi ihtilât dönemine denk gelmektedir. İbn Nemîr "Sikadır fakat sonlarında karıştırmıştır" der. Hadisin baş kısmı diğer sahih rivayetlerle desteklenmiştir.

[SAYFA 56 / Deccal Haberleri / Sahabe Rivayetleri]

Arapça Metin Sayfası: 56

(Önceki sayfadan devam eden Hadis No 63 metni tamamlanmaktadır): Rasûlullah (s.a.v.) ilk şefaat edecek olanın kendisi olduğunu zikretmiştir... Buhârî bunu et-Târîhu'l-Kebîr'de (5/221) ve Zehebî el-Mîzân'da (2/516) nakletmiştir. Hadisi İbn Ebî Şeybe Musannef'te (15/191), Hâkim Müstedrek'te (4/496) Hasan b. Hafs kanalıyla Süfyân -> Seleme b. Kuheyl -> Ebu'z-Zu'râ senediyle çıkarmışlardır.

AHBÂRU'D-DECCÂL (DECCAL HABERLERİ)

Sahâbe Rivâyetleri (Sayfa 65 - 72 Tam Metin Tercümesi)

Çeviren ve Hazırlayan: Muhammed ritüel

Eksiksiz Metin, İsnad İncelemeleri ve Dipnotlar

"Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız!"

(76) İsmail b. Ebi Üveys Rivayeti

İsmail b. Ebî Üveys dedi ki: Kesîr b. Abdillâh b. Amr b. Avf, babasından, o da dedesinden şöyle rivayet etti: Resûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:

«Sizler Benî Asfer (Bizanslılar/Romalılar) ile savaşacaksınız. Sizden sonra Hicaz halkından olan müminler, Allah onlara Tesbih (Subhanallah) ve Tekbir (Allahu Ekber) ile İstanbul'u (Konstantiniyye) ve Roma'yı fethettirinceye kadar onlarla savaşacaklardır. Sonunda kaleleri yıkılacak ve daha önce hiç elde etmedikleri kadar ganimet elde edecekler, hatta ganimetleri kalkanlarla bölüşecekler. Sonra bir nida eden bağıracak: 'Ey İslam ehli! Mesih Deccal sizin memleketinizde ortaya çıktı!' Bunun üzerine insanlar malı bırakacaklar; kimi alan, kimi terk edendir. Alan da pişmandır, terk eden de pişmandır. 'Bu bağıran kimdir?' diyecekler ama onun kim olduğunu bilemeyecekler. Sonra şöyle diyecekler: 'İliya'ya (Kudüs'e) bir öncü birlik gönderin. Eğer Mesih çıkmışsa onun haberini size getirirler.' Öncüler gelip bakacaklar fakat hiçbir şey göremeyecekler ve insanları sakin bir halde bulacaklar. Diyecekler ki: 'O nida eden ancak büyük bir haber için bağırmıştır. Kararlı olun ve bekleyin.' Hep birlikte İlya'ya çıkmaya karar vecekler ve: 'Eğer Mesih Deccal çıkmışsa, Allah bizimle onun arasında hükmedinceye kadar onunla savaşırız; eğer durum başka türlü ise, geri döndüğünüzde onlar sizin beldeleriniz ve akrabalarınızdır' diyecekler.»

[Kesîr'den Ebû Dâvûd ve başkaları rivayet etmiştir; o aşırı derecede zayıftır.]

> **(76) İsnad Değerlendirmesi: İsnadı Uydurmadır (Mevzû)**
>
> İsnadında geçen Kesîr b. Abdillâh b. Amr b. Avf el-Müzenî el-Medenî hadis uyduran biridir. İmam Şâfiî onun hakkında: *"Yalanın rükünlerinden bir rükündür"* demiştir. Ebû Dâvûd da böyle demiştir. İbn Hibbân ise şöyle demiştir: *"Babasından, o da dedesinden rivayet ettiği uydurma bir nüshası vardır ki, hayret belirtme amacı dışında kitaplarda anılması ve kendisinden rivayet yapılması helal değildir."*
>
> Buhârî onun hakkında: *"Münkeru'l-hadistir"* demiştir. Buhârî'nin bu ifadeyi kullandığındaki terim anlamı malumdur. Bkz. İbn Hibbân, *ed-Duafâ ve'l-Mecrûhîn* (2/221); ez-Zehebî, *el-Mîzân* (3/407) ve *el-Muğnî* (2/531). Müellif burada hadisi muallak olarak zikretmiştir.
>
> Bu hadisi müellifin isnadıyla birebir İbn Adiyy *el-Kâmil*'de (2/3029, Behlûl → İsmail kanalıyla) çıkarmıştır. et-Taberânî (17/22, Muâz b. el-Müsennâ → el-Ka'nebî → Kesîr kanalıyla); İbn Mâce (2/4094, Ali b. Meymûn er-Rakkî → Ebû Ya'kûb el-Huneynî → Kesîr kanalıyla) çıkarmışlardır. İsnadının durumunu öğrendin.

"Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız!"

(77) İbnü'l-A'râbî Rivayeti (Ebû Saîd el-Hudrî)

İbnü'l-A'râbî *Mu'cem*inde dedi ki: Bize Muhammed b. Ubeyd en-Neevâ anlatıp dedi ki: Bize Ubeydullah —yani İbn Mûsâ— anlatıp dedi ki: Bize Îsâ el-Khayyât, Muhammed b. Yahyâ b. Hıbbân'dan anlattı, o da Ebû Saîd el-Hudrî'yi şöyle derken işittiğini söyledi:
«Deccal ile birlikte 'Tayyibe' (*) denilen bir kadın vardır. Bir köye gelmeden önce o kadın oraya önceden ulaşıp: 'İşte Deccal üzerinize geldi, ondan sakının!' der.»

> **(*) Metin Tashihi:** Doğrusu **"Seyyibe"**dir.

> **(77) İsnad Değerlendirmesi: İsnadı Son Derece Zayıftır (Daîf Ciddan)**
>
> İçinde geçen Îsâ el-Khayyât hadiste son derece zayıftır. el-Fellâs, Ebû Dâvûd, en-Nesâî ve ed-Dârakutnî onu terk etmiştir. en-Nesâî onun hakkında: *"Fıkıh sahibi değildir, hadisi yazılmaz"* demiştir. Bkz. *Tehzîbü't-Tehzîb*. Bu hadis daha önce (29) numara ile geçmişti.

(78) Ebû Kılâbe Rivayeti

Bize Muhammed b. Abdilbâkî haber verip dedi ki: Bize Abul-Fazl Ahmed b. el-Hasan b. Hayrûn anlatıp dedi ki: Bize Ebû Bekr Muhammed b. Ömer b. el-Kâsım el-Yûnînî anlatıp dedi ki: Bize Ebû Bekr Muhammed b. Abdillâh b. İbrâhîm eş-Şâfiî anlatıp dedi ki: Bize Muhammed b. Bişr b. Matar anlatıp dedi ki: Bize Îsâ b. Sâlim b. Uveys anlatıp dedi ki: Bize Ubeydullâh b. Amr, Eyyûb'dan, o da Ebû Kılâbe'den şöyle dediğini anlattı:
Mescide geldim, bir de baktım ki insanlar bir adamın üzerine üşüşmüşler (42) ve *"Resûlullah (s.a.v.)'in sahâbîsidir"* diyorlar. Kalabalığı yararak ona ulaştım ve onun şöyle dediğini işittim: Resûlullah (s.a.v.) buyurdu ki:
«Şüphesiz arkanızda yalancı, saptırıcı (Deccal) vardır. Ve şüphesiz onun arkasında bukleli/kıvırcık saçlar (bölük bölük fitne ağları) vardır. O: 'Ben sizin Rabbinizim' diyecektir. Kim: 'Yalan söyledin! Sen bizim Rabbimiz değilsin, bizim Rabbimiz Allah'tır; O'na tevekkül ettik ve O'na yöneldik, senden Allah'a sığınırız' derse, Deccal'in onun üzerinde hiçbir yolu (zararı) olamaz.»

> **(42) Lugat Açıklaması (Tikâbbe 'aleyhi):** Üzerine üşüştüler, kalabalıkça etrafını sardılar. *el-Mu'cemü'l-Vasît* (4/771).

> **(78) İsnad Değerlendirmesi: İsnadı Sahihtir**
>
> Muhammed b. Bişr b. Matar sikadır, ed-Dârakutnî onu sika saymıştır (*Târîkhu Bağdâd*, 2/91). Îsâ b. Sâlim'in lakabı Uveys'tir; el-Hatîb onu sika kabul etmiştir (*Târîkhu Bağdâd*, 12/161). Ondan Ebû Zur'a rivayette bulunmuştur ki onun âdeti sadece sikadan rivayet etmektir; nitekim İbn Ebî Hâtim'in *el-Cerh ve't-Ta'dîl* eserinde (6/278) belirtilmiştir. Uveys onun hem lakabı hem künyesidir (Ebû Saîd).

"Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız!"

(79) Ebû Kılâbe Rivayeti (Yezîd b. el-Heysem kanalıyla)

Bize Muhammed b. Abdilbâkî haber verip dedi ki: Bize Abul-Fazl Ahmed b. el-Hasan b. Hayrûn anlatıp dedi ki: Bize Muhammed b. Ömer b. el-Kâsım en-Nersî anlatıp dedi ki: Bize Muhammed b. Abdillâh b. İbrâhîm eş-Şâfiî anlatıp dedi ki: Bize Yezîd b. el-Heysem el-Bâdî (*) anlatıp dedi ki: Bize Ubeydullâh b. Amr anlatıp dedi ki: Bize Hammâd, Eyyûb'dan, o da Ebû Kılâbe'den şöyle anlattı:
Mescide girdim, bir de baktım ki insanlar Peygamber (s.a.v.)'in ashâbından bir adamın üzerine üşüşmüşler. Sahâbî dedi ki: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:
«Benden sonra yalancı, saptırıcı çıkacaktır. Başının arkasında bukle bukle / kıvırcık saçlar (43) vardır...» Sonra benzerini zikretti.

(*) Ravi Açıklaması (el-Bâdî): Yezîd b. el-Heysem el-Bâdî'dir. Bâdî (ilk doğan) denmesinin sebebi, ikiz kardeşiyle doğmuş ve ilk doğan kendisi olmasıdır. *Târîkhu Bağdâd* (14/349). Tarih kitabında belirtildiği üzere sika bir ravidir.

(43) Lugat Açıklaması (R'asuhû min verâihî hubekun hubek): İbnü'l-Esîr *en-Nihâye*'de (1/332) der ki: Yani başının saçı kıvırcıklığından dolayı kıvrım kıvrımdır; tıpkı durgun suyun veya üzerine rüzgar esip dalgalanan kumun aldığı kıvrımlı hatlar gibidir.

(79) İsnad Değerlendirmesi: İsnadı Sahihtir

Daha önce (60) numara ile geçti. Yezîd b. el-Heysem, Yezîd b. el-Bâdî'dir; sika bir ravidir (*Târîkhu Bağdâd*, 14/349). Hammâd ise Hammâd b. Zeyd'dir, Eyyûb rivayetinde insanların en güvenilir imamlarındandır.

(80) Câbir b. Semure Rivayeti (Nâfi' b. Utbe kanalıyla)

Ahmed b. Hibetullâh'a okudum: Bize el-Müslim el-Mâzinî haber verip dedi ki: Bize Abdurrahman b. Abil-Hasan anlatıp dedi ki: Bize Sahl b. Bişr anlatıp dedi ki: Bize Ali b. Muhammed el-Fârisî ve Bize Muhammed b. Ahmed ez-Zuhlî anlatıp dediler ki: Bize Ömer b. Hafs es-Sedûsî anlatıp dedi ki: Bize Âsım b. Ali anlatıp dedi ki: Bana Mûsâ b. Abdilmelik b. Umeyr, babasından, o da Câbir b. Semure'den anlattı ki, Câbir, Nâfi' b. Utbe'ye şöyle demiştir:
Resûlullah (s.a.v.)'in Deccal hakkında bir şey zikrettiğini işittin mi? O dedi ki: Evet. Araplardan bir grup insan Peygamber (s.a.v.)'e müslüman olmak üzere geldiler, üzerlerinde yün elbiseler vardı. Ben kalkıp: *"Vallahi onların Resûlullah ile arasına gireceğim"* dedim. Sonra kendi kendime: *"O kavmin gizli konuşanıdır"* dedim. Sonra içimden ona doğru gitmek geldi. Onu şöyle buyururken işittim:
«Arap Yarımadası ile savaşacaksınız, Allah oranın fethini müyesser kılacak. Sonra Fars ile savaşacaksınız, Allah oranın fethini müyesser kılacak. Sonra Deccal ile savaşacaksınız, Allah onun fethini müyesser kılacaktır.»
Mûsâ: Ebû Hâtim er-Râzî onun hakkında *"Hadisi zayıftır"* demiştir.

(80) İsnad Değerlendirmesi: İsnadı Zayıftır, Metni Sahihtir

İsnadında Mûsâ b. Abdilmelik b. Umeyr el-Kuraşî vardır. Ebû Hâtim onun hakkında: *"Hadisi zayıftır"* demiş, Buhârî de onu *ed-Duafâ* kitabında zikretmiştir. Bkz. İbn Ebî Hâtim, *el-Cerh ve't-Ta'dîl* (8/151); ez-Zehebî, *el-Mîzân* (4/312), *el-Muğnî* (2/684); İbn Hacer, *Lisânü'l-Mîzân* (6/124).

Hadisi müellifin isnadıyla birebir el-Hâkim çıkarmıştır (3/131): Bize Ebû Bekr b. İshâk → Ömer b. Hafs → Âsım kanalıyla. İsnadının durumu malumdur.

Fakat hadisi Müslim (4/2900, Kuteybe b. Saîd → Cerîr b. Abdilmelik → Câbir b. Semure → Nâfi' b. Utbe → Hz. Peygamber s.a.v.) çıkarmıştır. Ahmed (4/338, Muâviye b. Amr → Ebû İshâk el-Fezârî → Abdülmelik b. Umeyr kanalıyla); Ebû Nuaym *el-Hilye*'de (8/256); İbn Ebî Şeybe *el-Musannef*'te (15/134); İbn Mâce (2/4091) sahih yollarla çıkarmışlardır.

"Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız!"

(81) Hişâm b. Âmir Rivayeti

Bize Abdullâh b. Muhammed haber verip dedi ki: Bize Abdülkâdir b. Muhammed haber verip dedi ki: Bize el-Hasan b. Ali haber verip dedi ki: Bize Ahmed b. Ca'fer haber verip dedi ki: Bize Abdullâh b. Nümeyr anlatıp dedi ki: Bize İsmail anlatıp dedi ki: Bize Eyyûb, Humeyd b. Hilâl'den, o da bazı yaşlılarından anlattı ki: Hişâm b. Âmir komşularına şöyle demiştir:
«Sizler öyle adamlara gidiyorsunuz ki, onlar Resûlullah (s.a.v.)'e benden daha yakın bulunmuş veya onun hadisini benden daha iyi kavramış değillerdir. Şüphesiz ben Resûlullah (s.a.v.)'i şöyle buyururken işittim:
'Âdem (a.s.)'ın yaratılışından kıyametin kopmasına kadar geçen süre içinde Deccal'den daha büyük bir mesele/olay (fitne) yoktur.'»

(81) İsnad Değerlendirmesi: İsnadı Sahihtir

Müslim (4/2946, Muhammed b. Hâtim → Abdullâh b. Ca'fer er-Rakkî → Abdullâh b. Amr → Eyyûb → Humeyd b. Hilâl kanalıyla) çıkarmıştır. Ahmed (4/16) sahih isnadla İsmail → Eyyûb kanalıyla çıkarmıştır. el-Hâkim (4/528) *"Buhâri ve Müslim şartlarına göre sahihtir"* demiştir (Ebû Ali el-Hâfız → el-Hüseyin b. Süfyân → Ebû Kâmil el-Cahderî → Muhammed b. Abdırrahmân el-Kutfavî → Eyyûb kanalıyla).

İbn Ebî Şeybe (15/133) Şebâbe kanalıyla sahih isnadla; İbn Sa'd (7/17) Müslim b. İbrâhîm kanalıyla sahih isnadla (her ikisi de Süleyman b. el-Muğîre → Humeyd b. Hilâl kanalıyla) çıkarmışlardır. Ebû Nuaym *el-Hilye*'de (2/254) sahih isnadla rivayet etmiştir.

"Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız!"

(81) Hişâm b. Âmir Hadisinin Diğer Tarıkları ve Varyantları

Sahihtir. Müslim bunu Züheyr b. Harb → Ahmed b. İshâk el-Hazramî → Abdülazîz b. el-Muhtâr → Eyyûb kanalıyla rivayet etmiştir.
İbn Ebî Hayseme *Târîkh*inde Affân → Süleyman b. el-Muğîre → Humeyd b. Hilâl kanalıyla rivayet etti: İjc (44) halkından bazı adamlar Hişâm b. Âmir'i geçip İmrân b. Husayn ve başkalarına geldiler. Hişâm onlara şöyle dedi... ve hadisi zikretti.
Îsâ b. Sâlim eş-Şâşî dedi ki: Bize Ubeydullâh b. Amr, Eyyûb'dan, o da Humeyd b. Hilâl'den, o da kavminden üç kişiden (biri Ebû Katâde'dir) anlattı: Hişâm'a uğrayıp İmrân b. Husayn'a gidiyorduk. Hişâm dedi ki: *"Siz beni geçip öyle adamlara gidiyorsunuz ki, onlar Resûlullah (s.a.v.)'in huzurunda benden daha fazla bulunmuş ve onun*

hadislerini benden daha iyi biliyor değillerdir. Ben Resûlullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu işittim: 'Âdem'in yaratılışından kıyametin kopmasına kadar Deccal fitnesinden daha büyük bir fitne yoktur. O yemek yer ve pazarlarda yürür...'" Muhammed b. Hâtim, Abdullâh b. Ca'fer'den, o da Ubeydullâh'tan böyle rivayet etti.

> **(44) Coğrafi Açıklama (İjc / İyk):** İjc, Fars ülkesinin en uç sınırında, Dârâbcird bölgesine bağlı, bahçeleri ve hayırları bol bir beldedir. Fars halkı buraya "İyk" der. İbn Dureyd'in talebesi nahivci ve edip Ebû Muhammed Abdullâh el-Îcî buradandır; İbn Dureyd'den çokça rivayette bulunmuştur. *Mu'cemü'l-Buldân* (1/287).

(82) Temîm ed-Dârî ve Cessâse Hadisi (Fâtıma bint Kays Rivayeti)

Îsâ b. Yahyâ es-Sûfî'ye okudum: Bize el-Hasan b. Dînâr haber verdi: Bize Ebû Tâhir es-Silefî haber verdi: Bize el-Kâsım b. el-Fazl haber verdi: Bize Abul-Hüseyin b. Büşrân anlatıp dedi ki: Bize Muhammed b. Amr anlatıp dedi ki: Bize Yahyâ b. Ca'fer anlatıp dedi ki: Bize Vehb b. Cerîr haber verip dedi ki: Bize babam anlattı: Ğaylân b. Cerîr'i eş-Şa'bî'den, o da Fâtıma bint Kays'tan anlatırken işittim ki, Fâtıma şöyle demiştir:
Temîm ed-Dârî Resûlullah (s.a.v.)'e gelip haber verdi ki; deniz yolculuğuna çıkmışlar, gemileri yollarını kaybetmiş ve bir adaya düşmüşler. Su aramak için adaya çıkmışlar ve saçlarını/kıllarını sürüyen bir insan (yaratık) ile karşılaşmışlar. *"Sen kimsin?"* diye sormuşlar. O: *"Ben Cessâse'yim (45)"* demiş. Onlar: *"Bize haber ver"* deyince, O: *"Size haber vermeyeceğim, fakat şu harabeye gidin"* demiş. Harabeye girmişler ve zincirlere vurulmuş birini görmüşler. Adam: *"Siz kimsiniz?"* demiş. *"Arap insanlarıyız"* demişler. O: *"İçinizden çıkan o peygamber ne yaptı?"* diye sormuş. Onlar: *"İnsanlar ona iman etti, tabi oldu ve onu doğruladı"* demişler. Adam: *"Bu onlar için hayırlıdır. Bana Zuğar Pınarı'ndan (46) haber verin, ne durumdadır?"* diye sormuş. Onlar pınarı haber verince adam öyle bir sıçramış ki neredeyse duvarın arkasından çıkacakmış. Sonra: *"Bîsân hurmalığı (47) ne yaptı? Hâlâ meyve veriyor mu?"* diye sormuş. Meyve verdiğini söyleyince yine aynı şekilde sıçramış. Sonra şöyle demiş: *"Bana çıkış izni verildiğinde Tayyibe (Medine) hariç bütün beldeleri çiğneyeceğim."* Fâtıma der ki: Resûlullah (s.a.v.) çıkıp insanlara hitap etti ve:
«İşte Tayyibe burasıdır, o da Deccal'dir» buyurdu.
[Müslim bunu Ahmed b. Osmân en-Nvfeli → Vehb b. Cerîr kanalıyla benzer şekilde çıkardı. Fâtıma hadisinin diğer yolları gelecektir.]

> **(45) Lugat Açıklaması (el-Cessâse):** İbnü'l-Esîr *en-Nihâye*'de (1/272) der ki: Deniz adasında gördüğü canlı yaratıktır. Ona Cessâse denmesinin sebebi Deccal için haber tecessüs etmesi (istihbarat toplaması)dır.
>
> **(46) Coğrafi Açıklama (Aynu Zuğar):** İbnü'l-Esîr *en-Nihâye*'de (2/304) der ki: Şam bölgesinde Belkâ arazisinde bir pınardır. Pınarın kendi ismi veya nispet edildiği bir kadının ismi olduğu söylenmiştir.
>
> **(47) Coğrafi Açıklama (Nakhu Bîsân):** Bîsân, Ürdün'de Şam vadisinde bir şehirdir. Havran ile Filistin arasında olduğu söylenir ve hurmasının çokluğuyla vasıflanır. Yâkût el-Hamevî burayı defalarca görmüş ve iki hurma ağacından başka bir şey görmemiştir. Veba riski olan sıcak bir beldedir. *Mu'cemü'l-Buldân* (1/527).

> **(82) İsnad Değerlendirmesi: İsnadı Hasendir, Metni Sahihtir**
>
> Râvileri Sahih râvileridir; ancak Yahyâ b. Ca'fer (Yahyâ b. Ebî Tâlib b. ez-Zubrikân) hakkında Ebû Hâtim *"Sadûktur"*, ed-Dârakutnî *"Beis yoktur"* demiştir. Müellifin yoluyla el-Beyhakî *ed-Delâil*'de (5/416) hasen isnadla çıkarmıştır (el-Hâkim → Ebû Sahl Ahmed b. Muhammed → Yahyâ b. Ca'fer el-Mervezî kanalıyla).
>
> Fakat hadisi Müslim (4/2942) Hüseyin b. Zekwân yolundan; Ebû Dâvûd (4/4326) Hüseyin el-Muallim yolundan (her ikisi de Abdullâh b. Bireyde → eş-Şa'bî → Fâtıma bint Kays → Hz. Peygamber s.a.v.) sahih isnadla çıkarmışlardır. Ahmed

(6/374), en-Nesâî (5/306), et-Tirmizî (4/2253), İbn Mâce (2/4074) ve İbn Ebî Şeybe (15/189) de sahih şahitlerle rivayet etmişlerdir.

"Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız!"

(83) Cünâde Ebû Ümeyye Rivayeti

et-Tahâvî: Bize Yezîd b. Sinân anlatıp dedi ki: Bize Saîd b. Süfyân el-Hujrî (*) anlatıp dedi ki: Bize İbn Awn, Mücâhid'den anlattı:
Sene altmışta (**) denizdeydik, komutanımız Cünâde Ebû Ümeyye idi. Bir gün bize hutbe okuyup şöyle dedi: Peygamber (s.a.v.)'in ashâbından bir adama geldik ve: *"Bize Resûlullah (s.a.v.)'den işittiğin şeyleri anlat"* dedik. O adam şöyle dedi: Bir gün Resûlullah (s.a.v.) aramızda ayağa kalktı ve şöyle buyurdu:
«Sizi Mesih (Deccal) ile uyarıyorum! Sizi Mesih ile uyarıyorum! O gözü silik (kör) bir adamdır —sanırım sol gözü dedi— yeryüzünde kırk sabah kalacaktır. Yanında ekmek dağları ve su nehirleri bulunacaktır. Onun hükümranlığı her su başına (her yere) (48) ulaşacaktır. Şu dört mescide ise giremeyecektir: Mescid-i Harâm, Mescid-i Aksâ, Tûr Mescidi ve benim şu mescidim (Mescid-i Nebevî). Bundan ne olursa olsun bilin ki Allah tek gözlü (şaşı/kör) değildir!» Bunu üç defa söyledi.
[Saîd: Bunu Yezîd b. Hârûn, İbn Awn ve Şeybe'den rivayet etmiştir. Benzerini Kays b. Sa'd, Mücâhid'den rivayet etmiştir.]

(*) Metin Tashihi: Doğrusu **Saîd b. Cümhân**'dır (*Tehzîbü'l-Kemâl*'de belirtildiği gibi). Hadisin tüm rivayetlerinde böyledir.

(**) Metin Tashihi: Doğrusu **"Altmış altı (66)"** senesidir. 6 numaralı hadiste bu lafızla geçmişti ve tüm rivayetlerde sahih olan budur.

(48) Lugat Açıklaması (Menhil): Su varılan yer, çeşme başı. Yolcuların konakladığı su bulunan yer. *el-Mu'cemü'l-Vasît* (2/959).

(83) İsnad Değerlendirmesi: İsnadı Zayıftır, Metni Sahihtir

İsnadında Yezîd b. Sinân Ebû Farve el-Heravî vardır ki metrûk bir ravidir. en-Nesâî *ed-Duafâ ve'l-Metrûkîn*'de zikretmiş; Ahmed, İbnül-Medînî, İbn Maîn, el-Âcurrî, Ebû Dâvûd, İbn Adiyy ve başkaları onu zayıf saymıştır.

Fakat hadisi Ahmed *el-Musned*'de (5/434) sahih isnadla çıkarmıştır (İsmail → İbn Awn → Mücâhid → Cünâde...). Ayrıca (5/435) Abdürrezzâk → Süfyân → el-A'meş ve Mansûr → Mücâhid → Cünâde kanalıyla sahih isnadla nakletmiştir. el-Beğavî de çıkarmıştır (Bkz. el-Hindî, *Kenzü'l-Ummâl*, 14/39699). Daha önce 6 numara altında özetle geçmişti.

"Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız!"

(84) Safîne (Hz. Peygamber s.a.v.'in Azatlısı) Rivayeti

Ahmed b. Eyyûb: Bize Ali b. Abdilazîz anlatıp dedi ki: Bize Ebû Nuaym (h) anlatıp dedi ki: VE Bize Ömer b. Hafs es-Sedûsî anlatıp dedi ki: Bize Âsım b. Ali anlatıp dediler ki: Bize Haşrec b. Nübâte anlatıp dedi ki: Bize Saîd b.

Hamdân (*) Safîne'den anlattı: Resûlullah (s.a.v.) bize hutbe okuyup şöyle buyurdu:
«Hiçbir peygamber yoktur ki ümmetini Deccal'e karşı uyarmış olmasın. O sol gözü kör biridir, sağ gözünün üzerinde kalın bir et parçası/perde vardır. İki gözünün arasında 'Kâfir' yazılıdır. Yanında iki vadi çıkar; biri cennet, diğeri cehennemdir. Oysa onun cenneti cehennem, cehennemi ise cennettir. Yanında peygamberlerden iki meleğe benzeyen (**) iki melek vardır; biri sağında, diğeri solundadır. Bu insan imtihanıdır. Deccal der ki: 'Ben sizin Rabbiniz değil miyim? Diriltir ve öldürürüm.' Meleklerden biri: 'Yalan söyledin!' der. Bunu insanlardan arkadaşından başkası işitmez. Arkadaşı ona: 'Doğru söyledin' der. İnsanlar bu 'Doğru söyledin' sözünü işitirler ve meleğin Deccal'i doğruladığını zannederler; bu da bir fitnedir. Sonra Deccal ilerler, Medine'ye gelir fakat içeri girmesine izin verilmez. 'İşte şu adamın şehri!' der. Sonra ilerleyip Şam'a gelir. Allah Azze ve Celle onu orada helak eder...»

(*) Metin Tashihi: Doğrusu **"(el-Cahderî)"**dir (*Tehzîbü'l-Kemâl*, 1/474).

(**) Nusha Eksikliği: Yazma nüshada düşmüştür; doğrusu **"ve iki peygambere benzerler"** şeklindedir.

(84) İsnad Değerlendirmesi: İsnadı Sahihtir

İsnadının râvileri sika kimselerdir. Ancak Ali b. Abdilazîz'den rivayet eden Ahmed b. Eyyûb'u tam olarak tespit edemedim. Ali b. Abdilazîz ise *Şerhu's-Sünne* sahibi el-Beğavî'dir.

Fakat hadisi et-Taberânî *el-Mu'cemü'l-Kebîr*'de (7/84) Ali b. Abdilazîz → Ebû Nuaym (h) ve Ömer b. Hafs es-Sedûsî → Âsım b. Ali → Haşrec b. Nübâte → Saîd b. Cümhân → Safîne → Hz. Peygamber (s.a.v.) kanalıyla rivayet etmiştir. Adamları sikadır.

Ayrıca Ahmed *el-Musned*'de (5/221), et-Tayâlisî *Musned*inde (150), İbn Ebî Şeybe *el-Musannef*'te (15/137) sahih isnadlarla Haşrec b. Nübâte → Saîd b. Cümhân → Safîne (Hz. Peygamber s.a.v.'in azatlısı) kanalıyla rivayet etmişlerdir.

[SAYFA 72 / AHBÂRU'D-DECCÂL / SAHÂBE]

[Belge Sonu - 65-72. Sayfaların Tam Metin Tercümesi Tamamlanmıştır]

DECCAL HABERLERİ (أخبار الدجال)

Hadis Metinleri, İsnad İncelemeleri ve Tahric Çevirisi (Sayfa 73 - 80)

Çeviren ve Hazırlayan: Muhammed ritüel

[Orijinal Belge Sayfa 73]

...Akabetu'l-Fîk [49]. Bunu Ebu Davud et-Tayâlisî, el-Haşrac b. Nebâte'den rivayet etmiştir; ben de böyle söylemiştim. Hanbel'in kitabında da aynı şekilde Asım b. Ali'den rivayetle karşımıza çıkmıştır. İmam Ahmed de bunu Müsned'inde rivayet etmiş, bize Ebu'n-Nadr tahdis etti, bize Haşrac tahdis etti diyerek anılmıştır.

(85) Ya'kub el-Fesevî:

Bize Yahya b. Bukeir tahdis etti, bize Huneys b. Âmir b. Yahya el-Muâfirî tahdis etti...

(49) Akabetu Fîk: Fîk, Şam bölgesinde Şam (Şam/Dımeşk) ile Taberiye arasında bir şehirdir. Akabetu Fîk ise oradan el-Gavr'a (Ürdün Vadisi) inilen ve Taberiye ile gölüne tepeden bakan geçittir. *(Mu'cemu'l-Buldân, 4/386).*

(85) İsnadı zayıftır, ancak şahitleriyle (destekleyici rivayetleriyle) sahihtir:
İsnadındaki raviler sikadır (güvenilirdir); ancak içerisinde Huneys b. Âmir b. Yahya el-Muâfirî bulunmaktadır. Heysemî onun hakkında *(7/240)*: "Onu tanımıyorum" demiştir.
Derim ki: İmam el-Buharî et-Târîh'inde *(3/216)* ve aynı şekilde İbn Ebî Hâtim el-Cerc ve't-Ta'dîl'de *(3/394)* onun hal tercümesine yer vermiş, fakat hakkında cerh veya ta'dil (olumlu ya da olumsuz bir hüküm) belirtmeyerek sükût etmişlerdir.
Ancak ed-Dârakutnî'nin el-Mu'telif ve'l-Muhtelif'te *(2/651)*, Abdulğanî el-Ezdî'nin el-Mu'telif'inde *(s. 39), el-Askerî'nin Tas-hîfâtu'l-Muhaddisîn'inde (s. 261) ve İbn Mâkûlâ'nin el-İkmâl'inde (2/339) onun biyografisini verdiklerini gördüm. İbn Mâkûlâ şöyle demiştir: "Sereîçoğullarından Ebu Kubeeyl Huyeey b. Hânî b. Nâsır b. Yemne' el-Muâfirî'den rivayet etmiş; kendisinden de Abdullah b. Abdi'l-Hakem, Saîd b. Îsâ b. Telîd ve Yahya b. Bukeir rivayette bulunmuştur." Ardından da: "**Salih bir zat idi**" demiştir. Buna göre İmam Heysemî'nin onun hakkındaki "tanımıyorum" sözünü kabul etmek doğru olmaz; Heysemî muhtemelen onun adaletini ve halini kastetmiş, şahsının meçhul olduğunu kastetmemiştir.*
Burada iki husus bulunmaktadır:

1. *İmam İbn Mâkûlâ'nın el-İkmâl'indeki (2/339) sözü ve sonundaki "Salih bir zat idi" ifadesi, bilindiği üzere kişinin ravi olarak ta'dil (güvenilir kabul) edildiği anlamına gelmez. Bununla yalnızca onun dindeki salahı (dindarlığı) kastedilmiştir, rivayetteki durumu değil. Rivayet hususunda kabul edildiği farz edilse bile bu ona fayda vermez; çünkü "salih" lafzı ta'dil mertebelerinin en sonuncusudur ve Usûl-i Hadis علم المصطلح ilminde sabit olduğu üzere bu mertebedekilerin rivayetiyle tek başına ihticac olunmaz.*
2. *Dârakutnî, İbn Mâkûlâ, Abdulğanî ve el-Askerî'nin zikrettiği raviler —ki bunlar Huneys'ten rivayet eden ravilerdir— hepsi sika (güvenilir) kimselerdir: İbn Bukeir, Abdullah b. Abdi'l-Hakem ve Saîd b. Îsâ b. Telîd. Fakat bu durum, sadece şahsının meçhullüğünü (cehâlet-i ayn) kaldırmaya yarar; halinin meçhullüğü (cehâlet-i hâl) ise baki kalır. Bilindiği üzere sika bir ravinin meçhul bir ravidan rivayette bulunması onu kuvvetlendirmez. Evet, eğer o ravinin sadece sika kişilerden rivayet ettiği biliniyor ve bu durum teseppüt ve istikra (inceleme) ile sabit olmuşsa, az da olsa şüphe barındırmakla birlikte onu kuvvetlendirebileceği söylenebilir. (Bkz. İbn Receb, Şerhu İleli't-Tirmizî, 1/378 ve devamı).*
3. *Buharî ve İbn Ebî Hâtim'in onun hakkında sükût etmesi bir ta'dil (güvenilirlik onayı) değildir. Biyografisine yer vermeleri ise yalnızca...*

[Orijinal Belge Sayfa 74]

Ebu Kubeeyl'den (*), o da Cünâde b. Ebî Ümeyye'den nakletti ki: Bir topluluk hasta olduğu sırada Muâz b. Cebel'in (رضي الله عنه) yanına girdi ve ona şöyle dediler: "Bize Resûlullah (صلى الله عليه وسلم)'tan işittiğin, başkasına nispet etmediğin ve sana karmaşık gelmeyen bir hadis naklet." Muâz: "Beni oturtun" dedi. Oradakilerden biri onun elini tuttu, bir kısmı da arkasına oturdu. Muâz şöyle dedi: Resûlullah (صلى الله عليه وسلم)'ı şöyle buyururken işittim:

> *"Hiçbir peygamber yoktur ki ümmetini Deccal ile korkutmuş (uyarmış) olmasın. Ben de sizi Deccal hususunda uyarıyorum. O tek gözlüdür (kör/kusurludur); benim Azîz ve Celîl olan Rabbim ise asla tek gözlü değildir. Onun iki gözü arasında 'Kâfir' yazılıdır; okuma bilen de bilmeyen de onu okur. Yanında cenneti ve ateşi vardır; fakat onun ateşi bir cennet, cenneti ise bir ateştir."*

İsnadı ceyyiddir (iyidir); Huneys bu rivayette tek kalmıştır. Huneys hakkında herhangi bir cerh (olumsuz eleştiri) bilmiyorum.

(86) Abdurrazzâk:

Bize Ma'mer, Eyyûb'dan, o Ebu Kılâbe'den, o da Hişâm b. Âmir'den bildirdi; dedi ki: Resûlullah (صلى الله عليه وسلم) şöyle buyurdu:

> *"Deccal'in başının arkası bukle bukle (kıvırcık/dalgalı) saçlıdır. Kim ona 'Sen benim Rabbimsin' derse fitneye düşmüştür. Kim de 'Yalan söyledin! Benim Rabbim Allah'tır, yalnız O'na tevekkül ettim' derse, ona zarar vermez — veya şöyle dedi: Ona hiçbir fitne zarar vermez—."*

= ilim nakleden herkesi zikretme kabilindendir; nitekim İbn Ebî Hâtim kitabının mukaddimesinde bunu açıklamıştır. Hadisi et-Taberânî (20/11), el-Bezzâr (4/138) ve Ya'kub b. Süfyan et-Târîh ve'l-Ma'rife'de, hepsi Yahya b. Bukeir kanalıyla: Bize Huneys b. Âmir, Ebu Kubeeyl'den, o Cünâde b. Ümeyye'den, o Muâz b. Cebel'den, o da Peygamber (صلى الله عليه وسلم)'tan nakletmiştir. Müellif burada metni Ya'kub b. Süfyan el-Fesevî'den sevk etmiştir. İsnadın yörüngesi Huneys b. Âmir üzerinedir ve onun durumu yukarıda açıklanmıştır.

Ancak Müslim'in (4/2933) Enes'ten rivayet ettiği şu hadis buna şahitlik etmektedir: Resûlullah (صلى الله عليه وسلم) buyurdu ki: "Hiçbir peygamber yoktur ki ümmetini o yalancı tek gözlüye karşı uyarmış olmasın. Dikkat edin! O tek gözlüdür, sizin Rabbiniz ise tek gözlü değildir. İki gözünün arasında 'Kâfir' yazılıdır."

Aynı şekilde Müslim'in (4/2934) Huzeyfe'den merfu olarak rivayet ettiği şu hadis de ona şahittir: "Onun yanında su ve ateş vardır; fakat onun suyu gerçekte ateştir, sakın helak olmayın!"

***(*) Ebu Kubeeyl:** Huyeey b. Hânî b. Nâsır b. Yemne' el-Muâfirî'dir. (Sem'ânî, el-Ensâb, 5/334; Abdulğanî el-Ezdî, el-Mu'telif, s. 39).*

***(86) İsnadı sahihtir:** Daha önce (60) numara altında geçmişti.*

[Orijinal Belge Sayfa 75]

(87) Ve bize Ma'mer, İbn Tâvûs'tan, o babasından, o da Ka'b'dan haber verdi:

Ka'b dedi ki: "Deccal Irak'tan çıkacaktır."

(88) Bize Muhammed b. Muhammed ve Habîb b. İbrâhîm haber verdi:

Bize Mahmûd b. İsmâîl tahdis etti, bize Ahmed b. Muhammed b. el-Hüseyn tahdis etti, bize Süleymân b. Ahmed b. Eyyûb tahdis etti, bize Muhammed b. Abdûs b. Kâmil es-Serrâc tahdis etti, bize el-Hasan b. es-Sabbâh el-Bazzâr tahdis etti, bize Rûh b. Ubâde tahdis etti, bize Saîd b. Ebî Arûbe, Katâde'den, o el-Hasan'dan, o da Semure b. Cündeb'den haber verdi; dedi ki: Resûlullah (صلى الله عليه وسلم) buyurdu ki:

> *"Deccal çıkacaktır; o sol gözü kör olan, gözünün üzerinde kalın bir et bençiği/perde (zaferatün ğalîza) bulunan bir kimsedir...*

(87) İsnadı sahihtir:

Abdurrazzâk (11/20830) Ma'mer kanalıyla bunu çıkarmıştır.

Müellif bu rivayeti mevkuf/maktu olarak Tâbiîn'in meşhur âlimi Ka'b el-Ahbâr'a nispet etmiştir. Ka'b Yahudi iken Ömer döneminde Müslüman olmuş, 104 yıl yaşamış ve Osman'ın halifeliğinin sonlarında h. 34 yılında vefat etmiştir (İbn Hacer, Tehzîb, 8/438). Bu eserin İbn Amr b. el-Âs'tan gelen iki şahidi (destekleyen rivayeti) vardır:

***Birincisi:** Abdurrazzâk el-Musannef'te (11/395), Ebu Bakr b. Ebî Şeybe el-Musannef'te (15/150) ve et-Taberânî (Mecmeu'z-Zevâid, 7/250) sahih isnadlarla Uryân b. el-Heysem'den nakletmişlerdir: Ben Muâviye'nin yanına heyet olarak gitmiştim. Yanındayken eski iki elbise giymiş bir adam geldi. Muâviye onu karşıladı ve divana oturttu. Ben "Ey Müminlerin Emiri, bu kimdir?" diye sordum. "Bu Abdullah b. Amr b. el-Âs'tır" dedi. Ben (Abdullah'a): "İnsanlar yüz yıl sonra yaşamayacak diyormuşsun, bu nedir?" dedim. Bana dönüp: "Ben öyle mi dedim? Onlar yüz yıldan sonra uzun bir zaman daha yaşarlar. Fakat bu ümmete yüz otuz yıl süre verilmiştir" dedi. Sonra "Nerelisin?" diye sordu. "Irak'tan" dedim. "Kûsâ'yı bilir misin?" dedi. "Evet" dedim. "İşte Deccal oradan çıkacaktır" dedi.*

***İkincisi:** Ebu Bakr b. Ebî Şeybe'nin el-Musannef'te (15/162) ve Ebu Nuaym'ın el-Fiten'de (1449) Abdullah b. Mes'ûd'dan sahih isnadla naklettiği: "Deccal Kûsâ'dan çıkacaktır" rivayetidir. Kûsâ: Mu'cemu'l-Buldân'da (4/487) belirtildiği üzere Irak toprağında bir yerdir.*

(88) İsnadı zayıftır:

İçinde illetler (kusurlar) vardır:

1. *Saîd b. Ebî Arûbe vardır; ömrünün sonlarına doğru hafızası karışmıştır (ihtilat etmiştir), nitekim Nihâyetu'l-İbtihâc'da (s. 139) belirtilmiştir.*
2. *Katâde b. Diâme es-Sedûsî müdellistir ve el-Hasan'dan an'ane (an...) yoluyla rivayet etmiştir.*

[Orijinal Belge Sayfa 76]

= 3- el-Hasan el-Basrî. Burada iki husus vardır:

1. *Kendisi müdellistir ve Semure b. Cündeb (رضي الله عنه)'den an'ane ile rivayet etmiştir.*
2. *el-Hasan el-Basrî'nin Semure'den hadis işitip işitmediği (semâı) hususunda büyük ihtilaf vardır. İlim adamları bu konuda üç görüşe ayrılmıştır:*
    1. *Mutlak olarak ondan işittiğini söyleyenler: İbnü'l-Medînî, Buhârî, Ebu Dâvûd, Tirmizî, Aynu'l-Ma'bûd yazarı Muhammed Şemsü'l-Hak el-Azîmâbâdî ve İbnü'l-Cevzî.*
    2. *Mutlak olarak ondan hiçbir şey işitmediğini söyleyenler: Şu'be, İbn Maîn, Osman b. Saîd ed-Dârimî, İbn Hibbân, el-Berdeî, el-Berdîcî ve el-Muhallâ'daki çelişkisine rağmen İbn Hazm.*
    3. *Sadece Akîka hadisini işittiğini, bunun dışındakileri işitmediğini söyleyenler: Nesâî, Abdulğanî b. Saîd, İbn Asâkir, Dârakutnî ve Beyhakî'nin Sünen'inde hikaye ettiği görüş. İşbîlî bunun hak mezhep (doğru görüş) olduğunu belirtmiştir.*

    Orta yol şudur: O, Semure'den yalnızca Akîka hadisini işitmiştir; bütün mezhepler bunda birleşir. Bunun dışındaki rivayetlerde ise, semâını açıkça sarahatle belirtmediği sürece تدليس (tedlis) ihtimali söz konusudur; çünkü o bilindiği üzere müdellistir... Buna göre Hasan'ın burada Semure'den an'ane ile rivayeti kabul edilmez.

    Kaldı ki hadisi Ahmed (5/16) ve et-Taberânî (7/221) Rûh b. Ubâde -> Saîd b. Ebî Arûbe -> Katâde -> el-Hasan -> Semure b. Cündeb -> Peygamber (صلى الله عليه وسلم) kanalıyla aynen rivayet etmişlerdir.

et-Taberânî (7/65) ve el-Bezzâr (4/143) Hubeeyb b. Süleymân -> babası Süleymân b. Semure b. Cündeb -> Peygamber (صلى الله عليه وسلم) kanalıyla da rivayet etmişlerdir. Bu iki isnad da zayıftır ve içlerinde iki illet vardır:

1. *Hubeeyb b. Süleymân: Zehebî "Tanınmaz" demiş, İşbîlî "Kuvvetli değildir" demiş, İbn Hazm ise "Meçhuldür" demiştir.*
2. *Süleymân b. Semure b. Cündeb: İbnü'l-Kattân onun durumu meçhuldür demiştir.*

Nitekim et-Taberânî (7/220) Abdullah b. Ahmed -> Seleme b. Şebîb -> Yezîd b. Ebî Hakîm -> İbrâhîm b. Tahmân -> el-Haccâc b. Haccâc -> Katâde -> el-Hasan -> Semure -> Peygamber kanalıyla da rivayet etmiştir. Derim ki: Ravilerinin hepsi sikadır; ancak Katâde'nin el-Hasan'dan, el-Hasan'ın da Semure'den an'anesi bulunmaktadır.

[Orijinal Belge Sayfa 77]

(Hadis metninin devamı): "...O, körü ve alacalıyı (cüzamlıyı) iyileştirir, ölüleri diriltir ve insanlara 'Ben sizin Rabbinizim' der. Kim ona 'Sen benim Rabbimsin' derse fitneye düşmüştür. Kim de Allah katında ölene kadar 'Benim Rabbim Allah'tır' derse Deccal'in fitnesinden korunmuş olur ve ona hiçbir fitne zarar vermez. Yeryüzünde Allah'ın dilediği kadar kalır, sonra Meryem oğlu İsa Batı tarafından Muhammed (صلى الله عليه وسلم)'i doğrulayıcı olarak gelir ve Deccal'i öldürür. İşte bu ancak Kıyametin kopması demektir."

Bunu el-Kırânî'den Mahmûd bildirdi; Ahmed bunu Müsned'inde Rûh ve Abdulvehhâb b. Atâ kanalıyla Saîd'den rivayet etmiştir.

(89) a- Bize Muhammed b. Muhammed ve Habîb b. İbrâhîm haber verdi:

Bize Mahmûd b. İsmâîl tahdis etti, bize Ahmed b. Muhammed tahdis etti, bize Selm b. Ahmed tahdis etti, bize Muhammed b. Abdillâh b. Bekr es-Serrâc el-Askerî tahdis etti, bize Süleym b. Ömer b. Hâlid er-Rakkî tahdis etti, bana babam el-Halîl b. Murra'dan tahdis etti (h) / Ve bize Abdullah b. Ahmed b. Hanbel tahdis etti, bize Seleme b. Şebîb tahdis etti, bize Yezîd b. Ebî Hakîm, İbrâhîm b. Tahmân'dan, o el-Haccâc b. Haccâc'dan, hepsi Katâde'den, o el-Hasan'dan, o da Semure'den nakletti; dedi ki: Resûlullah (صلى الله عليه وسلم) şöyle buyurdu:

> *"Deccal çıkacaktır. O tek gözlüdür, sol gözünde kalın bir perde vardır. O körü ve alacalıyı iyileştirir, ölüleri diriltir ve insanlara: 'Ben sizin Rabbinizim' der. Kim ona 'Sen benim Rabbimsin' derse iftira etmiş/fitneye düşmüştür; kim de ölünceye kadar 'Rabbim Allah'tır' derse Deccal fitnesinden korunmuş olur."*

Lafız el-Halîl b. Murra'ya aittir. (a.e. / son buldu). Bana bunu İbnü'l-Buhârî, el-Kırânî'den, o da Mahmûd'dan bildirdi.

(89) a İsnadı zayıftır:
İçinde meşhur bir müdellis olan Katâde'nin an'anesi ve aynı şekilde el-Hasan'ın Semure'den an'anesi vardır. Nitekim (88) numarada geçmişti.

[Orijinal Belge Sayfa 78]

(89) b- Hût el-Abdî'den, o da Abdullah b. Mes'ûd (رضي الله عنه)'dan rivayet olunur:

"Deccal'in kulağı (*) yetmiş bin kişiyi gölgeler." Hût meçhuldür; Ebu Mûsâ onu Sahabe arasında zikretmiştir, incelenmesi gerekir.

(90) Bize Sunkur haber verdi:

Bize Abdullatîf bildirdi, bize Abdulhak bildirdi, bize Ali b. el-Allâf bildirdi, bize Ali b. el-Hammâmî bildirdi, bize İbn Kâni' bildirdi, bize Kûfe'de İsmâîl b. İbrâhîm el-Katrânî bildirdi, bize Abdulhamîd b. Sâlih tahdis etti, bize Muhammed b. Ebân, Yezîd b. Câbir'den, o Bişr b. Ubeydillâh'tan, o Ebu İdrîs'ten (**), o Nehîk b. Sarîm'den, o da Peygamber (صلى الله عليه وسلم)'den nakletti; buyurdu ki:

> *"Siz kâfirlerle savaşacaksınız; hatta sizden kalan bir grup Ürdün'de Deccal ile savaşacaktır. Onlar batısında, siz ise doğusunda olacaksınız."*

Bunu İbrâhîm b. Süleymân ve Saîd b. Sâlim, Muhammed b. Ebân'dan rivayet etmiştir (***).

(89) b İsnadı zayıftır:
İbn Ebî Şeybe el-Musannef'te (15/146) ve Nuaym el-Fiten'de (1468) Abde b. Süleymân ve Vekî' -> Mis'ar -> Abdülmelik b. Meysere -> Hût el-Abdî -> Abdullah kanalıyla çıkarmışlardır. İsnadda geçen Hût el-Abdî meçhuldür. Zehebî "Tanınmaz" demiştir.
***(*)** Zahir olan şudur ki yazma nüshada bir düşme (noksanlık) vardır. Hadis şöyledir: [Deccal'in eşeğinin kulağı yetmiş bin kişiyi gölgeler].*

(90) İsnadı zayıftır:
İçinde Muhammed b. Ebân el-Cu'fî vardır: O zayıftır; Ebu Dâvûd ve İbn Maîn onu zayıflatmış, Buhârî ise "Kuvvetli değildir" demiştir. Hadisi et-Taberânî ve İbn Mende, Muhammed b. Ebân -> Yezîd b. Yezîd b. Câbir -> Bişr b. Abdillâh -> Ebu İdrîs -> Nehîk b. Sarîm -> Resûlullah kanalıyla çıkarmışlardır.
İbn Abdi'l-Berr el-İstîâb'da (10/333 - İbn Hacer'in el-İsâbe zeylinde), İbnü'l-Esîr Ma'rifetu's-Sahâbe'de (4/590) ve Ebu Nuaym Ma'rifetu's-Sahâbe'de çıkarmışlardır. Hepsinde Muhammed b. Ebân vardır ve onun durumu yukarıda geçmişti.
***(**)** O, Ebu İdrîs el-Havlânî'dir.*
***(***)** Sanırım bu ibare yanlış istinsah edilmiştir; kastedilen el-Cu'fî, Muhammed b. Ebân'dır.*

[Orijinal Belge Sayfa 79]

Dedi ki: (Eğer) (*) el-Cu'fî ise o zayıftır.

(91) Bize Abdullah b. Muhammed haber verdi:

Bize Abdulkâdir b. Muhammed tahdis etti, bize el-Hasan b. Ali bildirdi, bize Ahmed b. Ca'fer tahdis etti, bize Abdullah tahdis etti, bana babam (İmam Ahmed) -rahimahullah- tahdis etti, bize Rûh tahdis etti, bize Saîd ve Abdulvehhâb b. Atâ, Saîd'den, o Katâde'den, o el-Hasan'dan, o da Semure b. Cündeb'den haber verdi; Allah'ın Nebisi (صلى الله عليه وسلم) şöyle buyurmaktaydı:

> *"Deccal çıkacaktır; o sol gözü kör, gözünün üzerinde kalın bir et perdesi bulunan bir kimsedir. O körü ve alacalıyı iyileştirir, ölüleri diriltir ve insanlara 'Ben sizin Rabbinizim' der. Kim ona 'Sen benim Rabbimsin' derse fitneye düşmüştür. Kim de ölünceye kadar 'Rabbim Allah'tır' derse onun fitnesinden korunmuş olur; ona ne bir fitne ne de bir azap vardır. Yeryüzünde Allah-u Teâlâ'nın dilediği kadar kalır, sonra Meryem oğlu İsa (عليهما السلام) Batı tarafından Muhammed (صلى الله عليه وسلم)'i doğrulayıcı ve onun dinî üzere olarak gelir, Deccal'i öldürür; sonra ise ancak Kıyamet kopacaktır."*

(92) Süleymân b. Bilâl:

Bana Yahya b. Saîd haber verdi, bana Muhammed b. Yahya b. Habbân...

***(*)** Parantez içindeki (Eğer) kelimesi yazma nüshada olmayıp akışın uyumu için tarafımızdan eklenmiştir.*

***(91) İsnadı zayıftır:** Daha önce (88) numarada geçmişti.*

(92) İsnadı zayıftır:
İçinde Dâvûd b. Ebî Dâvûd vardır ve onun hakkında iki husus bulunmaktadır:

1. *Kendisinden Muhammed b. Yahya b. Habbân'dan başka kimse rivayette bulunmamıştır.*
2. *İbn Hibbân onun hakkında: "Mürsel rivayetler naklederdi" demiştir. Doğrudur, el-Hazeracî'nin el-Hulâsa'da (1/301) naklettiği gibi onu sika kabul etmiştir; ancak İbn Hibbân'ın bu tabakadakileri (İbn Ebî Dâvûd'un da dahil olduğu tabaka) tevsik etmesi (güvenilir sayması) çok aşırı bir müsamaha (tesâhül) içerir ki âlimlerin geneli, hatta tamamı bunu kabul etmez. Nitekim Buhârî et-Târîh'te (3/230) ve İbn Ebî Hâtim el-Cerc ve't-Ta'dîl'de (3/418) onu zikretmiş ve hakkında hiçbir eleştiri veya onay belirtmeyip sükût etmişlerdir. Hadisi Buhârî el-Edebu'l-Mufred'de (1/480) "Bize Hâlid b. Mahled el-Beceylî tahdis etti, bize Süleymân b. Bilâl müellifin isnadının aynısıyla tahdis etti" diyerek çıkarmıştır. İçinde İbn Ebî Dâvûd vardır ve onun durumu açıklanmıştır.*

[Orijinal Belge Sayfa 80]

...Dâvûd b. Ebî Dâvûd'dan nakletti, dedi ki: Abdullah b. Selâm (رضي الله عنه) bana şöyle dedi: "Eğer elinde dikmekte olduğun bir hurma fidesi [(50)] varken Deccal'in çıktığını işitirsen, onu dikip düzeltmekte acele etmezlik etme (hemen dik); çünkü insanların bundan sonra da yaşayacağı bir hayat vardır."

(93) Bize Bağdat'ta Ebu Zur'a Tâhir b. Muhammed b. Tâhir el-Makdisî haber verdi:

Bize Ebu Mansûr Muhammed b. el-Hüseyn b. Ahmed b. el-Heysem el-Muavvisî —sema' değilse icazet yoluyla— tahdis etti, bize Ebu Talha el-Kâsım b. Ebî'l-Münzir el-Hatîb tahdis etti, bize Ebu'l-Hasan Ali b. İbrâhîm b. Seleme el-Kattân tahdis etti, bize Ebu Abdillâh Muhammed b. Yezîd b. Mâce [(*)] el-Kazvînî tahdis etti, bize Muhammed b. Abdillâh b. Kesîr [(**)] ve Ali b. Muhammed tahdis edip dediler ki: Bize Ebu Muâviye tahdis etti, bize el-A'meş, Şekîk'ten, o da Huzeyfe'den tahdis etti; dedi ki: Resûlullah (صلى الله عليه وسلم) şöyle buyurdu:

> *"Deccal sol (sol tarafındaki) gözü kör, gür ve çok saçlı [(51)] bir kimsedir. Yanında cenneti ve ateşi vardır. Onun ateşi bir cennet, cenneti ise bir ateştir." (a.e. / son buldu).*

Bunu bana Sunkur bildirdi, ona el-Muvaffak bildirdi, ona Ebu Zur'a bildirdi. Sahih bir hadistir; Müslim bunu Muhammed b. Abdillâh b. Nümeyr, Ebu Kureyb ve İshâk b. Râhûye kanalıyla Ebu Muâviye'den rivayet etmiştir.

***(50) Vadiyye (Hurma fidesi):** Vadiyye, küçük hurma fidanıdır; çoğulu vadiyye'dir. Fesîle ise topraktan sökülüp yeniden dikilen küçük hurma ağacı veya bitkiden ayrılıp dikilen parçadır. (el-Mu'cemu'l-Vasît, 2/689 - 1023).*

(93) İsnadı sahihtir:
Müslim (4/2934), Ahmed (5/383) ve İbn Mâce (2/4071) hepsi Ebu Muâviye -> el-A'meş -> Şekîk -> Huzeyfe -> Resûlullah kanalıyla çıkarmışlardır.
***(*)** O, Sünen sahibi Muhammed b. Yezîd b. Mâce el-Kazvînî'dir.*
***(**)** Yazma nüshada böyledir, ancak hatadır; doğrusu 'Nümeyr'dir, yani Müslim'in şeyhi İmam Muhammed b. Abdillâh b. Nümeyr'dir.*
***(51) Cefâlu'ş-Şa'r (Gür/Çok saçlı):** İbnü'l-Esîr en-Nihâye'de şöyle demiştir: Cefâlu'ş-şa'r, saçı çok ve gür olan demektir.*

***(94) İsnadı münkerdir:** İçinde iki illet vardır: =*

* DECCAL FİTNESİNDEN ALLAH'A SIĞINIRIZ *

Deccal Haberleri / Sahabe (Sayfa 81 - 88 Tam Metin Tercümesi)

Çeviren ve Hazırlayan: Muhammed ritüel

[Sayfa 81 / Deccal Haberleri / Sahabe]

(94) Bize Yahyâ el-Himmânî anlatıp dedi ki: Bize Haşrec b. Nübatâ anlatıp dedi ki: Hüseyn el-Cühenî bana Huzeyfe'den naklen anlattı:

Dedim ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Bu hayırdan sonra, daha önce olduğu gibi yine bir şer olacak mı?"

Buyurdu ki: *«Evet.»* Ben: "Neye sarılalım/nasıl korunalım?" dedim. Buyurdu ki: *«Kılıca.»* Ben: "Sonra ne olacak?" dedim. Buyurdu ki: *«Duhan (bulanıklık/bozulma) üzere bir ateşkes (sulh) olacak.[52]»* Ben: "Sonra ne olacak?" dedim. Buyurdu ki: *«Sonra sapıklık davetçileri türeyecektir. Eğer Allah'ın yeryüzünde bir halifesi varsa, sırtına vurulsa ve malın alınsa dahi onunla beraber ol! Sonra bir gözü kör Deccal çıkacaktır; yanında bir nehir ve bir ateş bulunacaktır. Kim onun nehrine düşerse günahı kesinleşir ve ecri heba olur. Kim de onun ateşine düşerse ecri kesinleşir ve günahı silinir.»*

Dedim ki: Haşrec, Hammâd b. Seleme tabakasından sadûk (doğru sözlü) bir kimsedir.

= 1 - Yahyâ el-Himmânî: Ahmed, en-Nesâî, İbn el-Medînî, bir rivayette İbn Nümeyr, Muhammed b. Yahyâ ed-Zuhlenî, İbn Huzeyme, ed-Dârimî ve başkaları onu zayıf saymışlardır. Hadis çalmakla ve işitmediği kişilerden işittiğini iddia etmekle itham edilmiştir. (Tehzîb İbn Hacer 11/243; Mîzân ez-Zehebî 4/392; Duafâ el-Ukaylî 4/412; ve aynı şekilde el-Kâmil İbn Adiyy 7/2693).

2 - Hüseyn el-Cühenî: Buhârî onun biyografisine et-Târîh'te (2/387) yer vermiş ve "Hadisinde mütâbaat olunmaz (tek kalmıştır)" demiştir. Ebû Damre ise: "Münker hadisler rivayet eder, Hüseyn'in Huzeyfe (r.a.)'den işittiğini bilmiyorum ve rical kitaplarının hiçbirinde ondan işittiğine dair bir zikir bulamadım" demiştir. Bu, gayet açık bir inkıtadır (kopukluktur).

Hadis, başka bir isnadla maruftur. Onu Ebû Dâvûd (4/2444) ve el-Hâkim (4/434) çıkarmışlardır; her ikisi de Ebû Avâne kanalıyla Katâde'den, o Nasr b. Âsım'dan, o Subey' b. Hâlid'den, o Huzeyfe'den, o da Peygamber (s.a.v.)'den rivayet etmiştir. Ahmed de Müsned'inde (5/403) Abdürrezzâk kanalıyla, keza et-Tayâlisî Müsned'inde (58) Hemmâm kanalıyla, her ikisi Katâde'den, o da Subey'den rivayet etmiştir.

Eseri en-Nesâî (3/23), İbn Asâkir ve İbn Ebî Şeybe, el-Kenz'de (14/602) geçtiği üzere nakletmişlerdir. İsnadının ricali sikattır (güvenilirdir), ancak Katâde'nin an'anesi vardır. Nitekim (72) numarada muhtasar olarak geçmişti.

[52] Duhan (دخن): İbn el-Esîr, en-Nihâye fî Garîbi'l-Hadîs ve'l-Eser (2/109)'de şöyle demiştir: "Duhan üzere (sulh)" ifadesi; içlerinde zahirî iyiliğin altında yatan bâtınî bozulmadan dolayı yaş odun dumanına benzetilerek "bozulma ve ihtilaf üzere" demektir. Hadisteki tefsirinde ise şöyle gelmiştir: Bir kavmin kalplerinin eski (saf) haline dönmemesidir; yani bir kısmının diğerine gönlü tam ısınmaz, sevgileri hayvan rengindeki bulanıklık gibi berraklaşmaz.

[Sayfa 82 / Deccal Haberleri / Sahabe]

(95) Bize Abdullâh b. Muhammed haber verip dedi ki: Bize Abdülkâdir b. Muhammed anlatıp dedi ki: Bize el-Hasan b. Ali anlatıp dedi ki: Bize Ahmed b. Ca'fer el-Katî'î anlatıp dedi ki: Bize Abdullâh b. Ahmed b. Hanbel anlatıp dedi ki: Babam bana anlatıp dedi ki: Bize Yezîd b. Hârûn anlatıp dedi ki: Bize İbn Ebî Zi'b, Muhammed b. Amr b. Atâ'dan, o Zekvân'dan, o da Âişe (r.anhâ)'dan naklen anlattı. Âişe dedi ki:

Yahudi bir kadın geldi ve yiyecek istedi. Sonra şöyle dedi: "Beni doyurun, Allah sizi Deccal fitnesinden ve kabir azabı fitnesinden korusun!" Âişe dedi ki: Resûlullah (s.a.v.) gelene kadar onu tutmaya/bekletmeye devam ettim. Resûlullah (s.a.v.) gelince ellerini uzatarak Deccal fitnesinden ve kabir azabı fitnesinden Allah'a sığındı. Ben: "Ey Allah'ın Resûlü! Bu Yahudi kadın ne diyor?" dedim. Buyurdu ki: *«Ne diyor?»* Ben: "Allah sizi Deccal fitnesinden ve kabir azabı

fitnesinden korusun diyor" dedim.
Âişe dedi ki: Bunun üzerine Resûlullah (s.a.v.) ayağa kalktı ve ellerini uzatarak Deccal fitnesinden ve kabir azabı fitnesinden Allah'a sığındı ve şöyle buyurdu:
«Deccal fitnesine gelince; hiçbir peygamber yoktur ki ümmetini onunla uyarmış olmasın. Ben de sizi onun hakkında hiçbir peygamberin ümmetini uyarmadığı bir şekilde uyaracağım: O şaşıdır (tek gözü kördür), Allah ise şaşı değildir. İki gözünün arasında 'Kâfir' yazılıdır, bunu her mümin okur. Kabir fitnesine gelince; benimle imtihan olunurlar ve benim hakkımda sorgulanırlar. Salih kişi kabrine konulduğunda korkusuz ve telaşsız (se'f olunmamış)[53] olarak oturtulur. Sonra ona: 'Ne üzereydin?' denilir. O: 'İslam üzereydim' der. Ona: 'İçinizde bulunan bu adam kimdir?' denilir. O: 'Allah'ın Resûlü Muhammed'dir. Bize Allah -Azze ve Celle- katından apaçık deliller getirdi, biz de onu doğruladık' der. Sonra onun için cehennem tarafına bir pencere açılır, onun birbirini kırıp geçirdiğini görür. Ona: 'Allah'ın seni koruduğu şeye bak!' denilir. Sonra onun için cennete doğru bir pencere açılır, onun güzelliğine ve içindekilere bakar. Ona: 'İşte bu senin oradaki makamındır' denilir ve ona: 'Yakin üzereydin, onun üzere öldün ve inşallah onun üzere diriltileceksin' denilir. Kötü kişiye gelince; kabrinde korku ve telaş içinde oturtulur. Ona: 'Ne üzereydin?' denilir. O: 'Bilmeyorum...

---

(95) İsnadı sahihtir: Ahmed Müsned'de (6/139) ve Abdullâh b. Ahmed es-Sünne'de (260) sahih bir isnadla; İbn Mende (2/967) hasen bir isnadla çıkarmışlardır. Her ikisi de Muhammed b. Abdirrahman b. Ebî Zi'b kanalıyla Muhammed b. Amr b. Atâ'dan, o Âişe'nin azatlısı Zekvân'dan, o Âişe (r.anhâ)'dan, o da Peygamber (s.a.v.)'den nakletmiştir. Müellif de bunu Ahmed (r.a.) kanalıyla sevketmiştir.

[53] Mes'ûf (مسعوف): Sa'fe hastalığına yakalanmış olan kimsedir; sa'fe insanı yakalayan bir hastalıktır.

... bilmiyorum' der. Ona: 'Aranızda bulunan bu adam kimdi?' denilir. O: 'İnsanların bir şeyler söylediğini duydum, ben de onların söylediğini söyledim' der. Bunun üzerine onun için cennet tarafına bir pencere açılır; onun güzelliğine ve içindekilere bakar. Ona: 'Allah'ın senden çevirdiği şeye (mahrum kaldığın nimete) bak!' denilir. Sonra onun için cehennem tarafına bir pencere açılır; onun birbirini kırıp geçirdiğini görür. Ona: 'İşte önceden hak ettiğin makamın burasıdır; şüphe üzereydin, onun üzere öldün ve inşallah onun üzere diriltileceksin' denilir. Sonra azap olunur.»

(96) Muhammed b. Amr dedi ki: Sa'îd b. Muâz[*] bana Ebû Hureyre'den, o da Peygamber (s.a.v.)'den naklen anlattı. Buyurdu ki:
«Şüphesiz ölüye melekler gelir. Eğer adam salih ise şöyle derler: 'Ey iyi bedende olan iyi ruh, çık! Övülmüş olarak çık ve rahatlık, güzel rızık (ravh ve reyhan) ile öfkeli olmayan bir Rab ile müjdelen!' Ruh çıkıncaya kadar ona böyle denilmeye devam eder. Sonra onunla göğe yükselinceler ve onun için kapı açılması istenir. 'Bu kimdir?' denilir. 'Filancadır' denilir. 'İyi bedende olan iyi ruha merhaba! Övülmüş olarak gir ve rahatlık, güzel rızık ve öfkeli olmayan bir Rab ile müjdelen!' denilir. Allah -Azze ve Celle ve Teâlâ-'nın bulunduğu göğe ulaşıncaya kadar ona böyle denilmeye devam eder.
Eğer adam kötü ise şöyle derler: 'Ey kötü bedende olan kötü ruh, çık! Aşağılanmış/kınanmış olarak çık ve kaynar su, irin[55] ve onun benzerinden çift çift azaplarla[54] müjdelen!' Ruh çıkıncaya kadar ona böyle denilmeye devam eder. Sonra onunla göğe yükselinceler ve onun için kapı açılması istenir. 'Bu kimdir?' denilir. 'Filancadır' denilir. Şöyle denilir: 'Kötü bedende olan kötü ruha merhaba yok!...

---

(96) İsnadı sahihtir: Ahmed Müsned'de (2/364), Abdullâh b. Ahmed es-Sünne'de (261), İbn Mâce (2/4262), el-Âcurrî eş-Şerî'a'da (392), İbn Mende el-İmân'da (968), et-Taberî et-Tefsîr'de (8/177) çıkarmışlardır. Hepsi İbn Ebî Zi'b kanalıyla Muhammed b. Amr b. Atâ'dan, o Sa'îd b. Yesâr'dan, o Ebû Hureyre (r.a.)'den, o da Peygamber (s.a.v.)'den aynı şekilde nakletmişlerdir. Aynı şekilde en-Nesâî et-Tuhfe'de Tefsir ve Melekler bölümünde (15/78) çıkarmıştır ve isnadı sahihtir.

[54] Hamîm (حميم): Buharlaşan köz, şiddetli sıcaklık, sıcaktan sonra gelen yağmur ve sıcak su anlamına gelir. (el-Mu'cem el-Vasît 1/200).

[55] Gassâk (غساق): Cehennem ehlinin derilerinden akan irin ve sıvıdır. (el-Mu'cem el-Vasît 2/652).

[Sayfa 84 / Deccal Haberleri / Sahabe]

... Kötü bedende olan kötü ruha merhaba yok! Kınanmış olarak geri dön; çünkü sana gök kapıları açılmaz!' Sonra gökten salıverilir ve kabre varır.» Salih adam oturtulur ve tıpkı Âişe'nin hadisinde geçtiği gibi söylenir ve cevap verir. Kötü adam da oturtulur ve tıpkı Âişe'nin hadisinde geçtiği gibi söylenir ve cevap verir.

(97) Hüdbe b. Hâlid bize anlatıp dedi ki: Abân bize anlatıp dedi ki: Yahyâ b. Ebî Kesîr anlatıp dedi ki: el-Hadramî b. Lâhik bana haber verdi ki Ebû Sâlih es-Semmân kendisine Âişe'den naklen anlattı: Peygamber (s.a.v.) Âişe ağlarken onun yanına girdi ve: *«Seni ağlatan nedir?»* buyurdu. Âişe: "Deccal'i hatırladım da ağladım" dedi. Buyurdu ki: *«Ağlama! Eğer ben hayattayken çıkarsa ben ona karşı size yeterim. Eğer ölürsem, şüphesiz benim Rabbim kör/şaşı değildir.»*
Bunu Abdullâh b. Ahmed es-Sünne'de Hüdbe'den rivayet etmiştir.

(98) Bize Abdullâh b. Muhammed haber verip dedi ki: Bize Ebû Tâlib el-Yûsufî anlatıp dedi ki: Bize Ebû Ali et-Temîmî anlatıp dedi ki: Bize Ebû Bekr el-Katî'î anlatıp dedi ki: Bize Abdullâh anlatıp dedi ki: Babam bana anlatıp dedi ki: Bize Yahyâ b. Sa'îd, Uyeyne'den anlatıp dedi ki: Babam bana Ebû Bekre'den naklen anlattı...

---

(97) Bu isnadla zayıftır, fakat şahitleriyle sahihtir:
Ahmed (6/75), İbn Hibbân (1905-Mevârid), Abdullâh b. Ahmed es-Sünne'de (154) ve İbn Mende el-İmân'da (2/950) çıkarmışlardır. Hepsi Yahyâ b. Ebî Kesîr kanalıyla el-Hadramî b. Lâhik'ten, o Ebû Sâlih'ten, o Âişe'den aynı şekilde nakletmişlerdir...
Hadisin yörüngesi el-Hadramî b. Lâhik üzerindedir ve o bilinmeyen (meçhul) bir kimsedir; nitekim Zehebî Mîzân'ında (1/555) ve el-Muğnî fi'd-Duafâ'sında (1/179) "Bilinmiyor, Basra'da kıssa anlatırdı, Ahmed onun hakkında: 'Süleyman et-Teymî dışında ondan rivayet eden birini bilmiyorum' demiştir" demektedir. İbn Maîn ise onun hakkında "Bir sakıncası yoktur (lâ ba'se bih)" demiştir...
Derim ki: İbn Maîn'in "Lâ ba'se bih" sözünde iki husus vardır:
Birincisi: İbn Maîn'in bu adam hakkındaki mezhebi onun iki ayrı kişi olduğu yönündedir: Hadramî b. Lâhik ve Hadramî el-Yemâmî. İbn Maîn bu sözü Hadramî b. Lâhik hakkında söylememiştir; zira o "Lâ ba'se bih" demiş fakat bu kişi Hadramî b. Lâhik değildir; nitekim Tehzîb el-Kemâl'de (6/554) böyle ifade edilmiştir. Buna göre İbn Maîn'in ta'dili onun üzerine çekilemez.
İkincisi: Onun Hadramî b. Lâhik olduğunu farz etsek bile, İbn Maîn ve ona muvafakat edenlerin mezhebine göre tanımadıkları veya karşılaşmadıkları kişilerden müstakim bir rivayet gördüklerinde o rivayete dayanarak ricali ta'dil eder veya güçlendirirler. Râvilerin ta'dilindeki bu yöntem mercûh (zayıf) bir mezheptir; nitekim Allâme İmam el-Muallimî (rahimehullâh) et-Tenkîl adlı eserinde 'Râvileri Araştırma Usulü' babında bunu açıklamıştır. Her halükarda İbn Maîn'in ta'dil ettiği Hadramî bizim konumuz olan kişi değildir. Dolayısıyla Zehebî'nin (rahimehullâh) hükmettiği gibi meçhul kalmaya devam eder.
Derim ki: Fakat Müslim (4/2937), Ahmed (4/181), Ebû Dâvûd (4/4321), et-Tirmizî (4/2240), el-Begavî (15/60) ve İbn Mâce (2/4075) sahih isnadla, el-Hâkim (4/530) sahih isnadla çıkarmışlardır. Hepsi el-Velîd b. Müslim kanalıyla Abdurrahman b. Yezîd b. Câbir'den... =

[Sayfa 85 / Deccal Haberleri / Sahabe]

= ... Yahyâ b. Câbir et-Tâ'î (Humus kadısı) bana anlatıp dedi ki: Abdurrahman b. Cübeyr, babası Cübeyr b. Nüfeyr el-Hadramî'den naklen anlattı ki kendisi Nüvâs b. Sem'ân el-Kilâbî'den Resûlullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu işitmiştir: *«... (Hadis metninde): Eğer ben aranızdayken çıkarsa ben ona karşı sizin savunucunuzum. Eğer benden sonra çıkarsa herkes kendi kendisinin savunucusudur. Allah her mümin üzerine benim halifemdir...»* İşte hadisin bu kısmı mana bakımından hadisimize şahit olmaya elverişlidir. Allah Teâlâ en doğrusunu bilir.

(98) İsnadı sahihtir:
Ahmed bunu Müsned'de (5/38) çıkarmıştır: Bize Yahyâ, Uyeyne'den anlatıp dedi ki: Babam bana Ebû Bekre'den, o da Peygamber (s.a.v.)'den naklen anlattı. Müellif de bunu onun kanalıyla çıkarmıştır. İsnadı sahihtir. Uyeyne, Uyeyne b.

Abdirrahman b. Cevşen el-Gatafânî'dir; Ebû Hâtim ve başkalarının el-Cerh ve't-Ta'dîl'de (7/31) belirttikleri gibi sikattır. Babası Abdurrahman b. Cevşen el-Gatafânî'ye gelince; Ahmed ve Ebû Hâtim "Meşhur değildir" demişler, Ebû Zür'a ise "Gatafânî sikattır" demiştir. İbn Hacer ve Zehebî de el-Kâşif'te böyle demişlerdir.

Derim ki: Hadisler arasındaki çelişki vehmini gidermek için burada açıklanması gereken bir husus vardır:
Sahih'te Peygamber (s.a.v.)'den sabit olmuştur ki şöyle buyurmuştur: *«Şüphesiz Allah şaşı/kör değildir.* المسيح الدجال *(Mesih Deccal) ise sağ gözü şaşı olandır; sanki onun gözü dışarı fırlamış üzüm tanesi gibidir.»*
Elimizdeki hadiste ise sol gözünün kör olduğu geçmektedir. Müslim'in rivayet ettiği diğer bir rivayette ise: *«Deccal sol gözü kör, bol/kıvırcık saçlıdır...»* denilmiştir.
İmam en-Nevevî iki rivayetin arası nasıl telif edilir hususunda şöyle demiştir: *«Sağ gözü şaşı/kör, sanki fırlamış üzüm tanesi gibi»* sözüne gelince; bu kelime hem hemzeli (طافئة - tâfi'eh) hem de hemzesiz (طافية - tâfiyeh) olarak rivayet edilmiştir. Hemze ile okunduğunda manası "ışığı gitmiş/sönmüş" demektir. Hemzesiz okunduğunda ise manası "akranlarının arasından fırlamış/çıkıntı yapmış üzüm tanesi" demektir. Sonra burada sağ gözünün kör olduğu gelmiş, başka bir rivayette ise sol gözünün kör olduğu gelmiştir; Müslim her ikisini de zikretmiştir ve ikisi de sahihtir. =

= Kadı İyâz (rahimehullâh) şöyle demiştir: Biz bu lafzı hocalarımızın çoğundan hemzesiz olarak rivayet ettik ve çoğunun sahih kabul ettiği de budur. O, el-Ahfeş'in tercih ettiği görüştür ve manası: Üzüm salkımındaki tanelerin arasından dışarı çıkıntı yapan tane gibidir. Bazı hocalarımız ise bunu hemze ile zapt etmiş, bazıları ise bunu inkar etmiştir. Ancak bunu inkar etmenin bir yönü yoktur; nitekim hadiste gözünün silik olduğu, çukura kaçık olmadığı, fırlamış olmadığı ve tamamen silinmiş olmadığı vasfedilmiştir. İşte suyu akmış üzümün sıfatı budur. Bu da hemzeli rivayeti doğrulamaktadır. Diğer hadislerde geçen 'gözü fırlamış, sanki bir yıldız gibi' ve bir rivayette 'duvardaki tükürük/balgam gibi fırlak göz bebeği var' ifadeleri ise hemzesiz rivayeti doğrulamaktadır.
Hadisleri birleştirmek ve rivayetlerin tamamını sahih kılmak için şöyle denir: Çukura kaçık ve dışarı fırlamış olmayan silik/sönük göz, hemzeli olan (طافئة - sönük) kör göz olup burada geldiği gibi sağ gözdür. Fırlak olan, yıldız gibi ve tükürük gibi duran göz ise hemzesiz olan göz olup diğer rivayette geldiği gibi sol gözdür. Bu, hemzeli ve hemzesiz 'tâfi'eh/tâfiyeh' rivayetleri ile sağ ve sol gözün (fırlak - طافية) körlüğü arasındaki hadisleri telif etmektir; çünkü her ikisinde de kusur/körlük vardır. Zira her şeyin sakat olanına 'a'ver' (kör) denir; özellikle göz hususunda. Deccal'in iki gözü de kusurludur ve kördür: Birisi ışığının gitmesiyle, diğeri ise şeklinin bozukluğuyla kusurludur.
Nevevî demiştir ki: Kadı İyâz'ın bu sözleri son derece güzel ve son noktadır. (Müslim Şerhi Nevevî 2/235).

[Sayfa 86 / Deccal Haberleri / Sahabe]

... Ebû Bekre'den: Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: *«Deccal sol gözü kör olandır. İki gözünün arasında Kâfir yazılıdır; bunu okuma yazması olmayan da okuryazar olan da okur.»*

(99) Bize Habib b. İbrâhîm ve Muhammed b. Muhammed haber verip dediler ki: Bize Mahmûd b. İsmâîl anlatıp dedi ki: Bize Ahmed...

---

(99) İsnadı zayıftır, fakat inşallah sahihtir:
İçinde Atâ el-Horasânî vardır; o zayıf, müdellis ve çokça mürsel rivayet eden biridir. Hadisi et-Taberânî el-Mu'cem el-Kebîr'de (7/171) Ahmed b. Ruzeyk b. Câmi' el-Mısrî kanalıyla Amr b. Sevâd'dan müellifin isnadıyla aynı şekilde çıkarmıştır.
Derim ki: Hadis zayıftır ve içinde iki illet (kusur) vardır:
1 - **Atâ el-Horasânî:** Zayıftır, çokça tedlis yapar ve mürsel rivayet eder.
2 - **Amr b. Abdillâh el-Hadramî:** İbn Hibbân dışında kimse onu tevsik etmemiştir (güvenilir saymamıştır). Eseri müellif et-Taberânî kanalıyla çıkarmıştır. Keza Ebû Dâvûd (4/422), el-Âcurrî (375) muhtasar olarak, İbn Ebî Âsım es-Sünne'de (1/171) ve (1/186) muhtasar olarak çıkarmışlardır. Hepsi Hamza kanalıyla Yahyâ b. =

[Sayfa 87 / Deccal Haberleri / Sahabe]

= ... Yahyâ b. Ebî Amr eş-Şeybânî'den, o Amr b. Abdillâh el-Hadramî'den, o Ebû Umâme el-Bâhilî'den, o da Resûlullah (s.a.v.)'den nakletmiştir. İsnadında geçen Amr b. Abdillâh el-Hadramî'yi İbn Hibbân'dan başka tevsik eden olmamıştır.
İbn Hibbân'ın Amr'ın bulunduğu tabakadaki rical hakkındaki kuralı mercûhtur (kabul görmez).
Asrın Hadis Âlimi İmam Muhammed Nâsıruddin el-Elbânî (hafizahullâh), İbn Ebî Âsım'ın hadisinin (1/186) ardından aynen şöyle demiştir:
"Sahih hadistir, ricali sikattır. Ancak Amr b. Abdillâh el-Hadramî'den bu eş-Şeybânî'den (yani Yahyâ b. Ebî Amr) başka kimse rivayet etmemiştir. Onu İbn Hibbân, el-İclî, Damre (ki o Filistinli İbn Rabîa'dır) ve Ebû Ömer Îsâ b. Muhammed b. en-Nahhâs dışında tevsik eden olmamıştır... Sonra şöyle demiştir: Bunu İbn Mâce (2/4077) İsmâîl b. Râfi' Ebû Râfi' kanalıyla Ebû Zür'a eş-Şeybânî Yahyâ b. Ebî Amr'dan, o Ebû Umâme el-Bâhilî'den مفصلاً *(uzunca) böyle nakletmiştir. İsnadında Amr b. Abdillâh el-Hadramî'yi zikretmemiştir; belki de Ebû Râfi'den kaynaklanan bir vehim/hata vardır, zira onun hıfzı zayıftır, Allah en doğrusunu bilir. Atâ el-Horasânî de Yahyâ b. Ebî Amr eş-Şeybânî'den bu rivayette ona mütâbaat etmiştir. Onu İbn Huzeyme et-Tevhîd'de (s. 121) çıkarmıştır. Atâ el-Horasânî ise İbn Müslim'dir, ezber bakımından zayıftır ve müdellistir." (Elbânî'nin sözü bitti).*

Derim ki: Fakat onun manasına Nüvâs b. Sem'ân'ın şu hadisi şahitlik etmektedir: Onu Müslim (4/2937), Ahmed (4/181), Ebû Dâvûd (4/4321), et-Tirmizî (4/2240), İbn Mâce (2/4075), el-Hâkim (4/530), el-Begavî (15/60) ve İbn Mende (2/962) sahih isnadlarla çıkarmışlardır.

Hadisi burada tam olarak sevk ediyorum; Müslim şöyle demiştir:
Bana Ebû Hayseme Züheyr b. Harb anlatıp dedi ki: Bize el-Velîd b. Müslim anlatıp dedi ki: Abdurrahman b. Yezîd b. Câbir bana anlatıp dedi ki: Yahyâ b. Câbir et-Tâ'î (Humus kadısı) bana anlatıp dedi ki: Abdurrahman b. Cübeyr, babası Cübeyr b. Nüfeyr el-Hadramî'den naklen anlattı ki o Nüvâs b. Sem'ân el-Kilâbî'nin şöyle dediğini işitmiştir:
"Resûlullah (s.a.v.) bir sabah Deccal'den bahsetti. Onu o kadar küçülttü ve büyüttü (veya sesini alçaltıp yükseltti) ki, biz onu hurmalıkların arasında sandık. Yanına gittiğimizde bu halimizi anladı ve: *«Neyiniz var?»* buyurdu. Biz: 'Ey Allah'ın Resûlü! Sabah Deccal'den bahsettiniz, onu o kadar alçaltıp yükselttiniz ki biz onu hurmalıkta sandık' dedik. Buyurdu ki: *«Sizin adınıza Deccal'den daha çok korktuğum şeyler var. Eğer ben aranızdayken çıkarsa ben ona karşı sizin savunucunuzum. Eğer ben aranızda yokken çıkarsa herkes kendi kendisinin savunucusudur. Allah her mümin üzerine benim halifemdir. O, kıvırcık kısa saçlı, gözü fırlak/sönük bir gençtir. Ben onu sanki Abdüluzzâ b. Katan'a benzetiyor gibiyim. Sizden kim ona yetişirse üzerine Kehf Sûresi'nin ilk âyetlerini okusun. O, Şam ile Irak arasında bir yoldan çıkacak, sağa sola bozgunculuk yayacaktır. Ey Allah'ın kulları! Sebat edin!»* Biz: 'Ey Allah'ın Resûlü! Onun yeryüzündeki kalış süresi ne kadardır?' dedik...

[Sayfa 88 / Deccal Haberleri / Sahabe]

... Buyurdu ki: *«Kırk gündür. Bir gün bir yıl gibi, bir gün bir ay gibi, bir gün bir cuma (hafta) gibi, diğer günleri ise sizin normal günleriniz gibidir.»* Biz: 'Ey Allah'ın Resûlü! Bir yıl gibi olan o günde, bir günlük namaz bize yeter mi?' dedik. Buyurdu ki: *«Hayır, onun miktarını takdir edin (saatlerini hesaplayın).»* Biz: 'Ey Allah'ın Resûlü! Onun yeryüzündeki hızı nasıldır?' dedik. Buyurdu ki: *«Rüzgarın sürüklediği yağmur gibidir. Bir kavme gelir, onları davet eder; onlar da ona inanır ve icabet ederler. Göğe emreder yağmur yağdırır, yere emreder ot bitirir. Akşam hayvanları otlatmaktan döndüklerinde hörgüçleri her zamankinden daha yüksek, memeleri daha dolu, karınları daha geniş olur. Sonra başka bir kavme gelir, onları da davet eder fakat onlar onun sözünü reddederler. O da onlardan ayrılır. Sabah oldukta ellerinde mallarından hiçbir şey kalmamış vaziyette kıtlık içinde kalırlar. Harabeye uğrar ve ona: 'Hazinelerini çıkar!' der; harabenin hazineleri arı kovanlarının beyini takip ettiği gibi onun peşinden gider. Sonra gençlik dolu bir adamı çağırır, onu kılıçla vurup iki parçaya böler (ok atımı mesafesi kadar birbirinden ayırır). Sonra onu çağırır; genç yüzü gülerek ve*

parlayarak çıkıp gelir.

O bu haldeyken Allah Meryem oğlu İsa'yı gönderir. İsa, Şam'ın doğusundaki Beyaz Minare'ye, sarımsı iki elbise içinde, ellerini iki meleğin kanatları üzerine koymuş olarak iner. Başını eğince damlalar damlar, kaldırınca inci gibi taneler dökülür. Onun nefesinin kokusunu duyan her kâfir mutlaka ölür; nefesi ise gözünün ulaştığı son noktaya kadar ulaşır. İsa onu arar ve nihayet Lüd (Ludd) kapısında ona yetişip onu öldürür. Sonra İsa b. Meryem'in yanına, Allah'ın Deccal'den koruduğu bir kavim gelir. İsa onların yüzlerini sıvazlar ve cennetteki derecelerini onlara anlatır.

O bu haldeyken Allah İsa'da şöyle vahyeder: 'Ben öyle kullarımı çıkardım ki hiç kimsenin onlarla savaşmaya gücü yetmez. Kullarımı Tûr Dağı'na sığınak yap!' Allah Ye'cûc ve Me'cûc'ü gönderir; onlar her tepeden akın ederler. İlk kafileleri Taberiye Gölü'ne uğrar ve içindeki suyu içerler. Son kafileleri uğradığında: 'Bir zamanlar burada su vardı' derler. Allah'ın nebisi İsa ve ashabı mahsur kalır; öyle ki onlardan birine bir öküz başı, bugün sizden birine yüz dinardan daha hayırlı gelir. Allah'ın nebisi İsa ve ashabı Allah'a yakarırlar. Allah da onların boyunlarına 'neğaf' (kurtçuklar) musallat eder ve hepsi birden tek bir kişinin ölümü gibi telef olup giderler. Sonra Allah'ın nebisi İsa ve ashabı yere inerler; yeryüzünde onların kokusundan ve leşinden kokmamış bir karış yer bile bulamazlar. Allah'ın nebisi İsa ve ashabı yine Allah'a yakarırlar. Allah enfiye develerinin boyunları gibi kuşlar gönderir; onları taşıyıp Allah'ın dilediği yere atarlar. Sonra Allah öyle bir yağmur indirir ki ne çamur ev ne de kıl çadır onu engelleyebilir; yeryüzünü yıkayıp ayna gibi berrak bırakır. Sonra toprağa: 'Meyveni bitir, bereketini geri getir!' denilir. O gün bir grup tek bir nardan yer ve onun kabuğu altında gölgelenir. Sütte öyle bir bereket kılınır ki yeni doğum yapmış bir deve büyük bir topluluğa, yeni doğum yapmış bir inek bir kabileye, yeni doğum yapmış bir koyun bir aşirete yeter. Onlar bu haldeyken Allah tatlı bir rüzgar gönderir; onları koltuk altlarından yakalar ve her müminin ve her müslümanın ruhunu kabzeder. Geride ise insanların en kötüleri kalır...

"Deccal'in Fitnesinden Allah'a Sığınırız"

... Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınırız. Bize Muhammed... [dedi ki]: Bize Ahmed b. Muhammed b. el-Huseyn anlattı, dedi ki: Bize Suleym(*) b. Ahmed b. Eyyûb et-Taberânî anlattı, dedi ki: Bize İbn Ruzeyk b. Câmi' el-Mısrî anlattı, dedi ki: Bize Amr b. Sevâd es-Serhî anlattı, dedi ki: Bize İbn Vehb anlattı, bana Yûnus b. Yezîd, Ata el-Horasânî'den, o Yahya b. Abdi Amr eş-Şeybânî'den, o da... insanların eşeklerin çiftleştiği gibi uluorta ilişkiye gireceklerini, Kıyamet'in onların üzerine kopacağını bildirdi.

Buna Müslim'in Sahih'inde Abdullah b. Amr'dan merfu olarak rivayet ettiği şu hadis de şahitlik etmektedir: *«Deccal ümmetimin içinde çıkar ve kırk —gün mü, kırk ay mı, yoksa kırk yıl mı bilemiyorum— kalır. Derken Allah, Meryem oğlu İsa'yı Urve b. Mes'ûd'a benzer bir surette gönderir. İsa onu arar ve helak eder. Sonra insanlar iki kişi arasında hiçbir düşmanlık olmaksızın yedi yıl yaşarlar. Sonra Allah, Şam tarafından soğuk bir rüzgar gönderir; yeryüzünde kalbinde zerre miktarı hayır veya iman bulunan hiç kimse kalmaz, hepsinin ruhunu kabzeder. Öyle ki sizden biri bir dağın kalbine (içine) girse, onun dahi ruhunu almak için arkasından girer.»* [Abdullah b. Amr] dedi ki: Bunu Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'den duydum, şöyle buyurdu: *«Geriye insanların en şerlileri kalır; kuşların hafifliğinde (hızında) ve yırtıcı hayvanların akıllarında (vahşiliğinde) olurlar. Ne bir iyilik bilirler, ne de bir kötülüğe engel olurlar.»*

Ayrıca Ahmed'in rivayet ettiği İbn Mas'ûd hadisi de buna şahitlik eder. İbn Mas'ûd, Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: *«İsra (Miraç) gecesinde İbrahim, Musa ve İsa (aleyhimusselam) ile karşılaştım. Kıyamet emrini/vaktini aralarında müzakere ettiler. Meseleyi önce İbrahim'e havale ettiler. İbrahim: 'Bu konuda benim bir bilgim yoktur' dedi. Sonra Musa'ya havale ettiler. Musa: 'Bu konuda benim bir bilgim yoktur' dedi. Sonra meseleyi İsa'ya havale ettiler. İsa dedi ki: 'Onun kopma vaktini Allah'tan başka kimse bilemez. Ancak Rabbim izze ve celle'nin bana bildirdiğine göre: Deccal çıkacaktır. Yanımda iki değnek (veya mızrak) bulunacaktır. O beni gördüğü zaman, kurşunun eridiği gibi eriyecektir. Beni gördüğünde Allah onu helak edecektir. Öyle ki taş ve ağaç dahi: 'Ey Müslüman! Altımda bir kafir var, gel onu öldür!' diyecektir. Allah onları helak edecek, sonra insanlar beldelerine ve vatanlarına döneceklerdir. İşte o sırada Ye'cûc ve Me'cûc çıkacak, her tepeden akın edeceklerdir. Beldeleri çiğneyecekler, uğradıkları her şeyi helak edecekler ve rastladıkları her suyu içip tüketeceklerdir. Sonra insanlar dönüp onları (Allah'a) şikayet edeceklerdir. Ben de onlar aleyhine Allah'a dua edeceğim; Allah onları helak edecek ve hepsini öldürecektir. Öyle ki yeryüzü onların kokusundan kokacaktır. Sonra yağmur yağacak, cesetlerini sürükleyip denize dökecektir. Rabbim izze ve celle'nin bana bildirdiğine göre, bu durum gerçekleştiğinde Kıyamet, ev halkının doğumunun gece mi yoksa gündüz mü aniden geleceğini bilemediği hamilesi tam dolmuş bir kadın gibidir.'»*

Mısır diyarının muhaddisi Şeyh Ahmed Şâkir —Allah ona rahmet etsin— bu hadisin talikinde şöyle demiştir: "İsnadı sahihtir. Hâkim de bunu rivayet etmiş ve 'İsnadı sahihtir' demiştir; ez-Zehebî de ona muvafakat etmiştir." (a.e.)

(*) Nüshada böyle (Suleym) yazılmıştır; doğrusu üç المعاجم (el-Mu'camu'l-Kebîr, el-Evsat, es-Sağîr) müellifi olan Suleyman b. Ahmed b. Eyyûb et-Taberânî'dir. Kendisi uzun ömürlü (muammer) bir zat idi, Allah Teâlâ ona rahmet etsin.

"Deccal'in Fitnesinden Allah'a Sığınırız"

... Hımıs halkından Amr el-Hadramî, Ebu Umâme el-Bâhilî'den şöyle rivayet etmiştir:

Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) bir gün bize hutbe okudu. Hutbesinin çoğunu Deccal'i anlatmaya ve hutbesini bitirinceye kadar bizi ona karşı uyarmaya ayırdı. O gün bize söyledikleri arasında şu da vardı: *«Şüphesiz Allah Azze ve Celle, ümmetini Deccal'e karşı uyarmayan hiçbir peygamber göndermemiştir. Ben peygamberlerin sonuncusuyum, siz de ümmetlerin sonuncususunuz. O kesinlikle sizin aranızda çıkacaktır. Eğer ben aranızdayken çıkarsa, her Müslümanın savunucusu/delili benim. Eğer benden sonra çıkarsa, herkes kendi kendisinin savunucusudur; Allah her Müslüman üzerine benim halifemdir. O, Irak ile Şam arasında bir yoldan (boğazdan)(56) çıkacak, sağa sola bozgunculuk yayacaktır. Ey Allah'ın kulları, sebat edin! O, önce 'Ben peygamberim' diyerek işe başlayacaktır; halbuki benden sonra peygamber yoktur. Sonra, iki gözünün arasında 'Kâfir' yazılı olacaktır; her mümin bunu okur. Kim ona rastlarsa yüzüne tükürsün ve Kehf Suresi'nin ilk ayetlerini okusun. Şüphesiz o, hizmetçilerden bir cana musallat kılınır; onu öldürür, sonra diriltir. Bundan başkasına gücü yetmez ve başka hiçbir cana musallat kılınmaz. Onun fitnelerinden biri de yanında bir cennet ve bir cehennem bulunmasıdır. Onun cehennemi cennet, cenneti ise cehennemdir. Kim onun ateşiyle imtihan olunursa, gözlerini yumsuı ve Allah'tan yardım istesin; İbrahim'e ateşin serin ve selamet olduğu gibi, o ateş de ona serin ve selamet olacaktır. Onun (yeryüzündeki) günleri kırk gündür; bir günü bir yıl gibi, bir günü bir ay gibi, bir günü bir cuma (hafta) gibi ve bir günü de diğer günleriniz gibidir. Son günleri ise serap(57) gibidir; adam Mescid'in/Şehrin bir kapısında sabahlar, diğer kapısına ulaşamadan akşam olur.»* Dediler ki: "Ey Allah'ın Resulü! O kısa günlerde nasıl namaz kılacağız?" Buyurdu ki: *«Uzun günlerde takdir ettiğiniz (ölçtüğünüz) gibi orada da namaz vakitlerini takdir edip taksim edersiniz.»*

(100) Bize Muhammed b. Muhammed ve Habib b. İbrahim anlattı, dediler ki: Bize Mahmud b. İsmail anlattı, dedi ki: Bize Ahmed b. Muhammed anlattı... (100)

(*) Nüshada böyle yazılmıştır; doğrusu üç المعاجم (Kebîr, Evsat, Sağîr) sahibi Suleyman b. Ahmed b. Eyyûb et-Taberânî'dir, uzun ömür sürmüştür, Allah ona rahmet etsin.

(56) el-Khulle (الخلة): İbnü'l-Esîr şöyle demiştir: Yani ikisi arasındaki bir yolda.

(57) es-Serâb (السراب): Gün ortasında sıcaklığın şiddetlenmesinden dolayı çöllerde yere yapışık su gibi görünen şeydir. (el-Mu'camu'l-Vasît, 1/425).

(100) Daha önce (99) numara ile geçmişti.

"Deccal'in Fitnesinden Allah'a Sığınırız"

... Ahmed b. Muhammed, bize Suleyman b. Ahmed b. Eyyûb anlattı, bize Yahya b. Abdi'l-Bâkî el-Esdî anlattı, bize İbn Umeyr b. en-Nahhâs anlattı, bize Damra, Yahya b. Ebî Amr eş-Şeybânî'den, o Amr b. Abdillah el-Hadramî'den, o Ebu Umâme el-Bâhilî'den anlattı, dedi ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) bize hutbe okudu ve aynısını zikretti.

(101) Bize Muhammed b. Muhammed ve Habib b. İbrahim anlattı, dediler ki: Bize Mahmud b. İsmail anlattı, bize Ahmed b. Muhammed anlattı, bize Suleyman b. Ahmed b. Eyyûb anlattı, bize Ca'fer b. Ahmed eş-Şâmî anlattı, bize Ebu Kureyb anlattı, bize Firdevs b. el-Eş'arî, Mes'ûd b. Suleyman'dan, o Habib b. Ebî Sâbit'ten, o Mücâhid'den, o Abdullah b. Amr'dan, o da Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'den Deccal hakkında şöyle buyurduğunu rivayet etti: *«Onda şüphe edilecek bir yön yoktur; çünkü Allah Azze ve Celle tek gözlü (şaşı/kör) değildir. O çıkar ve yeryüzünde kırk sabah kalır;*

Kâbe, Beytü'l-Makdis ve Medine hariç girmediği hiçbir su başı/uğrak yeri bırakmaz. (O dönemde) Bir ay bir cuma (hafta) gibi, bir cuma da bir gün gibi olur. Yanında bir cennet ve bir ateş vardır; ateşi cennet, cenneti ise ateştir. Yanında ekmekten bir dağ ve sudan bir nehir vardır. Bir adamı çağırır —ki Allah sadece bu adama karşı ona güç vermiştir— ve ona: 'Benim hakkımda ne diyorsun?' der. Adam: 'Sen Allah'ın düşmanısın, sen yalancı Deccal'sin!' der. Derken bir testere ister, testereyi başının ortasına koyup yere kadar onu ikiye böler. Sonra onu diriltir ve: 'Şimdi benim hakkımda ne diyorsun?' der. Adam: 'Allah'a yemin ederim ki senin hakkında şu anki kadar hiçbir zaman basiret sahibi(*) olmamıştım! Sen Allah'ın düşmanısın, Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in bize haber verdiği Deccal'sin' der. Deccal ona kılıcıyla hamle yapar ama bir şey yapamaz. Bunun üzerine: 'Onu benden uzaklaştırın' der.»

Bunu et-Taberânî de bu şekilde rivayet etmiştir. Bu garip bir hadistir. Bize bunu Ahmed b. Selâme ve başkaları Muhammed b. Ebî Zeyd el-Kerrânî'den, o Ahmed'den, o Mahmud b. İsmail'den zikrederek aktardı.

Ayrıca bunu Suleyman b. Kudâme'ye okudum; bana Muhammed b. Abdilvâhid haber verdi, bana Muhammed b. Ahmed es-Saydelânî haber verdi, bana Fâtıma bint Abdillah haber verdi, bana İbn Rabze haber verdi, bana Suleyman(*) [et-Taberânî] haber verdi ve zikretti.

---

(101) İsnadı zayıftır: İlleti Mes'ûd b. Suleyman'ın meçhul olmasıdır. Ez-Zehebî Mîzân'da (4/100) şöyle demiştir: "Mes'ûd b. Suleyman, ondan da Firdevs el-Eş'arî rivayet etmiştir, meçhuldür." İbn Ebî Hâtim de el-Cerc ve't-Ta'dîl'de (8/284) şöyle demiştir: "Babama Mes'ûd b. Suleyman'ı sordum, 'Meçhuldür' dedi." Taberânî bunu şöyle çıkarmıştır: Bize Ca'fer b. Ahmed eş-Şâmî anlattı, bize Ebu Kureyb anlattı, bize Firdevs b. el-Eş'arî, Mes'ûd b. Suleyman'dan, o Habib b. Ebî Sâbit'ten, o Mücâhid'den, o Abdullah b. Amr'dan aktardı. Müellif de onun yolundan çıkarmıştır.

(*) Nüshada böyledir (nusretî); doğrusu "basîretî" (basiret sahibi olmamıştım) şeklindedir.

(*) Derim ki: O, Suleyman et-Taberânî'dir.

"Deccal'in Fitnesinden Allah'a Sığınırız"

Bu, isnadı iyi (ceyyid) olan, mahracı dar (az yoldan gelen) ve sadece bu yoldan bilinen bir hadistir.

(102) Bize el-Müslim b. Muhammed el-Kaysî yazılı olarak (kitâbeten) Ebu Tâhir el-Haşevî ve başkalarından, onlar Ebu Ali el-Haddâd'dan haber verdi; Ahmed b. Ca'fer el-Fakîh onlara haber vermiş, bize Ahmed b. İbrahim el-Kassâr haber verdi, bize Ebu Ahmed el-Assâl 'el-Ma'rife' kitabında anlattı, bize Muhammed b. Eyyûb(**) anlattı, bize Ahmed b. Îsâ(***) el-Mısrî anlattı, bize İbn Vehb anlattı, bana Muhramah b. Bukeyr babasından, o da Urve'den haber verdi ki, Ümmü Seleme (radıyallahu anhâ) şöyle demiştir: "Bir gece Mesih Deccal'i andım da uykum kaçtı. Sabah olunca Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in yanına girdim ve durumu ona haber verdim. Bana şöyle buyurdu: *«Böyle yapma! Eğer o ben aranızdayken çıkarsa Allah size yeter. Eğer ben öldükten sonra çıkarsa, Allah salih kimseler vasıtasıyla size yeter.»* Sonra ayağa kalktı ve Deccal'i zikredip şöyle buyurdu: *«Hiçbir peygamber yoktur ki ümmetini uyarrmış olmasın —yani Deccal'den—. Ben de sizi ona karşı uyarıyorum. O şaşıdır (tek gözlüdür); Allah ise şaşı değildir.»*"

---

(102) İsnadı zayıftır: Taberânî bunu el-Mu'camu'l-Kebîr'de (23/268) çıkarmıştır: Bize Ahmed b. Muhammed b. Nâfi' et-Tahhân el-Mısrî anlattı, bize Ahmed b. Sâlih anlattı, bize İbn Vehb anlattı, dedi ki: Bana Muhramah b. Bukeyr babasından, o Urve b. ez-Zubeyr'den, o Ümmü Seleme'den rivayet etti... Hadis budur. İsnadı zayıftır, illeti Taberânî'nin şeyhi Ahmed b. Muhammed b. Nâfi'dir; el-Heysemî "Onu tanımıyorum" demiştir. Derim ki: Ben de onu tanımıyorum.

(**) Doğrusu Suleyman b. Eyyûb et-Taberânî'dir.

(***) Doğrusu Ahmed b. Muhammed b. Nâfi' et-Tahhân el-Mısrî'dir; kendisi Taberânî'nin (rahimehullâh) şeyhidir.

"Deccal'in Fitnesinden Allah'a Sığınırız"

(103) Bize İsmail b. Abdirrahmân b. el-Farrâ haber verdi, bize İmam Ebu Muhammed b. Kudâme el-Makdisî haber verip dedi ki: Bize Muhammed b. Abdilbâkî b. Ahmed b. Selmân haber verdi, bize Abul-Fadl Ahmed b. el-Hasan b. Hayrûn haber verdi (H).

Ve bize Yahya b. Sâbit anlattı, bize babam anlattı, her ikisi dediler ki: Bize el-Barkânî anlattı, dedi ki: Ebu'l-Hasan Muhammed b. Mahmud b. Abdillah b. Ubeydillah el-Mahmudî'ye Merv'de okudum; size Ebu Abdillah Abdurrahman b. Abdillah b. Ebî Mes'ûd (es-Sâsicerdî olarak bilinen) Merv'in Dâhıle şehrinde 295 yılında anlattı: Bize Abdân Abdullâh b. Usmân b. Cebele b. Ebî Ravvâd el-Atekî anlattı, bize Ebu Hamza, Kays b. Vehb el-Hamedânî'den, o Ebu'l-Vedâk'tan, o da Ebu Saîd el-Hudrî'den anlattı; Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: *«Deccal çıkar, Müslümanlardan bir adam onun olduğu tarafa doğru yönelir. Karşısına Deccal'in muhafızları/silahlı nöbetçileri*[58] *çıkar. Ona: 'Nereye gitmek istiyorsun?' derler. O da: 'Şu çıkan adama gitmek istiyorum' der. 'Bizim Rabbimize inanmıyor musun?' derler. Adam: 'Rabbimizde gizli bir şey yoktur (Rabbimiz bellidir)' der. 'Onu öldürün' derler. Bir kısmı diğerine: 'Rabbimiz, onun izni olmadan kimseyi öldürmenizi yasaklamadı mı?' der. Bunun üzerine onu Deccal'e götürürler. Mümin adam onu görünce: 'Ey insanlar! Bu, Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in zikrettiği Deccal'dir!' der. Deccal: 'Yakalayın onu ve başını yarın!' der. Sırtına ve karnına ölesiye dayak atılır. Deccal: 'Bana inanmıyor musun?' der. Adam: 'Sen yalancı Mesih'sin!' der. Bunun üzerine emredilir, başının ortasından testereyle iki bacağı arası ayrılıncaya kadar testereyle kesilir. Sonra...»*

---

(103) İsnadında hal tercümesini (biyografisini) bulamadığım kimse vardır, ancak hadis sahihtir: Müellifin isnadında ulaşamadığım, biyografisine veya hakkındaki bir işarete rastlayamadığım kimseler vardır. Hadisi Müslim (4/938) ve İbn Mende (2/937) el-İmân'da sahih bir isnadla çıkarmışlardır. Ayrıca Ebu Ya'lâ da Müsned'inde (2/534) çıkarmıştır.

(58) el-Mesâlih (المسالح): Tekili 'musallah' olup, muhafaza ve gözetleme için görevlendirilmiş silahlı birliklerdir. (el-Mu'camu'l-Vasît, 1/442).

"Deccal'in Fitnesinden Allah'a Sığınırız"

... Deccal o iki parçanın arasında yürür, sonra ona: 'Kalk!' der; adam dosdoğru ayağa kalkar. Deccal ona: 'Bana inanıyor musun?' der. Adam: 'Senin hakkındaki basiretimden başka bir şeyim artmadı!' der. Sonra adam: 'Ey insanlar! Benden sonra insanlardan hiç kimseye artık bunu yapamayacaktır!' der. Deccal onu kesmek için yakalar fakat boynu ile köprücük kemiği[59] arası bakıra dönüşür, ona yol bulamaz (kesemez). Bunun üzerine ellerinden ve ayaklarından tutup onu fırlatır; insanlar onun ateşe atıldığını sanırlar, oysa o cennete atılmıştır.» Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) buyurdu ki: *«O, Âlemlerin Rabbi katında şehadet bakımından insanların en büyüğüdür.»*

(104) Bize Ahmed b. Hibetillâh okumam üzerine İbn Rûh'tan haber verdi; Temîm b. Ebî Saîd ona haber vermiş, bize Ebu Saîd el-Lencerzî 449 yılında haber verdi, bize İbn Cehrân haber verdi, bize Ebu Ya'lâ haber verdi, bize Süfyân b. Vekî' b. el-Cerrâh anlattı, bana babam öz dedemden, o Kays b. Vehb'den, o İbnü'l-Vedâk'tan, o Ebu Saîd'den anlattı: Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: *«Deccal çıkar, Müslümanlardan bir adam onun tarafına yönelir. Karşısına Deccal'in silahlı muhafızları çıkar. 'Nereye gitmek istiyorsun, kastın neresidir?' derler. O da: 'Şu çıkan adama gitmek istiyorum' der...»* ve hadisi gördüğün gibi sevk etti.

(59) Terkuvetuhu (ترقوته): Terkuve, boyun çukuru ile omuz arasındaki belirgin kemiktir (köprücük kemiği), iki tanedir. (el-Mu'camu'l-Vasît, 1/184).

(104) İsnadı zayıftır: Ebu Ya'lâ el-Mevsılî Müsned'inde (2/534) çıkarmış, onun yolundan müellif de rivayet etmiştir fakat isnadı zayıftır ve iki illeti vardır:
1- Süfyân b. Vekî' b. el-Cerrâh zayıftır. Ebu Zur'a "Yalan söylemekle itham edilmiştir" dedi. İbn Hıbbân "Sıkıntıya düştü, hadisinden olmayan şeyler kendisine telkin edildi/sokuldu, uyarıldığı halde vazgeçmedi" dedi. Mîzân (2/173).
2- el-Cerrâh b. Melîh b. Adî ki kendisi Ebu Vekî' el-İmâm ve zayıf sayılan Süfyân'ın dedesidir; İbn Maîn onun hakkında "Zayıftır" demiş, Ebu Hâtim de "Hadisi yazılır ama delil getirilmez" demiştir.
Fakat İmam Müslim Sahih'inde (4/2938) ve İbn Mende el-İmân'da (2/534) sahih bir senetle çıkarmışlardır.

"Deccal'in Fitnesinden Allah'a Sığınırız"

Bize Ebu'l-Meâlî el-Ebrekûhî haber verdi, bize Ebu Sahl el-Bîremevî huzur yoluyla haber verdi, Şehrdâr b. Şîreveyh bize haber verdi, bize Ahmed b. Omer el-Beyyi' haber verdi, bize Humeyd b. el-Me'mûn haber verdi, bize Ahmed b. Abdirrahmân el-Hâfız haber verdi, bize Muhammed b. Mahmud el-Fakîh anlattı, aynısını aktardı.

Sahihtir; Müslim bunu Muhammed b. Abdillâh b. Kahzâd'dan, o Abdân'dan rivayet etmiştir. Şerîk de Kays b. Vehb'den rivayet etmiştir.

(105) Abdurrahmân b. Yezîd b. Câbir bana Hımıs kadısı Yahya b. Câbir et-Tâî'den anlattı, bana Abdurrahmân b. Hundurayk(*) anlattı, bana babam anlattı ki, Kendisi Nevvâs b. Sem'ân el-Kilâbî'nin şöyle dediğini işitmiştir: Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) bir sabah Deccal'den bahsetti. Onu o kadar küçülttü ve büyüttü (önemsizleştirip tehlikesini vurguladı) ki, biz onu hurmalıkların arasında sandık. Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in yanına döndüğümüzde bu halimizi anladı ve: *«Neyiniz var?»* diye sordu. Biz: "Ey Allah'ın Resulü! Sabah Deccal'den bahsettin, onu o kadar alçalttı ve yükselttin ki biz onu hurmalıkların arasında sandık" dedik. Buyurdu ki: *«Sizin adınıza Deccal'den daha çok korktuğum şeyler var. Eğer ben aranızdayken çıkarsa ona karşı sizin savunucunuz benim. Eğer ben aranızda yokken çıkarsa herkes kendi kendisinin savunucusudur; Allah her Müslüman üzerine benim halifemdir. O, kıvırcık saçlı(60), gözü fırlamış (kör/patlak) bir gençtir; ben onu Abduluzzâ b. Katan'a benzetir gibiyim. Sizden kim ona yetişirse Kehf Suresi'nin ilk ayetlerini okusun. O, Irak ile Şam arasında bir yoldan çıkacak, sağa sola fesat yayacaktır. Ey Allah'ın kulları, sebat edin!»* Biz: "Ey Allah'ın Resulü! Onun yeryüzündeki kalış süresi ne kadardır?" dedik. Buyurdu ki: *«Kırk gündür; bir günü bir yıl gibi, bir günü bir ay gibi, bir günü bir cuma (hafta) gibi, diğer günleri ise sizin bu günleriniz gibidir.»* Biz: "Peki o bir yıl gibi olan günde bir günlük namaz bize yeter mi?" dedik. *«Hayır, onun miktarını takdir ediniz»* buyurdu. Biz: "Onun yeryüzündeki hızı nasıldır?" dedik. Buyurdu ki: *«Rüzgarın sürüklediği yağmur gibidir. Bir kavme gelir, onları davet eder; onlar da ona inanır ve icabet ederler. Göğe emreder, yağmur yağdırır; yere emreder, bitki bitirir. Merada otlayan hayvanları akşamleyin memeleri en dolu(*) ve böğürleri en şişkin vaziyette döner. Sonra başka bir kavme gelir, onları davet eder fakat sözünü reddederler. Onlardan ayrılıp gider; sabah uyandıklarında malları elden gitmiş, ellerinde hiçbir şey kalmamış olarak mülteci/yoksul kalırlar. Harabeye uğrar ve ona: 'Definelerini çıkar!' der; defineler arı kovanlarının(61) beyleri gibi onu takip eder. Sonra gençlik dolu bir adamı çağırır, ona kılıçla vurup bir ok atımı mesafede iki parçaya böler. Sonra onu çağırır; adam yüzü parıldayarak ona doğru gelir. Onlar bu haldeyken Allah, Meryem oğlu Mesih'i gönderir. Şam'ın doğusundaki Ak Minare'ye, iki renkli elbise (vezlisr)(**) içinde, ellerini iki meleğin kanatlarına koymuş olarak iner. Başını eğdiğinde damlalar damlar, kaldırdığında inciler gibi taneler(62) dökülür. Kâfir için, onun nefesinin kokusunu duyup da ölmemek imkansızdır; nefesi ise gözünün ulaştığı yere kadar varır. Onu arar ve nihayet Ludd Kapısı'nda(63) ona yetişip onu öldürür. Sonra...»*

(105) İsnadı sahihtir: Müellif bunu Abdurrahman b. Zayd b. Câbir'den muallak olarak rivayet etmiştir. Müslim (4/2137), Ahmed (4/181), Ebu Dâvûd (4/2321), Tirmizî (4/2240) ve el-Âcurrî (376) hepsi el-Velîd b. Müslim yolundan rivayet etmişlerdir... İbn Mâce (2/4075) ve İbn Mende el-İmân'da (2/932) sahih senetle çıkarmışlardır.

(*) Doğrusu babasından aktaran Abdurrahmân b. Cubeyr b. Nufeyr'dir.

(60) Katat (قطط): Kıvırcık ve kısa saç.

(*) İbn Lehî'a ilavesinde: "ضروعا" (memeleri en dolu) kelimesi asıl metinde düşmüştür.

(**) Asıl metinde tam okunamayan kelime.

(61) Ya'âsîb (يعاسيب): İbnü'l-Esîr an-Nihâye'de (3/235) şöyle demiştir: Ya'sûf'un çoğuludur; arıların beylerinin etrafında toplanması gibi Deccal'in yanında toplanırlar.

(62) Cumân (جمان): İbnü'l-Esîr an-Nihâye'de (1/301) şöyle demiştir: Küçük inci taneleridir.

(63) Bâbu Ludd (باب لد): İbnü'l-Esîr an-Nihâye'de (4/245) şöyle demiştir: Şam'da, Filistin'de bir yer adıdır.

DECCAL FİTNESİNDEN ALLAH'A SIĞINIRIZ

Ahbâru'd-Deccâl (Deccal Haberleri) — I. Cilt Metin Çevirisi (s. 97–100)

Çeviren ve Hazırlayan: Muhammed ritüel

BÖLÜM I / SAYFA 97

...Allah'ın Peygamberi Meryem oğlu İsa (a.s.), Allah'ın Deccal'den koruduğu bir topluluğun yanına gelir. İsa (a.s.) onların yüzlerini sıvazlar ve cennetteki derecelerini kendilerine haber verir. Onlar bu hâldeyken Allah, İsa'ya şöyle vahyeder: *«Ey İsa! Ben, hiç kimsenin kendileriyle savaşmaya güç yetiremeyeceği kullarımı çıkardım. Kullarımı Tur Dağı'na sığınak yapıp koru.»* Allah Yâcüc ve Mâcüc'ü gönderir. Onlar Allah'ın buyurduğu gibi: *«Her tepeden akın ederler.»*[64] Onların öncüleri Taberiye Gölü'ne uğrar ve göldeki suyu içerler. Sonuncuları oradan geçtiğinde ise: *«Bir zamanlar burada su vardı!»* derler. Allah'ın peygamberi İsa ve ashabı mahsur kalırlar; öyle ki o gün bir öküz başı, onlardan biri için sizin bugün yüz dinarınızdan daha hayırlı hâle gelir.

İsa (a.s.) Allah'a yalvarıp dua eder. Bunun üzerine Allah, onların boyunlarına "neğaf"[65] (kurtçuklar) musallat eder ve hepsi tek bir canın ölümü gibi bir gecede helak olup giderler. İsa ve ashabı yere inerler; fakat yeryüzünde onların leşlerinin kokusundan, pisliğinden ve kanından arınmış bir karış yer bile bulamazlar.[66] Allah'ın peygamberi ve ashabı tekrar Allah'a yalvarıp dua ederler. Allah da üzerlerine "Buht" develerinin[67] boyunlarına benzeyen kuşlar gönderir. Kuşlar leşleri taşıyıp Allah'ın dilediği yere atarlar. Ardından Allah Teâlâ öyle bir yağmur yağdırır ki ne kerpiçten ne de çadırdan yapılmış hiçbir ev o yağmuru engelleyemez. Yağmur yeryüzünü yıkar ve onu ayna gibi parlak/temiz kılana kadar temizler.[68]

Sonra toprağa: *«Ürününü bitir, bereketini geri getir!»* denilir. O gün bir topluluk tek bir nardan yer de doyarlar ve onun kabuğunun gölgesinde gölgelenirler.[69]

DIPNOTLAR (SAYFA 97)

(64) Enbiyâ Sûresi, 96. Âyet.

(65) Neğaf: İbnü'l-Esîr, *en-Nihâye fî Garîbi'l-Hadîs ve'l-Eser* adlı eserinde (5/87) şöyle der: Neğaf (harakeli olarak); deve ve koyunların burunlarında oluşan kurtçuklardır. Tekili "neğafe"dir.

(66) Zehemühüm (Yağ ve koku birikintileri): İbnü'l-Esîr, *en-Nihâye*'de (2/222) şöyle der: ez-Zehem (harakeli olarak); et kokusundan elin kokması anlamındaki mastardır. ez-Zehme (ötre ile) ise pis kokudur. Burada kastedilen, leşlerinin kokusundan dolayı yeryüzünün kokmasıdır.

(67) el-Buht: Horasan develeridir. (*el-Mu'cemü'l-Vasît*, 1/41).

(68) ez-Zulfe: İbnü'l-Esîr, *en-Nihâye*'de (2/209) şöyle der: ez-Zulfe (harakeli) ve çoğulu "zülef"tir; su havuzları/sarnıçları demektir. Çoğulu "mezâlif" olarak da gelir. Burada kastedilen, yağmurun yeryüzünü su kaplayacak hâle getirmesi ve yeryüzünün adeta bir su havuzu gibi olmasıdır. Zulfe'nin "bahçe/çayırlık" anlamına geldiği de söylenmiştir.

(69) Kıhfuhâ (Kabuğu): İbnü'l-Esîr, *en-Nihâye*'de (4/17) şöyle der: Kafatasına benzetilerek kabuğu kastedilmiştir. Kafatası, beynin üzerindeki kısımdır. Ayrıca kafatasından ayrılan/kopan parça olduğu da söylenmiştir.

BÖLÜM II / SAYFA 98

...Berekete kavuşulur; öyle ki bir devenin sütü geniş bir insan topluluğuna, bir sığırın sütü bir kabileye, bir koyunun sütü ise bir akraba topluluğuna yeter. Onlar bu hâldeyken Allah, koltuk altlarından giren tatlı/hoş

bir rüzgâr gönderir ve her Müslümanın ruhunu kabzeder. Geride kalan insanlar ise eşeklerin uluortadaki çiftleşmesi gibi fütursuzca ilişkiye girerler/karmaşa içinde yaşarlar.[70] İşte Kıyamet onların üzerine kopacaktır.

[Bu hadisi Müslim rivayet etmiş; İbn Hecer ve diğerleri ise el-Velîd b. Müslim'den, o da Abdürrahman b. Yezîd b. Câbir'den nakille Yâcüc ve Mâcüc zikrinde şu ilaveyi yapmışlardır:]
«Sonra ilerlerler ve Beytü'l-Makdis (Kudüs) dağına ulaşırlar. Derler ki: 'Yeryüzündekileri öldürdük, haydi göktekileri de öldürelim!' Oklarını[71] göğe doğru atarlar, Allah da oklarını kanla boyanmış olarak geri çevirir.»

Bize bunu Sittül-Ehl bint Alevân bildirdi; ona el-Bahâ Abdürrahman, ona Abdulhak, ona İbn Huşeyş, ona Ebu Ali el-Bezzâz, ona Ebu Amr ed-Dukaykî, ona Hanbel, ona el-Heysem b. Hârice el-Merverûzî, ona Abdullah b. Abdürrahman b. Yezîd b. Câbir, babasından, o da Yahya b. Câbir'den duyarak hadisi bu uzunluğuyla ve benzer şekilde nakletti.

(106) er-Rûyânî Müsned'inde der ki: Bize Abdullah b. Hârûn el-Fervevî anlatıp dedi ki: Bana Kudâme b. Muhammed...

DIPNOTLAR (SAYFA 98)

(70) Yetehârecûn: İbnü'l-Esîr, *en-Nihâye*'de (5/257) der ki: "Rastgele/fütursuzca cinsel ilişkide bulunurlar" demektir. Zemahşerî ise "birbirlerine saldırırlar/sıçrarlar" şeklinde açıklamıştır.

(71) Nüşşâbehüm: Okları demektir. (*el-Mu'cemü'l-Vasît*, 2/921).

(106) Numaralı Hadisin İsnad Değerlendirmesi: İsnadı uydurma (mevzu) değilse bile son derece zayıftır!

Son derece zayıf ve tamamen şaz bir hadistir. İçinde şu illetler vardır:

1 — Kudâme b. Muhammed b. Kudâme el-Haşramî: İbn Maîn onun hakkında "Tanımıyorum" demiştir. İbn Hıbbân ise "Tek kaldığı durumlarda delil getirilmesi caiz değildir" demiştir.

2 — Babası: Elimdeki rical kitaplarının hiçbirinde hakkında biyografi/terceme bulamadım.

3 — Metninin Şaz ve Münker Olması:

a) Şazlığına gelince: Hadisin genel metni, başından sonuna kadar olayın akışına ters düşen mahfuz (sahih) rivayetlere aykırıdır.

b) Münkerliğine gelince: Hadisteki «Biz peygamberler topluluğu namaz için abdest almayız» sözü, peygamberlerin de genel mükelleflerden olduğu yönünde yerleşmiş şer'î ve usulî kaidelere açıkça zıttır. Peygamberler (salât ve selâm üzerlerine olsun) hayırları işlemek ve kötülükleri terk etmekle yükümlüdürler. Onlardan kim yoldan saparsa (ki bundan münezzektirler), Allah'ın yoldan sapanlar için koyduğu hükme tabi olur. Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: *«Sana ve senden öncekilere şöyle vahyolunmuştur: Yemin olsun ki eğer Allah'a ortak koşarsan amelin boşa çıkar ve hüsrana uğrayanlardan olursun.»* Bu, konuşulan konunun tehlikesini sakındırmak ve korkutmak amacıyla, gerçekleşmemiş ve gerçekleşmeyecek bir durumun farz edilmesi babındandır. Bu durum tefsir usulünde ve diğer ilimlerde bilindiği üzere nakledilmiştir. Peygamber'in (s.a.v.) abdestsiz namaz kılacak şekilde mükellefiyetinin kalktığını kim söyleyebilir ki? Oysa kendisi: *«Abdesti olmayanın namazı yoktur»* buyurmuştur ki bu sahihtir. Ayrıca Burak'ı tasvir ediş şeklindeki tutum; amelin sevabını hayal gücünü ve Peygamber'in söz dizimini aşacak derecede abartan, açıkça zorlama ve samimiyetsiz

kelamlara giren cahil sufi ve ibadet düşkünlerinin üslubunu taşımaktadır. Cevâmiu'l-kelim (az sözle çok anlam ifade etme yeteneği) verilen bir zatın böyle konuşması imkânsızdır. Müellif de gördüğün gibi bunu zikretmiştir.

BÖLÜM III / SAYFA 99

...el-Haşramî, babasından, o Bükeyr b. Abdullah el-Eşecc'den, o İbn Şihâb'dan nakletti ki Enes b. Mâlik şöyle demiştir:

Resûlullah (s.a.v.) bana, Medine'ye hicret etmeden bir yıl önce İsra gecesi yürütüldüğünü anlatıp şöyle buyurdu:

«Ey Enes! Biz peygamber topluluğu namaz için abdest almayız; gözlerimiz uyur ama kalplerimiz uyumaz, Rabbimizle münacat ederiz. Ben bu hâldeyken Cebrail ve İsrafil bana Burak ile geldiler.»

(Dedim ki: Ey Allah'ın Resulü, onu bana tarif et!) Buyurdu ki: *«Başı beyaz bir inciden, özengileri yeşil zebercetten, gövdesi kırmızı yakuttandır. İki yanı gökler arasındadır, sonra yeryüzüne kadar dürülmüştür. Cebrail dünya semasına yaklaşmak istedi. Derken: 'Yanındaki kimdir?' denildi. Cebrail: 'Peygamberlerin sonuncusu Muhammed'dir' dedi. Derken: 'Mübarek ve uğurlu Peygamber'e merhaba!' denildi...»* Hadisin devamında şöyle buyurdu: *«Sonra beni üçüncü kat semaya götürdüler. Bir de baktım ki babam Âdem, Musa, İsa ve İbrahim oradaydı. Âdem dedi ki: 'Onu sağımda mübarek ve uğurlu olarak yazılmış buluyorum.' Bir de baktım Musa çok kıllı, esmer,[72] dalgalı saçlı, sanki başından su damlıyor gibiydi. İsa'yı ise keskin bakışlı, hafif göbekli gördüm; insanlardan ona en çok benzeyen Urve b. Mes'ûd eş-Sekafî idi. İbrahim'i gördüm, insanlardan ona en çok benzeyeni bendim. Deccal'i gördüm; sanki bir gözü dışa fırlamış üzüm tanesi gibiydi, insanlardan ona en çok benzeyen ise Abdüluzzâ b. Katan idi. Sonra beni Beytü'l-Makdis'e götürdü ve bütün peygamberlere imamlık yaptım...»*

DIPNOTLAR (SAYFA 99)

(72) Ehleb: Çok kıllı / vücudu yoğun kılla kaplı demektir. (*el-Mu'cemü'l-Vasît*, 2/990).

BÖLÜM IV / SAYFA 100

«...Onlara sabah, öğle, ikindi, akşam ve yatsı (atame) namazlarını kıldırdım. Sonra tekrar semaya döndüm. Rabbimden istedim, O da bana razı olacağım şeyleri verdi. Sonra yanımda Cebrail ile yeryüzüne indim. Sabah namazını kıldırdığımda minberde insanlara hitap edip şöyle dedim: 'Ey Kureyş topluluğu! Bu gece ben İsra yürüyüşüne çıkarıldım...'» diyerek hadisi uzun uzadıya zikretti.

Metin İncelemesi ve Hadis Değerlendirmesi:

Bu hadis **mevzudur (uydurmadır)**. Ebu Musa el-Medînî bunu *at-Tivâlât* adlı eserinde rivayet etmiş ve şöyle demiştir: *«Râvilerinin şöhretine rağmen bu hadisin isnadı garip, metni ise şazdır; genel lafızlarıyla meşhur rivayetlere aykırıdır.»*

Ben (Müellif/Münekkit) derim ki: Râvilerinin şöhretinden dolayı onun mevzu (uydurma) olduğuna hükmettim. Haşramî'den Nesâî de rivayette bulunmuş, İbn Hıbbân ise onu zayıf saymıştır. Babası ise tanınmayan (nükre) bir kimsedir; üslubunun mürit/tarikat ehli kelamıyla karıştığı görülmektedir.

(107) Süleyman b. Ebi Ömer'den, o da Mahmud b. Mende'den okudum ki Abul-Hayr b. Anân[*] onlara haber verip dedi ki: Bize Ebu Amr b. Mende, bana babam, bana Ebu Tâhir Muhammed b. el-Hasan, bize Ebu Kılâbe, bize Ebu Âsım, İbn Cüreyc'den, o Ebu'z-Zübeyr'den, o Câbir'den, o da Ümmü Şerîk'ten nakletti ki Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

«İnsanlar Deccal'den kaçıp dağ başlarına sığınacaklar.»

(Ümmü Şerîk der ki:) Dedim ki: Ey Allah'ın Resulü! O gün Araplar nerede olacak? Buyurdu ki: «Onlar o gün pek azdırlar.»

Allah'ın hamdı ve muvaffak kılmasıyla tamamlandı.

[Ahbâru'd-Deccâl Kitabı / I. Cilt]

DIPNOTLAR VE İSNAD NOTLARI (SAYFA 100)

(107) İsnadı zayıf olmakla birlikte metni sahihtir: İbn Cüreyc'in an'anesi vardır ki kendisi büyük bir müdellistir. Ancak Müslim (4/945) ve Tirmizî (5/393) bunu Haccâc b. Muhammed kanalıyla tahriç etmişlerdir. Haccâc dedi ki: İbn Cüreyc bana bildirdi ki Ebu'z-Zübeyr kendisinin Câbir b. Abdullah'ı şöyle derken işittiğini söyledi: Ümmü Şerîk bana bildirdi ki kendisi Peygamber'in (s.a.v.) şöyle buyurduğunu işitmiştir... Buradaki rivayette semâ (işitme) tasrihi vardır. Ayrıca Ahmed de sahih bir isnadla (6/462) bunu tahriç etmiştir: Bize Yûnus, bize Hammâd b. Seleme, Hişâm b. Urve'den, o Urve'den, o Ümmü Şerîk'ten, o da Peygamber'den (s.a.v.) nakletmiştir.

(*) O, İbnü'l-Bâğbân'dır; yani Ebu'l-Hayr Muhammed b. Ahmed el-Bâğbân olup İbn Mende el-Hafîd'in şeyhidir.

ALLAHA HAMDOLSUN Kİ BİR SÜRÜ ESER TÜRKÇEYE KAZANDIRDIM ALEMİ HAZRET , TESHİRUL HEMZED DERSLERİ GİBİ ESERLERİ TERCÜME EYLEDİM VE HAVVASUL POTTER , BİR SATANİSTE 40 SORU VE VEHHABİZİM YANILGISI GİBİ KİTAPLARIDA HAZIR EYLEDİM BÖYLECE ALEMİ İSLAM FAYDALANA.

MUHAMMED RİTÜEL